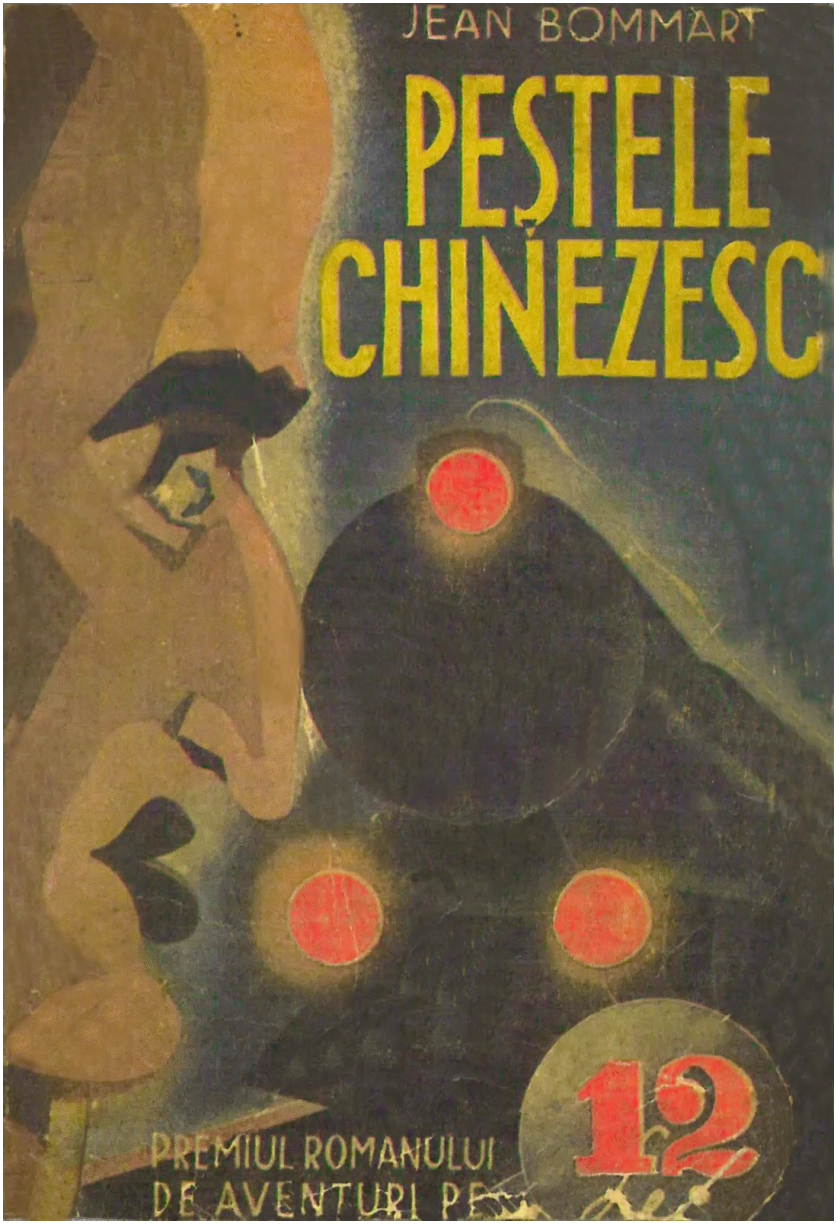
JEAN BOMMART
PEȘTELE CHINEZESC
PREMIUL ROMANULUI
DE AVENTURI PE
12

JEAN BOMMART
PEŞTELE CHINEZESC

roman
Traducere de Paul Elian

Marele Premiul al romanului de aventuri pe 1934 în Franţa

Editura „Adeverul” S.A.

I

Unde-o fi ea în clipa asta?

Într-un tren de marfă, călătorind ascunsă spre Salonic sau Istanbul? Trecând frontiera iugoslavă, pe jos prin zăpadă? Coborând pur şi simplu din Orient Expres cu hârtii false în poşetă? Da, nici vorbă, trebuie să fi avut timpul de a-şi fabrica un paşaport! Ba, poate că se află pe trotuarul meu, pe scară, în dosul uşii mele!

Haida de… sunt stupid. Telegrama agenţiei *Radio* e din noaptea lăsat. Trebuie timp pentru ca Draghişa să se poată; ascunde, să scape de urmăritori şi să ajungă aici… Măcar opt până la cincisprezece zile.

Ar trebui să dorm. Ora cariolelor cu gunoaie – ora la care se culcă un ziarist cinstit – a trecut de mult. Aparatele electrice de măturat ale fructăresei şi ale florarului de dedesubt au. şi început să vâjâie; iacă, şi uruitul oblonului negustorului de vinuri…

Dar prea m-a zguduit mai adineaori vederea telegramei aceleia! În biroul redacţiei ziarului *La Nouvelle* unde lucrez toată noaptea, am avut o clipă de uimire şi de uluială. Timp de o secundă inima a încetat să-mi bată. Ia s-o mai citim odată:

SOFIA.

— Guvernul răsturnat. Ministrul Internelor, Mihailo Popof, şi fiica lui, Draghişa, fugiţi. Noul guvern lansat contra lor mandat arestare. Se

crede că fugarii au putut trece graniţa.

Minunată veste! Tatăl Draghişei nu maia e ministru; sper că are să renunţe definitiv la politică şi că are să se cuminţească. Cât despre Draguliţa (Draghişa înseamnă draguliţă), parcă o văd sosind cu ochii puţin trişti, dar fragedă şi elegantă. De astă dată va fi liberă; numai a mea, toată a mea.

Ştiu eu cum să gonesc ideile care-i făceau adesea aspră privirea, tulburându-i transparenţa. Draga de Draghişa! Las pe mine! Am să fac lin ea o mică doamnă Bordier, încântătoare, bucuroasă de viaţă.

S-a împlinit azi o lună şi jumătate de când ne-am despărţit. O lună şi jumătate de când refuz orice misiune în străinătate, – spre marea mirare a lui Lelièvre, directorul ziarului *La Nouvelle*. Colegii nu mai ştiu nici ei ce să creadă. Se întreabă ce accident ciudat şi misterios – până într-atât încât să mă dezguste de meserie – a putut să mi se întâmple în timpul călătoriei mele la Sofia.

De-ar şti ei!

Sunt fericit că am rezistat ofertelor provocate de „minunatul meu reportaj” despre Bulgaria! Mă cutremur retroactiv numai la gândul că s-ar fi putut să fiu în cu, pa aceasta departe de Paris, şi Draghişa să găsească aci uşa încuiată. Visul acesta în a chinuit nopţi întregi. Se făcea că o vedeam sosind, Îmbrăcată cu un mantou simplu de

tot, cafeniu sau bej, cu un „bibi” de fetru pe părul ei negru lucios, şi cu ochii ei verzi ca marea, nevinovaţi, transparenţi. Şi întreba sfioasă:

— D-l René Bordier e acasă?

Portăreasa mea e un balaur de temut.

D-na Dubuc nu s-a putut deprinde nici până azi să-mi deschidă poarta la patru de dimineaţă când mă întorc eu de la zha. Ştiu că mă socoteşte drept un boem, un ştrengar cu moravuri dubioase, şi mă doare… Afară de asta mai suferă şi de stomac. Oamenii ăştia sunt primejdioşi. O auzeam parcă pe d-na Dubuc răspunzând pe un ton ursuz:

— Plecat în străinătate.

— Pe multă vreme, doamnă?

— Nu ştiu!

Mă trezisem scăldat în sudori. Jurasem în clipa aceea să nu ies din Paris nici măcar pe o zi. E imprudent să fii plecat când norocul îţi bate la uşă. Nu eşti niciodată sigur că se va mai întoarce.

Ce de-a lucruri o să avem să ne spunem! Ce lungă a fost despărţirea, fără o scrisoare! Mă prevenise ea de această grea încercare: cu neputinţă de expediat vreo scrisoare, din cauza copoilor de la cabinetul negru… La ce mai e bun să fii fiica unui ministru activ dacă nu poţi măcar scrie logodnicului tău?

— Dacă voi fi odată – Doamne fereşte! – ministru în Bulgaria, cred că cel dintâi aş mătura serviciul acesta!

În sfârşit, toate acestea sunt trecutul. Viitorul

e al nostru. Am să-mi aranjez puţin apartamentul în vederea primirii viitoarei d-ne Bordier…

Rău fac că vorbesc aşa… nu trebuie ispitit destinul… Cu toate acestea, mi-a făgăduit că vine de cum va fi liberă. Mi-a şi jurat.

…Opt zile! Poate şi mai mult, dacă a luat-o cumva prin Istanbul. Dar din Istanbul îmi scrie. Hotărât, că primesc de-acolo o scrisoare! Hotărât? De, poate… Ei, la urma urmelor n-am încotro, – trebuie să aştept.

II

Ca să ai stima tovarăşilor şi încrederea directorului dumitale, trebuie mai întâi să fii considerat ca un om serios. Un om serios e acel care construieşte metodic, cu îndărătnicie, celula lui deosebită în furnicarul bine ordonat în care trăim.

Din timp în timp, un grădinar îndrăcit, sau indiferent, vâră lopata în furnicar. Omul serios începe numai decât din nou clădirea lui, ca şi cum catastrofa n-avea să se mai repete niciodată. Aşa de pildă, mătuşa mea Stefanie, care şi-a pierdut averea în fondurile ruseşti, îşi plasează acum, în cea mai mare linişte, economiile în rente româneşti. Dacă oamenii ar avea memorie şi un bun simţ cât un grăunte de muştar, dacă ar cugeta puţin la partea ce o are hazardul poznaş în cârmuirea existenţei lor, nimeni nu s-ar mai apuca de nimic. N-ar mai avea niciun haz meseria pentru Zeii nemuritori care de sus de pe culmile Olimpului ne ţes soarta după fantezia lor.

Acela dintre ei care a hotărât pe vremuri lungimea nasului Cleopatrei, cred şi eu că nu s-a plictisit mai apoi.

Ei! în noaptea de 20 spre 21 Februarie, a sărit piedica destinului - a destinului meu, care pentru mine are mult mai multă importanţă decât al Cleopatrei, sau decât al oricui.

Ţineam locul secretarului de redacţie, plecat

în Elveţia să facă sky. Mai rămăseseră de umplut două coloane din prima pagină a lui *La Nouvelle* şi contam fără rezervă pe moartea unui important personagiu politic în agonie. Din nenorocire, acesta nu-şi luă rămas bun de la viaţă la timp pentru ediţia de Paris. La ora unu şi un sfert mă văzui nevoit, cu moartea-n suflet să vâr articolul necrologic la loc în sertarul unde aştepta de zece ani, întinerit doar de o fotografie aproape recentă.

Avui o clipă de ameţeală. La ora două fix, rotativele trebuiau să înceapă a se-nvârti… În patruzeci şi cinci de minute trebuiau umplute cele două coloane ce se căscau goale în „formă” şi tras „clişeul” ce avea să fie fixat pe maşini!

Străbătui cu înfrigurare telegramele agenţiilor. Clac, clac. Din două tăieturi, foarfecele decupă o crimă oarecare şi cazul unui satir; o lacrimă de gumă-arabică le fixa pe o foaie pe care Gustave, băieţaşul, le ducea la linotype. Plumbul cald încă, ajunse în mâinile bătrânului paginator, care-l rândui la locul lui, în formă. Găsii în momentul acela un clişeu gata: poza unui preşedinte al sindicatului povarnagiilor. O trimisei la moş Rousseau care o adăugă la rest. Apoi se aplecă şi măsură cu sfoara ce o purta veşnic atârnată la gât, gaura ce mai rămânea.

— Mai sunt lipsă, şaptezeci şi şapte de rânduri, dom Bordier!

Şaptezeci şi şapte în „întâia”, patruzeci de minute înainte de dezlănţuirea rotativelor! Cazul

devenea tragic… Telefonai lui Bouquet.

Bouquet este providenţa secretarilor de redacţie neprevăzători. Bouquet este un fost ziarist adoptat de Prefectura Poliţiei pentru a conduce biroul de informaţii al presei. Are o imaginaţie tot atât de extraordinară pe cât de oficială. După cum ai nevoie, îţi va povesti o dramă pasională în trei rânduri sau într-o sută… Niciodată nu duce lipsă de materie.

— Alo! Prefectura? Informaţii de presă? Aici *La Nouvelle*. Alo, iubitule… Da, sunt eu, Bordier… Merg bine treburile?

Bun! Ce mai nou? Eşti sigur că încă n-a murit Ies? Uf, drace!

„… Incendiu rue des Roşiers? Mare?

Nu, o cabană cu iepuri? Dar îmi trebuie şaizeci de rânduri, iubitule!

— Şaptezeci şi şapte! suflă moş Rousseau cu un ochi la pendulă.

— …Moartea lui Rafiquet? Ce-i ăla, un deputat? A! pictorul Rafiquet? Merge.

„… Accident de automobil? câţi morţi? Marchiza de Chaussec şi Marghita de la „Bouffes”? Splendid, dragul meu, straşnic, minunat… Mulţumesc!

Răsuflu. Moş Rousseau răsuflă. Nu mai duc grijă de „întâia”. Maşina marchizei a dat. i.tra actriţei; căţelul pechinez al celei dintâi a fost ucis, cealaltă s-a ales numai cu *o* tăietură la degetul mic. Iacă bune două treimi de coloană.

— Moş Rousseau, pentru accident, titlu mare, pe trei rânduri… Pentru pictor, unul mai mic, pe două: „Marele pictor Rafiquet a murit”.

Mare noroc pe Rafiquet ăsta că avem tocmai de umplut o gaură. Altfel se alegea cu o notiţă de cinci cuvinte. N-am auzit în viaţa mea de numele lui.

Ia să vedem: „Toată pictura franceză e în doliu…” Tiil zăpăcit mai sunt! Ce nevoie să mă mai ostenesc: am văzut o bel tea despre asta în *Letemps*. Cu prima şi ultima frază schimbată, are să meargă de minune.

Zece minute de aşteptare şi plumbul soseşte fierbinte. Cu mâinile lui negre – bea săracul un litru de lapte pe zi ca să combată intoxicarea – Rousseau albeşte, adică răreşte cu „dursuşi” rândurile, cât poate de mult.

— Complet? Strângeţi!

Comprimate cu putere, rândurile „întâii”.

fac un bloc. „Întâia” coloană să fie „bătju, la calandru”.

Uf! Destindere. O ţigară lui moş Rousseau, care o ia delicat cu pensele lui, împotrivindu-se cu jumătate de gură.

— Nu vă mai rămâne niciuna, domnule Bordier.

— Gustave, unde eşti? Na, puştiule, du-te şi ia-mi un pachet de „intim-club”.

Gustave are paisprezece, ani, un ciul zburlit, mutra plină de pete negricioase pe care el le pune

cu generozitate în sarcina contactului cu plumbul, şi pe care nu le şterge niciodată, fără îndoială, din mândrie profesională. O zbugheşte, şi se scufundă pe scară, după ce a vârât în gură o jumătate de banană. Cealaltă jumătate o ţine în mână, cu coaja răsfrântă ca o floare.

Îmi frec mâinile, bucuros de ziua mea sfârşită. Îmi frec mâinile şi, sus, pesemne că tot Olimpul se strică de râs: am oferit o ţigară lui moş Rousseau. Ei, şi?…

Ţigara aceasta era ultima din pachet. Ei.

$

Ei, şi, nimic mai simplu! Din cauza acestei ţigări, voi fi azvârlit într-o aventură din care voi ieşi îndrăgostit nebun de o femeie pe care am văzut-o trei zile, acum o lună şi jumătate. Aventură de care nu pot sufla un cuvânt nimănui, sub pedeapsa de a fi numaidecât arestat, pus sub lacăt la *sunte*, extrădat şi poate împuşcat.

Dar dacă nu pot vorbi, pot s-o aştern pe hârtie, sau mai bine zis, să continui s-o aştern pe hârtie. Asta mă va ajuta să îndur aşteptarea. Am să scriu încet, cu voluptate, în nădejdea că nu voi ajunge niciodată la capătul povestirii, că sosirea Draghişei o va întrerupe pe totdeauna… Atunci nu voi mai avea nevoie să-i evoc chipul.

Chipul? Păstrez din ea mai mult decât un chip: un adevărat „dublu” material. Când închid ochii, o regăsesc. Profilul ei de fecioară, gura desenată cu o mână sigură, năsucul ei drept cu

vârful un pic răsfrânt în vânt, şi sub arcul perfect al sprâncenelor, ochii ei limpezi, de culoare schimbăcioasă, enigmatică. Părul lucios, ca pana corbului, lins fără milă într-un fel de cască, înrămează fără cochetărie o faţă uimitoare, mată, cu liniile pure şi hotărâte. Cu toată culoarea ochilor ei, umbriţi de altfel de sprâncenele ei lungi negre, Draghişa are cu, siguranţă sânge grec în vine. În alte clipe o întrezăresc mai puţin bine, dar o simt lipită de mine, pitulată la pieptul meu, încrezătoare. Am în nări mireasma părului ei; în scobitura umărului meu, greutatea capului ei; gustul buzelor ei, pe buzele mele; iar răcoreala braţului ei, pe ceafa mea.

Hai, să scriem… Mai îmi potolesc dorul!

III

Gustave îmi aduce ţigările. La parter se dezlănţuie tunetul rotativelor. Încă de un ceas le dădeau târcoale maşiniştii, mângâind cu o cârpă curată, cilindrele lucitoare. Acum urmăresc cu nişte ochi grijulii, uriaşa şi fragila tenie de hârtie, înghiţită fără încetare de suluri. Dacă, se rupe e o catastrofă: fiecare minut de oprire costă scump.

Gustave pune pe marea masă de oţel, gustarea obişnuită: o piramidă de sandvişuri uriaşe cu şuncă. Linotypiştii se desprind în sfârşit căscând de lângă maşinile lor şi sting gazul aerian care menţinea lichid plumbul.

Eticheta vrea ca secretarul de redacţie - în cazul de faţă eu – să se servească primul. Apoi moş Rousseau, apoi ceilalţi, la rând, după vârstă. Aşezaţi pe „marmură”, ne înfulecăm porţiile pălăvrind frăţeşte. La două şi jumătate de dimineaţă, ţi-e foame, nu glumă!

Iată că soseşte şi Paul Gautier, un coleg pe care-l iubesc mult. Cap zvânturat, atins de mania ambulatorie, nu poate sta locului. E un specialist în reportagii privitoare la ţinuturi depărtate. Ca înfăţişare, un băiat de statură destul de înaltă – ca mine – obrazul ras, ochi vioi, nas accentuat ca o lamă de cuţit.

Foarte elegant, poartă o centură-corset şi un monoclu. Croitorul lui e cel mai bun din Paris. Pilot-aviator foarte bun, a scăpat ca prin minune în ziua catastrofei lui *Dixmude*. Obţinuse de la Aeronautica maritimă, autorizaţia de a lua parte la călătoria ce s-a sfârşit atât de tragic. Dar cu douăzeci şi patru de ore înainte de plecare, directorul nostru Lelièvre, având nevoie de el la Lausanne, i-o refuzase pe a lui!

Duce o viaţă tâmpită, pe care o găseşte foarte normală. De la *La Nouvelle* pleacă la patru de dimineaţă, după ce a hoinărit şi a Scris articole pentru reviste pe urna ta te franc rândul. Se duce acasă, face o baie şi pleacă la Le Bourget, unde face, pe răsărit de soare, încercări cu un elicopter nou. Presupun că după aceea se îndură să doarmă puţin. Dar la ora patru după amiază, îl găseşti fără

greş, într-un dancing, în tovărăşie galantă.

Astăzi, ca de obicei, ia cu neglijenţă un sandviş. Cu degetul mic în aer, muşcă. Apoi, făcându-mi misterios cu ochiul, mă trage într-un colţ.

— Ştii să-ţi ţii gura, frate?

— Ca pământul.

— Iaca: viu de la Lelièvre… O misiune încântătoare… Patronul are informaţii senzaţionale: poimâine fix, revoluţie în Bulgaria.

— A! ai făcui eu cu gura plină. O să iasă din asta ceva materie.

Un secretar de redacţie e veşnic urmărit de teama lipsei de text. E un coşmar profesional.

— Las pe mine. Am să-ţi trimit berechet! răspunde Gautier cu entuziasm. Ştii, măi, scot de-a colo un reportaj de pomină… O ţară plină comitagii şi de politicieni. După spusele lui Alfaert Londres, acolo, orice personalitate cu oarecare vază, e escortată de patrii ucigaşi profesionali, însărcinaţi s-o păzească sau mai degrabă să riposteze la împuşcăturile adversarilor politici. Vorba ceea: „Cuvintele zboară, gloanţele merg la ţintă”. Iată oameni energici în părerile lor.

„Plec mâine dimineaţă, sau mai bine zis azi de dimineaţă, cu un camarad de la Linia de Orient. Sunt în al şaptelea cer că Lelièvre m-a însărcinat pe mine cu asta!…

S-ar fi putut gândi la tine, pentru că ai stat un an la Belgrad. Îţi spun sincer: aş fi crăpat de

necaz.

Eram cât pe ce să mă înec cu îmbucătura de pâine.

— Auzi! să se gândească la mine! protestai. Eşti nebun? N-aş fi vrut nici s-aud de aşa ceva, fii sigur! Am fost în Jugoslavia acum cinci ani. Era interesant; dar peste tot, afară de hotelurile de lux, te mâncau ploşniţele... Nu, de trei ori nu! Acum sunt hotărât să-mi duc viaţa la Paris, liniştit, confortabil. O lefşoară regulată: iată visul meu.

Gautier mă privi pieziş.

— Prosteşti miliţia, ai s-ajungi o hahaleră, iubitule! îmi spuse el pe un ton mustrător.

— O fi, dragul meu! răspunsei eu râzând. Sunt un înţelept ahtiat după seninătate.

— Te admir... Îţi urez numai să nu te deştepţi, din iluziile tale, dragul meu.

— Eu însă nu-ţi urez noroc. Ca aviator ce eşti, trebuie să fii superstiţios...

Îşi ştergea buzele cu o batistă mică, fină.

— Nu, spuse el tacticos. Sunt numai fatalist. Respect, fără să mă tem de ea, pe Maiestatea Sa întâmplarea, stăpâna destinelor şi vieţilor noastre. Să ne vedem cu bine, iubitule!

— La revedere.

Dispăru pe poarta scării B, care dădea spre curte, unde-şi gara automobilul. Eu plecai pe scara A, care dădea direct în stradă. Cât ţinea timpul frumos, preferam să mă-ntorc pe jos, hoinărind. Vederea pieţii *de la Concorde* şi a ai

des Champs Élysées pustii şi tăcute în răsăritul soarelui, e una din cele mai frumoase pe care le-am pomenit. În fund, uriaşul Arc de Triumf nu e decât o jucărie-fantomă, albăstrie.

IV

Ziua de 21 Februarie cădea într-o Duminică. Dormeam buştean, în ciuda aparatelor electrice de măturat – cea mai nesuferită invenţie a secolului – când începui să visez că făceam un reportaj la uzinele Creusot şi că străbăteam hall-ul ciocanelor uriaşe mecanice. Mă trezii: ce era? soneria mea vorbea cu deznădejde şi uşa era zguduită de lovituri furioase. Pudic drapat în halatul Ineu, mă dusei clătinau du-mă buimac, să deschid.

— Dac aş zăbovi atâta cât dumneata până să mă deştept când vii de suni la patru de dimineaţă, în fiecare zi lăsată de Dumnezeu, ehei…

Era d-na Dubuc, cu un carton albastru în mână. D-na Dubuc nu pierde niciun prilej să-mi scoată pe nas meseria mea, după părerea ei, cea mai proastă de pe lume. Un locatar ca mine e o pacoste pentru o portăreasă.

Cartea poştală pneumatică mă chema fără întârziere la *La Nouvelle*.

La iuţeală, nerăbdător, în apucai să mă bărbieresc. Ce mai era şi asta? Să fi făcut eu vreo poznă mare? Să fi înserat vreo informaţie îndoielnică din acelea care provoacă incidente diplomatice, sau să fi lăsat să treacă vreo grotescă greşeală de tipar?

Anul trecut, de exemplu, petrecându-mi concediul la una din plajele noastre mondene, persoana mea – poate în calitate de ziarist parizian – era mereu anturată de un mic roi de ştrengăriţe drăgălaşe. Uneori uzam de adevărate manevre ca să mă mai degajez, mai ales cu prilejul băilor de soare - manevre pentru care eram mereu tachinat de ele. Ei bine, într-un mic reportaj balnear, ce-l trimisesem ziarului meu, iscălit cu iniţialele mele, apare următoarea frază nenorocită: „Băile de soare pe plaje ar fi delicioase dacă nu te-ar importuna într-una infectele, care nu-ţi dau un moment pace”. În loc de: insectele!... Din ziua aceea, un boicot brusc se instituí din partea reprezentanţilor sexului frumos, în jurul meu. Le era jenant să pară că mă cunosc. Cu oricât humor ar fi interpretat vreuna din ele greşeala de tipar – societatea mea ar fi expus-o chicotelilor ironice ale celorlalte. Unele găsiră chiar inteligent să trimită lui Auguste Lelièvre fraza subliniată cu creionul albastru, cu observaţia: „Vizitatoarele staţiunii ar fi recunoscătoare acestui domn reporter, dacă ar degaja plaja de nasul său specific”.

Un redactor chemat prin poştală pneumatică ia o maşină pe socoteala gazetei. Aşa am şi făcut. Nu era nici unsprezece când intrai în biroul patronului.

Auguste Lelièvre e un semibătrân voinic, de cincizeci şi opt de ani, cu faţa congestionată, cu

părul alb des, tuns perie. Are un nas lătăreţ, turtit într-o mustaţă îngălbenită de tutun. Falca de jos mai ieşită: buze nu-s. Complet ras ar aduce a maimuţă. Are calităţi de netăgăduit de animator, şi în fond e un om de treabă. Dar e violent, şi devine uşor grosolan. Nu ştie ce-i prefăcătoria: dacă are să-i vie să mă dea afară, n-are să caute cine ştie ce pretext iscusit sau vreun nod în papură. L-am auzit concediind un redactor cu cuvintele:

— Nu mai poţi rămânea la noi, tinere... Nemulţumit de dumneata, nu, dar găsit mai bun! Succes în altă parte!

Mania lui e să vorbească în stil telegrafic şi să facă pauze între grupe de cuvinte aruncate cu bruscheţe. Ca să intimideze pe cel cu care stă de vorbă, pesemne.

Azi primirea e amabilă.

— Dormit prea puţin, hm? Las, scoţi pârleala! În două cuvinte: Cei de la Quai d'Orsay[1]) se aşteaptă la evenimente grave şi iminente la Sofia. Revoluţie, sau cam aşa ceva!... Gândit la dumneata pentru reportaj. Poţi lua Simplonul diseară, nu?

Întorsătura frazei e neobişnuită, iar în ochii cenuşii ca ardezia, am impresia că văd un fel de fluturat. Dar toate acestea abia le bag în seamă de speriat ce sunt. Toţi muşchii din trup mi s-au strâns ghem, într-un reflex de auto-apărare: mai pe înţelesul lu' mii, mi se încreţise pielea.

---

1 Ministerul de Externe.

Îmi venea să strig: „Cu neputinţă! „Dar acesta e un cuvânt la care patronul reacţionează numaidecât dându-te afară, obiectez cu glasul stins.

— Dar parcă era vorba că pleacă Gautier!

— Şi să mai recomanzi unui redactor să-şi ţie gura! mârâi Lelièvre. Încă de aseară Gautier trâmbiţează vestea pe toate acoperişurile. Spart piciorul, Gautier… Justă pedeapsă. N-ai fost aici aseară?

— Spart piciorul! Doar în am despărţit de el abia azi dimineaţă pe la ora trei, domnule director!

— Ei, după cinci minute scrânteală gravă… pe scară… păcătoşii aruncă pe jos coji de banane, iau localul gazetei drept grajd…

Aha! Gustave şi banana lui… îl văd încă repezindu-se-n jos pe serpentina scării ca să-mi cumpere ţigări… Blestemat să fie Gustav!

Abia acum descopăr imensitatea primejdiei. Cunoscând caracterul patronului, încerc să câştig timp, fără să refuz de-a dreptul. Nu-i bine să te pui cu Auguste Lelièvre.

— E greu… N-am mai călătorit de patru sau de cinci ani; paşaportul meu a expirat. Trebuie timp pentru viză. Şi azi e Duminică. Chiar dându-mă peste cap, pot fi gata abia Joi… Poate că până atunci scrânteala lui Gautier…

O ridicare din umeri mă întrerupe:

— Baţi câmpii, Bordier! Îţi spun încă odată că

ultimele informaţii vorbesc despre evenimente importante şi iminente. Atunci? Doar îţi dai seama că *La Nouvelle* n-o să lase să-i scape din mână, din vina unui redactor, trufanda de reportaj ca ăsta.

„Vina unui redactor!” În fraza aceasta încântătoare la adresa lui Gautier, care pesemne că în clipa asta geme în patul lui, e întreg patronul… În fond Lelièvre nu e un om rău, dar dragostea pe care o poartă foii lui, îi răpeşte orice simţ moral.

— Cu toate acestea, domnule Lelièvre, spusei cu o poftă nebună să ridic şi eu la rândul meu din umeri, eu tot nu văd cum…

— Eu, însă, văd, d-le Bordier… Ai să iei paşaportul acesta care e în regulă şi care e al lui Gautier. Ai să pleci astă-seară cu Simplonul Orient-Expres. Ai să te numeşti Gautier şi atâta tot… Ce mare greutate e în asta?… Într-o ţară unde nu cunoşti pe nimeni!

Rămân o clipă sufocat, întrebându-mă dacă am auzit bine. Apoi:

— Bine, dar fotografia?

— Semeni destul de bine cu el… De altfel cum vezi: are pe ochi o pată de grăsime.

Adunându-mi tot sângele rece, protestez cu energie:

— Dar bine, domnule Lelièvre, au să mă bage la închisoare pentru acte false!

— Aş, de unde… Ai să fii Gautier… Cine dracu’ are să susţină contrariul? Fotografia e

foarte proastă. Semnalmentele? Barbie rotundă, nas obişnuit, păr castaniu, semne particulare n-are. Ţi se potriveşte foarte bine. Cu asta şi cu carta dumitale roşie de la *LaNouvelle* – a lui Gautier, se-nţelege, – ai să poţi pătrunde oriunde. Gata?

Grea ananghie. Dacă refuz, mă dă afară cât ai bate din palme. Şi ce redacţie are să-mi deschidă uşa în perioada aceasta de criză şi de economii? Să risc să rămân pe drumuri, fără un gologan în buzunar?

Dacă la Sofia izbucneşte într-adevăr revoluţia, are să fie rost de trimis o serie de articole interesante. Poate fi prima treaptă spre o carieră ziaristică grandioasă…

Drace! Dar dacă mă vârâ Bulgarii la închisoare? Hârtii false, identitate falsă… În ţările balcanice închisoarea nu e confortabilă. Mă şi văd într-un fund de beciu, la un loc cu şobolanii şi cu ploşniţele, hrănit cu pâine mucedă.

— Şi dacă sunt arestat, domnule Lelièvre?

Face un gest măreţ.

— Te scoatem, Bordier. Şi cum încă! Te poţi bizui pe *LaNouvelle*. O să punem pe jăratec pe cei de la Quai d'Orsay; o să dezlănţuim o campanie de presă în lumea întreagă. Pentru dumneata – dragă amice – celebritatea. Ce zici: afacerea Bordier, complicaţii internaţionale…

Simt, şi nu mă înşel deloc, că ar fi încântat dacă lucrul s-ar întâmpla. De bună seamănă că

noaptea trebuie să viseze că ziarul lui a întors lumea cu susul în jos cu „o informaţie frumoasă”.

Cu tot entuziasmul lui, băgă de seamă că eu rămân rece. Atunci lăsă în jos braţele ridicate într-o atitudine oratorică, pune coatele pe birou şi, cu falca de jos întinsă spre mine, ameninţătoare:

— Ei, ne-am înţeles? Da sau nu? Ai petrecut un an în Jugoslavia. Vorbeşti sârbeşte. Trebuie să semene cu bulgărească... De altfel nu avem de unde alege!

Tonul dă a înţelege că nici eu n-am de unde alege... Om liber e numai cine are rente.

— Gautier e de acord, domnule Lelièvre?

— Bineînţeles. Cu condiţia să nu asasinezi pe nimeni... Ei, gata?

— Primesc, domnule Lelièvre.

Acum nu-şi mai încape în piele de bucurie:

— Ştiam eu, vezi bine! Ai să vezi, ai să vezi iubitule; ai să-mi fii recunoscător că m-am gândit la tine... Un reportaj magnific. Are să meargă ca pe rotiţe. Eşti un băiat cu viitor; poţi conta pe mine...

Mă gândesc cu anticipaţie la fraza faimoasă a lui Talleyrand, cred pe care Lelièvre a aruncat-o unui redactor când îl dădea afară: „Află, domnule, că după ce lămâia a fost stoarsă, coaja se aruncă!”

— Ai mâncat, Bordier?

— Nu, domnule director...

— Atunci mănânci cu mine...

Ce cinste! Şi ce gest însoţeşte această cinste! Din nenorocire adaugă:

— Dragul meu Gautier. Nu-i – aşa, e mai bine să te deprinzi încă de pe-acum cu numele ăsta. E mai prudent.

Face cu ochiul. Gluma i se pare minunată. Mie nu tot aşa.

În sfârşit. Chiar aşa de bogat ca să nfrunt şomajul, nu sunt. Trebuie să fac haz de necaz... Urma alege; are dreptate Auguste Lelièvre. Numai că el nu riscă nimic.

V

Prânzul oferit de director fu măreţ. Mâneai cu poftă, deşi o asociaţie nenorocită de idei mă făcu să mă gândesc la „ultimul prânz al condamnatului” deşi amfitrionul meu, ale cărui glume erau cam din topor, nu mă mai scotea din „dragul meu Gautier”. La desert îmi înmână un cec destul de generos, ca avans pentru cheltuielile de călătorie.

Cum fui liber, mă urcai într-un taxi şi mă repezii la Gautier. Îmi veni în gând că, mai ştii? Auguste minţea şi că colegul meu habar n-avea de aranjamentul acesta.

Dar, vai! Ce dezamăgire! Găsii alt nebun. Gautier aproba cu vehemenţă pe natron, îşi bătea joc de scrupulele mele şi-şi blestema scrânteala.

— Nici nu meriţi aşa un noroc!

Începu să-mi expună situaţia politică de la

Sofia. Ascultai o clipă distrat, apoi îmi luai rămas-bun. Abia îmi mai rămâneau două ceasuri ca să trec pe la cassa ziarului, să-mi fac valiza, să dau doamnei Dubuc cheile şi să pun în baia umplută cu apă peştele meu roşu, Eduard, cu o mică provizie de viermişori de noroi. Bietul Eduard, pe care-l conservam de patru ani! Avea să reziste oare la această încercare? Era un animal într-adevăr credincios. Când aveam câte-o oră liberă, mi-o petreceam fumându-mi pipa într-un fotoliu, în liniştitul şi încântătorul meu mic apartament din rue de Bellechasse. Eduard făcea în faţa mea rotocoale în borcanul lui.

Nu scrisei nici măcar un cuvânt mătuşii mele Stefanie – singura rudă ce-o aveam la Paris – ca să-i anunţ plecarea mea. Fată bătrână, locuia la Batignolles cu trei pisici, un câine orb şi şaptesprezece păsări care se zbăteau în salonul ei zăbrelit, transformat în colivie. Îşi adora animalele şi nu putea suferi oamenii. Eduard îmi era mult mai simpatic decât ea.

În clipa când să iau un taxi ca să mă duc la gară, avui un nou acces de îngrijorare.

Înclinam într-adevăr să cred, că în caz de nenorocire, *LaNouvelle* avea să facă scandalul necesar ca să silească pe Sârbi sau pe Bulgari să mă libereze. Dar sigur nu eram. Depindea de amiciţiile sau inamiciţiile politice ale clipei, sau mai precis de dispoziţia lui Auguste Lelièvre.

Făcui din hârtiile mele de identitate un

pachet, însoţit de câteva cuvinte patetice pentru Gautier. Îi încredinţam aceste lucruri şi-l rugam să reguleze numaidecât paşaportul.

Nu puteam păstra la mine toate acestea. La cea mai mică bănuială, două carnete de identitate pe nume deosebite găsite în buzunarele mele, mi-ar fi agravat mult situaţia. Trebuia să fiu Paul Gautier fără nicio rezervă. Mă descotorosii de cărţile mele de vizită şi răsei de pe valiză iniţialele mele.

În sfârşit, după un mic ocol pe la colegul meu ca să las scrisorile şi documentele, mă dusei la gara Lyonului.

Ajunsei pe peronul Simplonului-Orient Expres cu trei sferturi de oră înainte de plecarea trenului. Ţineam să aleg un compartiment al cărui „conductor” să aibă o mutră care să-mi placă.

Aşadar, nu oprii niciun loc. Cu toate acestea nu riscam să fiu lăsat pe peron – neam de neam de ziarist autorizat de ziarul său să plătească bacşişurile necesare nu păţise aşa ceva.

Odată m-am jucat de-a „soţ ori făr’ de „cu un confrate, de la Paris până la Bruxelles, în furgonul unui tren prezidenţial în care oficial nu fuseserăm admişi.

Conductorii stăteau la taifas într-un mic grup, cu genţile atârnate de umeri. În general, sunt nişte oameni cu ţinuta îngrijită, îmbrăcaţi într-o uniformă cafenie elegantă, şi dintre care cei mai mulţi par nişte tineri de familie bună. Dezgheţaţi

şi poligloţi, se pricep să mulţumească tot atât de bine o Americană capricioasă sau o baborniţă maniacă. Cunosc de asemenea şi arta de a trece tutun de contrabandă pe sub nasul vameşilor, fără ca aceştia să strănute.

Pusei ochii pe un conductor mic de stat, cu ochi căprui vioi şi cu mustaţa tunsa periuţa, care povestea pesemne o snoavă hazlie, căci ceilalţi râdeau. Nu trebuia să mă-ncurc nici cu un începător sperios, nici cu un bătrân morocănos.

Cum îl văzui îndreptându-se spre vagonul lui, îl urmai. El se întoarse spre mine. Îi întinsei biletul meu.

— Aveţi un loc bun pentru Sofia? Singur, dacă se poate… Paul Gautier, reporter la *La Nouvelle*.

El salută:

— Orice loc doriţi, domnule. Am avut deja plăcerea să conduc pe mai mulţi confraţi de-ai dumneavoastră.

Cită câteva nume. Îmi spusei că totul mergea bine.

În general, ziariştii sunt simpatici oamenilor de la wagons-lits. Şi unii şi alţii sunt din aceeaşi rasă nomadă şi se întâlnesc în cele mai neaşteptate colţuri ale Europei.

— Minunat! spusei eu. Cum te numeşti?

— Ernest, domnule.

— Ei, Ernest, sper că vom fi buni prieteni.

Îi strecurai în mână o sută de franci. Când poţi da un bacşiş generos, e mai bine să-l dai

înainte de călătorie decât după. Stimulează buna-voinţă.

Ne aflam în faţa unui compartiment liber. Îmi înăbuşii un căscat simulat.

— Sunt rupt de oboseală, Ernest. Nu mă trezi mâine ca să văd răsăritul soarelui pe lacul Leman... Şi caută să aranjezi cu vameşii să mă lase în pace; aş vrea să dorm până la prânz... Uite, poftim paşaportul meu.

— Cu vama elveţiană, e uşor, domnule... Dar cea italiană, de când cu cămăşile negre!... Am să fac tot ce-mi va fi cu putinţă ca să nu vă deranjez. Dar să mă scuzaţi dacă nu reuşesc. Vor morţiş să vadă pe oameni la faţă, domnule.

— Bine, bine, Ernest, făcui eu cu nepăsare. Paşaportul ţine-l, poate mă scuteşti.

După ce mă ajută să pun valiza în plasă, conductorul mă lăsă singur. Mă tolănii pe banca moale.

„Vor să vadă pe oameni La faţă”. Expediţia aceasta ridiculă avea oare să se termine la graniţa italiană?

Fie! Cu atât mai bine. La urma urmelor aci afacerea n-avea să fie atât de gravă ca în Balcani. Trebuiam să în aştept să fiu puţin hărţuit; dar ţările occidentale au comori de indulgenţă pentru ziarişti. Aş fi pur şi simplu trimis la urmă. Auguste în ar copleşi de ironii şi ar trimite un alt reporter mai „dezgheţat” ca mine. Apoi în ar lăsa în pace.

Aşteptai jumătate de oră, pradă acestor

gânduri melancolice.

Pe peron, vreo douăzeci de pasageri, cu ţigara sau cu pipa în gură, se plimbau încoace şi-ncolo. Atenţia mea fu atrasă de un tip lung şi slab, puţin adus din spate, şi căruia nu-i vedeam decât spatele. Când fu la capătul peronului, făcu la fetânga mprejur; rămăsei încremenit de uimire. Era un om pe care-l cunoşteam, sau cel puţin pe care-l cunoscusem foarte bine. Nu încăpea nicio îndoială: era „Peştele Chinezesc”.

Peştele Chinezesc, fusese colegul meu de promoţie la Şcoala de înalte Studii Comerciale. Acum îmi aminteam şi numele lui: Georges Sauvin. Sauvin avea nişte ochi bulbucaţi, ieşiţi din orbite şi mohorâţi, în mijlocul unei feţe moi şi buhăite, de culoarea şvaiţerului. Sub ei, nişte pungi înlocuiau obrajii lipsă. Buza de jos atârna puţin, roşie ca o cireaşă; de asemeni şi fleicile obrajilor, fleşcăite înainte de vreme, pline de puncte de acnee. Un păr gălbui destul de rar, încorona totul. De, o frumuseţe nu era.

Porecla lui absurdă fusese adoptată de promoţie în unanimitate Ne păruse, nu prea ştiu de ce, potrivită de minune pentru Sauvin.

Lucru hotărât: n-aveam noroc. „Ai să fii Gautier… Cine dracu’ are să susţină contrariul?” întrebase Lelièvre ridicând din umeri. Şi încă înainte ca S.O.E.-ul să fi plecat, mă întâlneam cu cineva care ar fi putut foarte bine să susţie aşa ceva! Să-l ocolesc timp de trei zile în trenul

acesta, nu putea fi vorba. De n-ar fi decât vagonul-restaurant prin care defilează toată lumea…

Să pun mâna pe valiză şi să şterg puţina? Dar poate Peştele Chinezesc nu-şi mai aducea aminte de mine. El era celebru în promoţie din cauza poreclei lui: eu, nu.

Şi la urma urmei, trecuseră zece ani de-a lunci!

Un freamăt, apoi scrâşnetul osiilor mă scoaseră din nehotărârea mea. Porniserăm.

Acum trebuia să fac haz de necaz şi să caut să ies cât mai bine la capăt din aventura în care mă lăsasem încurcat prosteşte. Să fiu Paul Gautier până-n vârful unghiilor, să mă port şi să vorbesc ca şi cum aş fi fost Paul Gautier şi nu René Bordier.

Clopoţelul primului serviciu zurui pe culoar. La uşa mea se auziră ciocănituri.

— Intră!

Nu era Ernest, cum mă aşteptam. Era Peştele Chinezesc, înotând într-un raglan uriaş. Surâdea prietenos cu faţa lui de culoarea şvaiţerului, prea puţin schimbată de la înaltele Studii.

— Dragul meu camarad, sunt tare bucuros că o să călătorim împreună. Ce mai făcuşi de acum zece ani?

Rămăsei amuţit, pironit pe banca mea.

— Nu mă recunoşti?

— Cum să nu, cum să nu, mormăii eu strângând mâna ce-mi întindea. Numai că nu mă

aşteptam să te întâlnesc. Să-ţi amintesc numele meu…

— Paul Gautier! îmi tăia el vorba tot surâzând. Am o memorie straşnică… Vii la masă?

VI

Uf! Iată trecut şi Impui acesta. Situaţia se prezenta foarte bine. Era nostim Peştele Chinezesc cu memoria lui! Pur şi simplu şi-o împrospătase, întrebând de numele meu pe Ernest, care n-avea niciun motiv să i-l ascundă. Sau vin trebuia să fie un obişnuit al Simplonului.

Presupunerea asta fu întărită îndată, în vagonul-restaurant, în faţa unei sticle vechi. Fără să mai pierdem vreme, începurăm să ne facem confidenţe.

— Să alegi întotdeauna primul serviciu, dragul meu, spuse el privindu-mă afectuos. Mâncarea e mai caldă decât la următoarele. À propos, unde te duci?

— La Sofia, pentru *La*

— A! eşti ziarist? Ne-am risipit ca potârnichile; nu mai ştim azi ce-au ajuns atâţia din colegii noştri!

— Şi tu, ce faci?

— Bumbace, dragul meu… Sunt agent de bumbace mai mult sau mai puţin manufacturate. Sector: Balcanii. Încep să-i cunosc în lung şi-n larg.

— Cu toată criza, afacerile merg?

— Nu prea prost, nu prea prost… Şi tu, eşti mulţumit de dugheana ta?

— Da, destul… Sunt trimis acum ca să…

— Ca să studiezi situaţia de acolo? întrerupse Sauvin coborând vocea. Bun, inutil să vorbim despre asta.

Aruncă pe furiş o privire împrejurul lui şi adăugă:

— Cunosc din vedere o bună parte din oamenii de-aici.

— Serios? spusei eu mirat.

— Desigur. Ce te miri, lumea e mică. Pe linie circulă totdeauna aceiaşi oameni.

La a treia masă de noi şedea un fel de clergyman – posesor al unei frumoase bărbi frizate – care înfuleca de zor. În faţa lui, un hercule spân mânca măsline scormonindu-mă cu privirea.

— Ce-i doi de colo, la stânca? Tipul eu ochelari? Un misionar?

Vorbeam cu vocea înceată.

— Nu tocmai… Un episcop albanez, Monseniorul Başu… cu paracliserul lui, care-l urmează peste tot.

— Paracliser?… Pare mai degrabă un măcelar.

Peştele Chinezesc se uită la mine amuzat:

— Un paracliser albanez nu e numaidecât un intelectual.

— Şi individul cela slab, cărămiziu?

— Un comerciant.

— Şi celălalt, bucălat, cu tigva dată cu glaspapir?

— Tot comerciant, Austriac…

— Dar ia spune… În situaţia asta de la Sofia, oamenii aceştia mai speră să facă afaceri?

— Nici vorbă… Am să-ţi explic după masă. Deocamdată să vorbim despre altceva. Ce faci tu la gazetă?

Convorbirea noastră îşi pierdu cu totul interesul. Din prima clipă când aflasem că Sauvin cunoştea Bulgaria, mă bucurasem că am să pot scoate de la el informaţii. Dar cum încercam să aduc convorbirea spre subiectul acesta, el o abătea.

În jurul nostru toată lumea mânca în tăcere, afară de o pereche care stătea zgomotos de vorbă pe nemţeşte, şi de episcop, care schimba cu însoţitorul lui cuvinte răguşite într-o limbă necunoscută. Aceştia doi înfulecau, nu se-ncurcau. Paracliserul vâra în gură bucăţi mari pe care le mesteca apoi mult, supravegulând mesele vecine.

După masă trăsei pe Peştele Chinezesc în compartimentul meu.

— Ei, spune-mi odată dragul meu, este Sofia în revoluţie, da sau ba? Dă-mi câte va informaţii, ce dracu', odată ce cunoşti ţara!

— Câte vrei, dragul meu Gautier… Sunt cu totul la dispoziţia ta. Dar sunt unele lucruri despre care e mai sănătos să nu vorbeşti într-o piaţă publică… sau într-un vagon-restaurant.

— Ţi-era frică să nu sperii pe onorabilii comercianţi care cinau odată cu noi?

— A speria nu e tocmai cuvântul nimerit… Sunt şi ei la curent. Dar expunerea situaţiei ar fi putut jigni sentimente patriotice, susceptibilităţi politice. Iată: la

Sofia este revoluţie. Dar o revoluţie banală, o simplă schimbare de guvern. Ştii cred, că există în Bulgaria două partide importante: Negrii şi Albii. Cei dintâi erau la putere de şase luni. Fiind vacant locul ministrului de Interne, Albii au să încerce să alcătuiască ei majoritatea noului guvern.

— Bun. Dar în asta nu e nimic revoluţionar. Odată ce ministrul Internelor a demisionat…

— Demisionat fără voie… Ucis pe stradă alaltăieri.

— Drace!

— De doi indivizi – deghizaţi în vânători cu câini – care au deschis focul asupra lui în faţa palatului de justiţie.

— Au fost prinşi? N-am văzut nimic în ziare.

— N’ai să vezi nimic nici de-acum încolo, cel mult o notiţă în trei rânduri. E la mijloc o „discuţie” politică între bulgari; nu priveşte presa internaţională. Asasinii au fost doborâţi la pământ de garda personală ce urma discret pe Papunoff, ministrul. Când l-au transportat la spital, respira încă. Dar acolo, o soră de caritate i-a descărcat în corp cinci gloanţe de browning.

Aşa că, tot l-a răpus… Tipii ăştia au şapte

vieţi în piept!

— Ai aerul că găseşti povestea asta foarte naturală.

— Dragă Doamne, n-are nimic extraordinar, date fiind precedentele. Papunqff ăsta avea şi el câteva asasinate de Albi pe conştiinţă… Trebuia să se aştepte să i se întâmple aşa ceva.

— Crezi că au să fie lupte de stradă?

— Nu. Fireşte, au să se tragă câteva focuri. Albii au să încerce să ia puterea, Ce dracu'! Nu poţi face jumări fără să spargi ouă. Întrucât mă priveşte, doresc să nu reuşească. Faţă de Jugoslavia sunt mult mai agresivi decât Negrii. Aceştia încercau de câtăva vreme o apropiere de Jugoslavia. Asta l-a omorât pe Papunoff… În parte, cel puţin. Politica internă bulgărească e din cale-afară de complicată… Roşii, adică comuniştii, sunt şi ei în joc.

— Dar, spusei eu, mi s-a vorbit ca de o sperietoare de faimosul comitet revoluţionar macedonean. Omn-ul… Organizaţia revoluţionară pentru independenţa Macedoniei, Ea ce rol are?

— Guvernează Bulgaria… Atâta doar că e împărţită în două fracţiuni duşmane care sunt într-o continuă luptă electorală.

— Electorală, e bine zis!

— E o chestiune de latitudine şi de longitudine. La noi se schimbă discursuri – el ventual şi ceva pumni – în cârciumi. Acolo, gloanţe. Şi cum toţi trag foarte bine, se produc şi

unele stricăciuni.

— Sunt nişte sălbatici!

— Dar de unde… Sunt oameni cu convingeri politice excesive. Orzm-ul, această asociaţie secretă quasioficială, blestemată de toţi diplomaţii europeni, e alcătuită din patrioţi foarte simpatici în fond. Nu trebuie uitat trecutul. Ea a liberat Bulgaria de jugul turcesc, cu preţul a nemaipomenite sacrificii… Fiecare încercare de revoltă a fost înecată de Otomani în sânge. Făceau parte din ea toate inimile generoase, setoase de libertate; studenţi, ţărani, bărbaţi, femei, câteodată şi copii, punându-şi viaţa în cea mai mare primejdie. Astăzi Macedonia e liberă. Dar liberă sub trei stăpâniri deosebite. O parte e bulgărească, alta grecească, alta sârbească. Cei care luptau împotriva Turcilor – sau mai bine zis copiii lor – lupta azi ca toată Macedonia să fie bulgărească. Mare belea.

— Pentru cine belea? întrebai eu mirat de înfăţişarea lui brusc îngrijorată.

— Pentru toată lumea, răspunse Peştele Chinezesc. Dacă partidul extrem ajunge, la putere, are să caute gâlceava Iugoslaviei… Şi lucrurile pot merge departe.

— Cât se poate de îmbucurător! spusei cu necăjit. Aşadar, situaţia e serioasă?

— Domol! domol! făcu el reluându-şi tonul senin de mai-nainte. Tot atât de serioasă e de zece ani încoace. O să se aranjeze cum s-a aranjat şi de

alte dăţi.

— Şi cu toate acestea izbuteşti să faci afaceri într-o ţară atât de tulburată?

— Afaceri? Desigur…» Din fericire; spune-mi o ţară care să nu fie tulburată în momentul de faţă. Bumbacul se vinde… N-am ce mă plânge. Ei, acum să te las st” dormi… Bună seara, dragul meu Gautier

— Bună seara, iubitule!

— VII * *

Cu neputinţă să închid un ochi. Meseria a făcut din mine un om care lucrează noaptea şi doarme ziua. Nu poţi rupe cu una cu două cu o deprindere tiranică.

Convorbirea cu Sauvin, în loc să-mi mărească îngrijorarea, mă înseninase brusc. Mă simţeam din ce în ce mai Gautier. Mă contopisem cu personalitatea prietenului meu. Trecerea vămilor nu mă mai neliniştea. Dacă unui vameş i-ar fi trecut prin gând să găsească că nu semănăm destul cu fotografia mea, n-aveam decât să chem în ajutor pe Peştele Chinezesc. Ar fi jurat că eram chiar eu în carne şi oase şi că mă cunoştea dintotdeauna. Şi cum era un vechi călător, un obişnuit al S.O.E.-ului, cum să nu-l creadă… Simpatic om, Sauvin! Ce noroc că l-am întâlnit. Şi ce noroc că avea o memorie aşa de proastă!

Pe la ora patru de dimineaţă, auzii pe coridor paşii vameşilor elveţieni, oameni discreţi şi politicoşi, care socotesc că pasagerii care-şi pot

plăti un wagon-lit într-un tren de lux, au dreptul să doarmă.

Puţin după aceea, se auzi la uşi un şir de bârâituri discrete. Ernest îndemna pe pasageri să admire răsăritul soarelui pe Leman. Spectacolul, într-adevăr frumos, îl cunoşteam. Rămăsei lungit pe culcuşul meu, ca să-mi joc rolul de om obosit. De altfel începea să mi se facă în sfârşit somn. Auzii „ah”-uri şi „oh”-uri de admiraţie înăbuşite şi repetate „se beautiful” scoase pesemne de Englezoaica din compartimentul vecin.

Apoi, Lausanne, cred. Hârşăitul valizelor de pereţii coridorului. Se aude curgând apa în toaleta mijlocie. Mi-e din ce în ce mai somn şi trimit la toţi dracii pe oamenii cărora le vine să se spele la şapte dimineaţa. Aud pe Ernest întrebând ceva. Răspunde un glas de femeie.

Un glas de femeie... Nu pot desluşi cuvintele. Dar îmi rămâne în urechi timbrul cald, armonios şi calm al acestui glas. Nu-l aud pentru întâia dată.

Degeaba trag cu urechea; nu se mai aude nimic.

Doar nu mi s-o fi năzărit? În wagon-lit şi încă probabil în compartimentul vecin – o femeie pe care o cunosc!

Nu se poate ca două glasuri deosebite să semene atât de asemănător. Niciuna din prietenele mele n-are timbrul acesta unic. Vreo prietenă de-a prietenelor mele? Nici.

Ei, acuma nu-mi mai arde de dormit! Cine-o

fi, cine-o fi stăpâna vocii?

În memoria mea se înfiripă imagini şterse de timp; stafii de chipuri… O cască de păr blond… Nu, asta e Henriette.

Un arc de sprâncene, dintr-o bucată, deasupra unor ochi negri: când de catifea cu răsfrângeri aurii, când pătrunzători şi lucitori cu un iris de antracit… Nu, nu e Yovanka.

…Se face că rătăcesc printr-un muzeu cu sălile ciudat de pline de ceaţă. Timp cât te-ai şterge la ochi, vălul se sfâşie – întrevăd o siluetă aproape uitată – apoi vălul se închide.

Deodată Sml răsare înaintea ochilor o figură cu trăsături fine, încolfată cu un păr negru lucios, un nas mic cu nări vibrante şi nişte ochi limpezi de o nuanţă neprecizată ce mă fixează cu ironie…

…Ce mă fixează din cealaltă parte a unei mese, a unei mese grosolane, încărcată de sticle, de pahare, de mezeluri, în mijlocul unui fum opac de tutun. De jur-împrejur feţe congestionate, râzătoare… Marele Jupân, beat, cu o faţă ca luna plină, legănându-se ca un urs, cu un păhăruţ în mână. Lord Selkie, Scoţian slab şi gălbegios, bălăbănindu-şi capul cu coatele sprijinite pe masă… Apoi glasul… În sfârşit glasul ei… Spunea: „Atenţie, domnule Bordier! Atenţie!”

Numele ei, mii de draci! Cum de nu-mi amintesc numele? „Atenţie, domnule Bordier!” O văd acum întreagă. Un ten brun, cald… Braţe minunate, cu mânuţe mititele. Un trup subţire şi

musculos de Tanagra... al unei statuete de Tanagra îmbrăcată cu o rochiţă vernil.

Iată că Marele Jupân pune pe gâtul ei, în glumă, o labă groasă... Bădăranul dracului! Altă treabă n-are?

...Tarăş, glasul ei: „N-aveţi la dumneavoastră vreo ploscă de coniac?" Şi acum Marele Jupân se clatină, şi se prăvăleşte într-o tavă cu mezeluri. Oh! privirea ceea a Draghişei...

Draghişa... Draguliţa! Aşa! Ea e! am găsit-o! Draghişa, care înseamnă – pe sârbeşte sau pe bulgăreşte – „draguliţa"... Draghişa!

În clipa aceea, presupun, trebuie să fi adormit.

Vili

Sculare la ora mea obişnuită. Ora unsprezece. Şi tot ca de obicei, stomacul meu ţipă de foame. V»

Puţin uimit că nu mă găsesc în rue de Bellechasse. În loc să stau întins într-un pat bun, în centrul unei odăi destul de încăpătoare* mă pomenesc pe culcuşul tare şi strâmt al unui fel de cabină. Necontenitul toc-toc, toc-toc, gâfâitor al osiilor, înlocuieşte tânguirea aparatelor electrice de măturat. Şi prima mea privire conştientă dă de valiză mea, în loc să dea de Eduard făcând rotocoale în borcanul lui... Bietul Eduard care în clipa asta rătăceşte pesemne cu spaimă prin baiel Desigur că nu pricepe nimic din toată aventura.

Mă scol cu oasele înţepenite >: apăs pe

butonul perdelei. Pe dinaintea mea defilează o câmpie nesfârşită, cu dâre de brazdă în evantai… Câmpia italienească… Da, zău, sunt în Italia! Am trecut graniţa fără nicio greutate… temerile mele erau caraghioase.

Pun mâna pe clanţa cabinetului de toaleta; e liber.

Să fi auzit eu oare într-adevăr azi-noapte glasul Draghişei? N-am visat?

În timp ce mă rad, îmi amintesc vânătoarea cu prilejul căreia am întâlnit-o. O poveste absurdă.

— Eram la Belgrad. Mă învârteam prin toate mediile şi mai ales prin acelea ale corpului diplomatic. Ataşaţii de ambasadă moţăiau dimineaţa peste rapoarte sârbede, dar dup amiezile dansau. Eu, cu ei.

Fiecare legaţie avea zilele ei de recepţie. Într-o Marţi, pe când flecăream cu un ataşat belgian în faţa unui munte de tartine de icre negre sosite din Polonia prin valiza diplomatică, – secrete de stat! – acesta îmi spuse:

— Duminică mă duc la vânătoare la Dvoraşak… E o goană oficială pentru nimicirea iepurilor care rod recoltele. Am fost rugat să mai aduc câţiva membri ai coloniei internaţionale. Vii şi dumneata?

— Unde vine asta?

— Nu prea departe… La patru sute de kilometri de-aici, lângă graniţa ungurească. Cinci ore şi jumătate cu expresul de Budapesta…

Plecarea Sâmbătă dimineaţa, întoarcerea Duminică seara.

— Dar bine, obiectasem eu, nu fac parte din corpul diplomatic»

— Nu-i nimic… Cu cât om fi mai mulţi nebuni, cu atât o să râdem mai bine. O să fim şase sau şapte.

— Ne-am înţeles.

Goana avusese loc sub patronajul Marelui Jupân, guvernator-prefect al provinciei. Era o namilă de om, gras, bucălat, apoplectic şi jovial. Peste măsură de jovial.

Mai erau acolo lord Selkie, ataşat militar englez; însărcinatul de afaceri al Austriei; ataşatul belgian care mă invitase – se numea Ravel; un consilier chilian, pe câte-mi pare; eu… Şi Draghişa, fiica ministrului Bulgariei la Belgrad”.

Goana nu durase mult. Eram douăzeci de oameni. Mulţi boieri de prin împrejurimi, cu feţe aspre de medalie, cu şepci îmblănite. Draghişa purta o mândreţe de costumaş de vânătoare, cizmuliţe roşcate şi un tricorn de feutru negru. Împresuraserăm o câmpie mare, cu ajutorul a cincizeci de gonaci, ţărani de prin partea locului. Iepuri mari ca nişte iezi săreau în calea noastră. Până într-o oră vânatul zăcea rânduit în faţa noastră: o sută de victime.

În timp ce Marele Jupân făcea cu deosebită solemnitate împărţeala vânatului, eu stăteam de vorbă cu Draghişa şi cu însărcinatul de afaceri al

Austriei.

— Câte goane ca asta mai avem? Nu ştiţi, domnule ministru?

Se uită la mine cu mirare.

— Vânătoarea propriu-zisă s-a sfârşit, domnule, răspunse el. Dacă cunoaşteţi obiceiul pământului, ştiţi ce are să urmeze…

— Deloc… Ce?

— Un mic chef, adică o beţie la toartă, draga domnule. Căreia va trebui să-i facem faţă cu cinste, de nu vrem să călcăm legile ospitalităţii.

— Uitaţi-vă numai la trăsura Marelui Jupân! strigă Draghişa râzând.

Văzui, agăţate în dosul ciudatei gabriolete a amfitrionului nostru, două butoiaşe.

— O să trebuiască să bem? întrebai eu plin de nelinişte.

— Ce vorbă-i asta domnule Bordier? Fii viteaz! răspunse Draghişa. Capacitatea stomacului şi soliditatea capului dv, trebuie să facă onoare ţării dv!

…Suntem conduşi într-o căsuţă de pădurar, unde ne aşteaptă o masă încărcată de recituri. Marele Jupân se aşază la mijloc, Draghişa la dreapta lui. Apoi ne invită prietenos să ne punem inima la loc.

— Domnilor, spune el într-o franţuzească foarte bună, îngăduiţi-mi, în timp ce se da cep acestor două butoiaşe ce conţin cel mai bun vin din via noastră de încercare de la Subokar,

îngăduiţi-mi zic, să mă felicit de a avea la masa mea aţâţi eminenţi reprezentanţi ai diplomaţiei europene, – Şi aşa mai departe pe tonul acesta, însărcinatul de afaceri al Austriei de la stânga mea, îmi face semn cu coada ochiului spre un strat de fân proaspăt întins într-un colţ al încăperii.

— Acum-acum ne vedem acolo! îmi şopteşte el.

se – Domnule ministru, îl întreb eu pe şoptite, nu e niciun mijloc de a scăpa de această ceremonie?

— Niciunul, dragă domnule. S-ar socoti ca o mojicie de neiertat. Lupta are să se sfârşească numai din lipsă de luptători… De aceea vă propun o alianţă: acela dintre noi doi care va suporta mai bine încercarea… va transporta pe celălalt.

— Bine, spusei eu, dar va trebui chiar să ne… îmbătăm ca nişte porci sub ochii drei Draghişa?

— Nici vorbă… Fiţi pe pace, e deprinsă. Uitaţi-vă la lord Selkie. E un abstinent care nu bea decât ceai… Are să aibă şi el aceeaşi soartă că şi ceilalţi! Aşadar, ne-am înţeles? Suntem aliaţi?

— Suntem aliaţi, domnule ministru.

Ne umplurăm paharele cu un vin roşu gros. Marele Jupân ridică pe al său:

— Domnilor, în sănătatea Maiestăţii Sale Regelui Alexandru al Iugoslaviei!

Bea dintr-o sorbitură şi plimbă de jur-împrejur o privire scrutătoare. Facem şi noi la fel. Draghişa, cu un pahar de apă în faţă, surâde

privindu-mă a bătaie de joc. Lord Selkie e pământiu.

Servitori cu cojoace de oaie pe ei ne umplu paharele cu vin alb.

— În sănătatea domnului preşedinte Poincaré!

Dau pe gât vinul alb. Mă uit cu coada ochiului la vecinul meu, însărcinatul de afaceri, aliatul meu ex-inamic.

— În sănătatea domnului cancelar al Austriei, monseniorul Seipelî

Din nou vin roşu. Marelui Jupân îi place alternarea gusturilor.

— În sănătatea Maiestăţii Sale Regelui Angliei!

Vin alb. Simt în stomac furnicături plăcute. Lord Selkie bea fără şovăire, cu ochii închişi, cum înghiţi ricina. Boierii cu şepci de blăniţă de iepure dau pe gât paharele mari dintr-o înghiţitură în tăcere, cu evlavie.

— În sănătatea Majestăţii Sale preşedintelui Republice! germane!

— La urma urmelor, nu-i chiar aşa de neplăcută ceremonia asta... Urechile îmi ard, şi, dacă stomacul mi se îngreunează, capul îmi rămâne însă uşor. Draghişa râde din toată inima uitându-se la mutrele noastre. Ce, or fi poate ciudate? îmi adresează un semn amical de îmbărbătare şi-mi şopteşte pe deasupra mesei:

— Atenţie, domnule Bordier... Atenţie!...

Atenţie la ce? Ştiu al dracului de bine că nu mai am mult până să mă mbăt! Sper să nu fiu beat mort cel dintâi, atâta tot! Marele Jupân se saltă încă odată în picioare. Mi se pare că se clatină

— În sănătatea Majestăţii Sale Republicii Portugaliei!

O izbitură surdă zguduie masa. S-a prăvălit unul dintre comeseni. Doi valeţi îl apucă pe sub umeri şi-l târăsc până la culcuşul de fân. Se întorc să ia pe lin al doilea boier care doarme cu nasul în farfurie.”*

În sănătatea, în sănătatea împăratului Nicolae al tuturor Ruşilor!

E lată! Marele Jupân bate rău câmpii… Dar să nu credeţi că încetează să ne supravegheze, ba dimpotrivă! Lord Selkie, care şi-a golit pe furiş stacanul sub masă, primeşte o privire aspră i

— Aduceţi alt pahar domnului ataşat ai Angliei că… i s-a vărsat.

Izbucneşte într-un râs tunător, căruia noi îi ţinem isonul. Îi fac Draghişei nişte ochi plini de simpatie. Ea nu mai râde; îmi pare îngrijorată.

— Dragă domnule, spune însărcinatul de afaceri al Austriei, nu vi se pare de nesuportat fumul; din sala asta?

Unde vede el fum? Ia te uită, adevărat: un fel de ceaţă estompează feţele. Dar eu privesc fără să mă satur ochii Draghişei. Adânci, străvezii, luminoşi… Verzi sau albaştri?

— Mii de draci!

Marele Jupân, beţivanul ăsta dezgustător, a pus mâna pe gâtul Draghişei! Ea tresare şi se ridică… La rândul meu vreau şi eu să sar în picioare. Cu neputinţă. Îmi pare că atârn o tonă!

Apoi văd pe Draghişa lângă mine, chiar lângă mine:

— Repede, domnule Bordier… N-aveţi vreo ploscă de vânătoare? Rom sau coniac?

Repet fără să pricep:

— Rom sau coniac? Rom sau coniac?…

Mâna ci e pe umărul meu. Fac o sforţare nemaipomenită ca să-mi recapăt luciditatea. Reuşesc. După o secundă de şovăire, zgâlţâi de umeri pe însărcinatul de afaceri al Austriei, care holbează la mine nişte ochi inconştienţi.

— N-aveţi ceva rom? Coniac?

— Da… cred… mormăie el.

Scotoceşte într-un buzunar interior al vestei. Draghişa îi strigă în ureche:

— Oferiţi-o Marelui Jupân!

Şi zău, Austriacul înţelege cât ai clipi ceea ce nu pricepeam eu. Deşurubează dopul ploştei lui de vânătoare, care alcătuieşte un pahar, toarnă de formă câteva picături şi bea strigând:

În sănătatea gazdei noastre!

Şi mai are puterea să umple din nou tinicheaua şi s-o ofere guvernatorului. Acesta întinde braţul, ia alcoolul şi declară:

— În sănătatea domnului însărcinat…

însărcinat… însărcinat…

Renunţând să mai găsească sfârşitul frazei, ne adresează tuturor, colectiv, un larg surâs de beţivan. Apoi bea dintr-o înghiţitură… şi se năruie.

…În secunda următoare primeam pe genunchi capul Austriacului care se sacrificase pentru mântuirea noastră… Căutai cu ochii pe Draghişa, dar şireata o ştersese.

Nişte servitori foarte rustici izbutiră să scoată de sub tnaşă pe Marele Jupân, care cântărea mai bine de o sută de kilograme. Apoi ne oferiră respectuoşi şi nouă serviciile lor. Le dădui ordin să transporte pe aliatul meu – nesimţitor ca un buştean – până în trăsura mea. Austriacul rămase buştean tot timpul, chiar în timpul cât patru vlăjgani voinici îl urcară pe braţe în camera lui. Abia în clipa când, înainte de a-l băga în pat îmbrăcat cum era, mă pusei să-i scot ghetele, scoase un mârâit de protestare. Îi ordonai cu asprime:

— Trebuie să dormiţi, domnule ministru.

— Jai răspunse el supus. Schlafen… fmmer schlafen…[2]).

Dădui pe însărcinatul de afaceri al Austriei în grija unei servitoare sârboaice şi mă dusei la culcare, cu satisfacţia datoriei împlinite.

IX

De când cu povestea asta, mă mai întâlnisem la Belgrad cu lord Selkie şi cu Austriacul. Niciunul

2 Da! Să dorm… Să dorm mereu!

nici altul nu făcură vreodată aluzie la această beţie de pomină, şi eu le imitai discreţia. Dar pe Draghişa n-o mai văzusem.

Şi acum să fie în trenul acesta, ba chiar în vagonul meu? De ce nu? Nu regăsisem aci şi pe Peştele Chinezesc? Nicio mirare ca fiica unui ministru bulgar să călătorească în Simplon-Expres!

Pe când îmi sfârşeam toaleta, trecu pe coridor clopoţelul primului serviciu. Ieşii, cu o mică strângere de inimă. Cum, numai peste câteva secunde aveam să văd pe Draghişa?

Pe coridor, nimic. Făcui trei sau patru paşi şi mă aplecai ca să arunc, în pofida perdelelor lăsate, o privire în compartimentul alăturat de al meu. Înăuntru nu era decât o englezoaică cu tenul ca o cărămidă, care se pudra în faţa oglinzii. În clipa aceasta se ivi în dosul meu Ernest, prinzându-mă în flagrant delict de indiscreţie.

f – Trenul va fi la Milano peste o jumătate de oră, domnule, spuse el cu delicateţă. Avem o întârziere de şaptesprezece minute.

— Bine, Ernest.

— Aveţi de la Lausannc o vecină nouă, domnule… O domnişoară tânără pe care am pus-o în compartimentul doamnei englezoaice… Se umple trenul.

— Cu atât mai bine pentru dumneata, Ernest… O Franţuzoaică? spusei eu ca într-o doară.

— Nu Sârboaică, cred, domnule Gautier. Iat-o, la capătul coridorului… Ridicai ochii şi văzui pe Draghişa. Numaidecât, făcând la stânga împrejur, mă îndreptai spre vagonul restaurant.

Nu mai încăpea nicio îndoială. Era Draghişa, sprijinită de bara de alamă în bătaia unei raze de soare, înfiptă voiniceşte pe picioare, cil profilul ei limpede conturat, cu genele ei lungi şi cu braţele goale, chihlimbarii. Purta o rochie dintr-o stofă mătăsoasă şi ţeapănă de tafta probabil; – pe păr, îndesată, o mică beretă tricotată.

Telleyrand avea obiceiul să spună: „Temeţi-vă de cea dintâi pornire; e cea bună!” Prima mea pornire fusese să mă reped spre Draghişa. A doua, să fug de ea. Şi aceasta era într-adevăr înţeleaptă. Dacă Draghişa îşi aducea aminte de René Bordier şi mă numea aşa de faţă cu conductorul, ce-avea să creadă Ernest? La prima bănuială, n-avea să arunce o privire pe fotografia paşaportului?

Şi atunci, adio ajutorul lui la trecerea graniţelor. Te pomeneşti că mai era chiar informator al poliţiei? În cazul acesta, în bună afacere mă vârâsem. La Postuma, staţiunea de frontieră, aveam să fiu trântit la închisoare.

Şi încă într-o închisoare sârbească 1

Avui o clipă de adevărată spaimă – furnicături în spate şi pielea încreţită – în timp ce grăbeam pasul spre vagonul-restaurant. În drum, mă încrucişai cu episcopul cel bărbos şi cu credinciosul lui paracliser. Din nebăgare de seamă

mă ciocnii de acesta; avea în buzunarul vestei un obiect tare. O sticlă pesemne; bruta aceasta avea o înfăţişare de alcoolic.

Îmi aruncai ochii prin vagon; Sauvin nu era acolo.

Eram cât pe ce să mă duc să-l caut în compartimentul lui. Aveam nevoie de un prieten, de un sfat. Draghişa avea să fie în vagonul meu două zile probabil. Puteam spera s-o ocolesc timp de patruzeci şi opt de ore? Sau trebuia să mă duc la ea, când nu mă vedea Ernest, şi să-i spun curat că voiajam sub un nume fals, şi de ce? Ar găsi asta ciudat, dar cel puţin astfel voi putea s-o văd, să vorbesc cu ea…

Nici vorbă, asta aveam de făcut! Să-mi încredinţez ei taina, nu Peştelui Chinezesc… La dracu’ cu Peştele Chinezesc! Sper că n-o să mi se prea vâre în suflet!

Şi aşa –; înfiorătoare nerecunoştinţă-mă şi lepădăm de Peştele Chinezesc pe care ou o clipă mai-nainte îl căutam cu priviri pline de alean…

Muream de foame. Atacai cu avânt mâncărurile ce mi se puseră înainte – mâncăruri pur italieneşti, servite de chelneri strict italieni. La fiecare graniţă mi trebuie să mai rămână în bucătărie niciun produs din ţara din care esc trenul. Regulamentele sunt formale. Astăzi vinul de Chianti înlocuia Bordeaux-ul, Mâine, în Serbia, avea să apară vinul de Dubrovnik (Ragusa) care avea să facă loc la rândul lui vinurilor bulgăreşti

cu gustul de răşină.

Deodată simţi apăsând asupra mea o privire dezaprobatoare. Un locotenent italian, care înfăşură conştiincios macaroanele pe furculiţa lui şi înghiţea corect gogoloiul astfel format, se uita cu mirare şi dezgust cum întretăiam aceste lungi sfori cleioase. În Italia, să ciopârţeşti macaroanele cu furculiţa, e o sfidare a bunei-cuviinţe.

Fu de-ajuns privirea acestui aspru războinic ca să-mi tulbure optimismul meu renăscând. Orice străin devine uşor suspect în ochii băştinaşilor. În ce aventură mă mai îmbarcase Auguste Lelièvre?

„Doar nu te cunoaşte acolo nimeni! N-o să-i treacă nimănui prin gând că nu te numeşti Gautieri”.

Şi vai! Pe peron întâlnisem pe Sauvin. Era o adevărată minune că uitase numele-g camaradului lui de promoţie. În tren – în vagonul meu – dădeam acum de Draghişa…

Mă purtaseră ca un zevzec. Mă lăsasem pânăntr-atâta îmbătat de ispita unei misiuni bănoase şi a unui reportaj senzaţional, încât era să uit cea mai elementară prudenţă. Acum abia îmi dădeam scama ce însemna această expediţie: o nebunie primejdioasă… Luasem vânt spre celălalt capăt al Europei cu hârtii false; hârtii copilăros de false, care nu puteau ţine faţă o secundă unei cercetări serioase. Măcar dacă Auguste zis Maimuţa, şi-ar fi dat osteneala să schimbe fotografia lui Gautier cu a mea!

Ţi se face scârbă de atâta stupiditate. Dacă ajungeam la răcoare, ce greutate avea să aibă în Serbia sau în Bulgaria influenţa ziarului *La Nouvelle*?

În Franţa poţi risca o ilegalitate cu inima uşoară... La închisoarea sunte, ziaristul aşteaptă, confortabil instalat, rezultatul j-nnei anchete, care se termină cu un hohot de râs general şi... cu un reportaj asupra închisorilor. Dar într-o ţară balcanică? Aveam să fiu măcar lăsat să scriu lui Auguste Lelièvre ca să-l vestesc de nenorocirea ce s-a abătut pe capul meu?

Şi Quai d'Orsay-ului numai de mine îi ardea? Avea el să se sinchisească de un reporter de mâna a doua prins călătorind sub lin nume fals... şi care merita cu vârf şi îndesat cele câteva luni de popreală la răcoare într-un fuiid de beciu!

Un fund de beciu? încă ar mai fi ceva. Dar dacă eram luat drept spion? Pentru astfel de indivizi, justiţia e sumară în Serbia.

În cursul unei transportări, iscusit motivate, o lovitură de baston poliţienesc în moalele capului, evită complicaţiile internaţionale

...Îmi riscam nici mai mult nici mai puţin pielea.

*

Era în joc pielea mea... Oho! Iată un lucru care izbuti să mă galvanizeze subit, ca prin minune.

Suport cu greu micile neplăceri. Un băiat

bătrân ca mine (bătrân chiar, nu; dar adult) arc destule de-a şi ca pe cap. Dar să vină numai o primejdie serioasă şi să vedeţi dacă nu mă apăr tot atât de bine ca oricare altul.

La urma urmelor n-aveau să mă împuşte fără să în asculte, ce dracu'! „Sunt cetăţean francez!" Dincolo de graniţa fraza asta e de efect.

Într-o zi, la Belgrad, am văzut în părt o mulţime de Sârbi, ţărani în costum naţional şi orăşeni cu surtuce, care strigau: „Jivco! Ura!" cu ochii scăpărând de entuziasm. Şi asta pentru că se ivise pe Dunăre, singur poponeţe, o rablă de şlep mic, dar care arborase cu mândrie pavilionul francez... îşi mai aminteau de războiul mondial oamenii ăştia!

Nimic nu te face mai şovin decât călătoriile.

Îmi venise acum inima la loc şi mă simţeam plin de îndrăzneală. Mai mult, eram în prada unui fel de exerciţii voluptuoase. În apropierea primejdiei, această aventură stupidă devenea... Aventura. Viaţa căpăta un gust şi o aromă, cum mai simţisem doar de câteva ori, de mult... O aromă mai ameţitoare şi mai subjugătoare decât orice elixir miraculos.

Prim obstacol ce treime trecut: vama sârbească, unde vom fi până în câteva ceasuri, încă azi-noapte. Se prea poate ca obstacolul acesta să se spulbere ca în povestea cu gogoriţa, dacă-l întâmpin cu sânge-rece. Mai cu seamă dacă vameşii nu văd mutra numitului Gautier. (Bietul

Gautier... Sper că scrânteala lui e pe calc de vindecare. Acum când sunt el, simt pentru camaradul meu o sinceră prietenie).

Fotografia de pe paşaport e din cale afară de murdar ieşită; şi are să fie noapte, La nevoie, am să cer să fie chemat Sau vin. Şi Peştele Chinezesc are să jure cu nevinovăţie pe ochii lui, că sunt chiar vechiul lui coleg Gautier.

Nevinovăţia asta e cea mai tare carie din jocul meu. Ar fi păcat să mă lipsesc de ea povestit) du-i înşelătoria. În schimb, pe Draghişa, vai, o voi ocoli... voi alege de pildă pentru prânzul şi cina cu Sauvin, la diningcar, serviciul în care ea nu va fi.

Asta îmi pare greu de înfăptuit şi mai cu seamă neplăcut. Să ocolesc pe Draghişa – care merge de hună scamă la Sofia – două zile încheiate! Să mă joc dea v aţi-a™ scunselea cu această fată încântătoare.

pentru care aveam o adevărată slăbiciune i

Slăbiciune, e bine spus. E o expresie cam vulgară, dar mai cinstită. Nu trebuie să profanezi cuvântul „dragoste" înainte de a fi sigur de realitatea sentimentului. Deşi în cazul de faţă... Suferisem cu adevărat, acuma îmi aduc aminte, suferisem mult că nu mai putusem vedea pe Draghişa după" afacerea Dvoraşak.

Stai, stai, nu lua vânt, băetei... E în joc pielea ta! Vârâ-ţi bine în cap fraza asta. Noroc că nu eşti dintre aceia pe care femeile îi fac să săvârşească prostii.

Şi la câţi bieţi nenorociţi nu le ia inima foc pentru o fetişcană neroadă, câţi nu joacă pe sfori ca nişte păpuşi caraghioase şi jalnice şi se pomenesc apoi aruncaţi încolo ca nişte vasilache de carton! E de necrezut câţi oameni ce par în toată firea sunt scrântiţi în privinţa aceasta! Pe mine, slavă Domnului, două sau trei mici istorioare sentimentale, m-au vindecat pe totdeauna de asemenea năzbâtii.

Cu gândurile acestea mă tot purtai până la desert. Casierul vagonului-restaurant veni la masa mea cu bloc-notes-ail şi eu coşul lui metalic, escortat de un fascist. De la întronarea regimului, cel mai umil funcţionar are lângă el o cămaşă neagră care-l supraveghează.

În felul acesta cleiul pe degete a fost desfiinţat; dar asta costă scump guvernul!

Ofiţerul italian, cel cu macaroanele, de care uitasem, cu desăvârşire, îşi plăti socoteala şi se duse. Trenul se oprise în gara Milano. Socotii că toată lumea trebuia să fie pe peron sau pe culoare, şi că, dacă voiam să trec neobservat, nu era momentul să mă duc în compartimentul meu.

Îmi sorbii aşadar tacticos cafeaua, în tovărăşia a încă vreo câţiva călători. În dosul meu se vorbea nemţeşte. Prinsei linele vorbe, apoi două fraze întregi:

— Casa mea a livrat României un lot de cinci sute mitraliere M. 318.

— Ştiu, dragă domnule... Căci benzile şi

cartuşele le-a livrat a mea…

Mă uitai îndărăt şi începui să râd fără zgomot. Englezul slab şi Austriacul cu ţeasta rasă, despre care Sauvin îmi spusese: „nişte comercianţi…” Şi adăugase că nu revoluţia avea să-i împiedice să facă afaceri în Bulgaria… înţeleg acum! Negustori de puşti! Pentru ei nu există criză!

Trenul se punea din nou în mişcare. Fără să mai aştept clopoţelul serviciului următor, care avea să umple din nou culoarele, mă sculai de la masă. Dar în clipa când ieşeam din dining-car, mă ciocnii din nou cu paracliserul mâncăcios.

— Iar! De ce nu băgaţi de seamă?

Mă lovisem de obiectul tare ce-i umfla buzunarul. Beţivanul acesta trebuie să fie blindat cu clondire de whisky! îmi frecam furios coastele, lovitura venind peste cea dinainte, mă duruse – în timp ce celălalt mă privea rânjind. Eram gata să-i spun câteva vorbe tari, când auzii o voce uruitoare spunând într-o franţuzească stricată:

— Scuzaţi-l domnule… E un om de treabă, dar cam neîndemânatec.

Îmi vorbea episcopul albanez, schiţând în barba lui sură un zâmbet. Ce poţi face faţă de un episcop zâmbitor? Schiţai şi eu o schimă amabilă.

— Scuzaţi-l! repetă episcopul.

Apoi, în chip de explicaţie, duse degetul arătător la vesta paracliserului său şi făcu să sară singurul nasture care o ţinea închisă. Vestonul

bleu-marine se desfăcu şi văzui, atârnate de nişte bretele de piele, două uriaşe pistoale „para-bcilum”.

Salutai foarte politicos şi o ştersei. Hotărât lucru, existau în trenul acesta de lux câteva persoane care erau un curent cu revoluţia bulgară şi care-i purtau chiar un viu interes. Îmi pusei în gând să povestesc lui Sauvin convorbirea celor doi *comis-voiajori de moarte eu gros* şi ce soi de sticle cu agili asmă încălzea la subsuori paracliserul… Aveam să mă amuz puţin pe socoteala lui, tachinându-l: „Şi tu, dragă amice, ei îi vânzând chiar bumbac pentru pânzeturi? Sau fulmâcoton?”

Adică… Nu, 11 am să-l spun asta, Nii-l *momentul de glumit*… *Şi apoi*…

Şi apoi, *dacă* se *nimerea să fie* adevărat? Poate să-i fie neplăcut Peştelui Chinezesc. Mai bine să fiu prudent! La urma urmelor, ce mă priveşte asta pe mine?

s Î *X*

Mă întorsei în vagonul meu cu precauţiunile unui Piele-Roşie care a luat poteca războiului. N-aş fi crezut niciodată că e aşa de greu să te joci de-a v aţi-ascunselea cu cineva într-un tren de lux. De la capătul vagonului, mă făcui că privesc peisagiul pe geamul uşii ca să mă încredinţez printr-o aruncătură de ochi piezişe că Draghişa nu era pe culoar. Apoi mă furişai repede până în compartimentul meu.

Uf! Aci, cu perdelele trase cu grijă, eram în

siguranţă până la graniţa sârbească. *Nimeni*, afară de *vameşi*, n-avea *să vină* să mă tulbure în acest confortabil bârlog. Să trebuie oare să mă baricadez înăuntru şi să mă hrănesc cu sandvişurile şi cu ceaiurile ce avea să mi le aducă Ernest? Prea puţin plăcută perspectivă. Dar dacă urmez să mă duc de trei ori pe zi în vagonul-restaurant, odată şi odată tot am să mă pomenesc nas în nas cu Draghişa…

Draghişa care nu va zăbovi să strige; „Bună ziua, domnule Bordier!” Şi dacă e pe-acolo Ernest sau Sau vin, asta înseamnă catastrofa…

Şi cu Sauvin ce mă fac în proiectul acesta? Ca să ocolesc pe Draghişa deviususpect în ochii lui Sauvin cu apucăturile mele de om urmărit!

Greu impas! Hotărât lucru, cel mai nimerit e să fac pe bolnavul până la Sofia… Am să trimit vorbă lui Sauvin că am nişte dureri de cap groaznice şi puţină febră şi că vizita lui mi-ar face plăcere. În chipul acesta n-are să creadă că-l evit. Mulţumit de rolul de soră de caritate pe care avea să-l joace pe lângă mine, va fi cu atât mai ispitit să facă, la nevoie, pe bulldogul meu apărător. Uf! am să ajung obsedat de perspectiva arestării mele. Puţin optimism, ce dracu’!

Să aplicăm metoda lui Coué: „Totul merge bine, totul merge din ce în ce mai bine… din ce în ce mai bine!”

Hm! Nu am sonerie ca să chem pe Ernest. Am să mă aşez la pândă în dosul perdelei şi am să

deschid uşa tocmai când are să treacă prin faţă… Tocmai, iată şapca lui. Să deschidem.

Trag voiniceşte de mâner. Ca într-o străfulgerare mi se iveşte în ochi, cu spatele la mine, făcând loc conductorului să treacă, Draghişa.

Vreau să închid repede uşa. Dar un fald al fustei scoţiene, prins între uşa lunecătoare şi lama pervazului, se împotriveşte.

Faimosul meu program amănunţit, cade în baltă.

*

Cum e şi firesc, deschisei din nou uşa dintr-o smucitură şi gângăvii câteva scuze. Nu mai puţin firesc, călătoarea nu avu nicio privire pentru mine, ci pentru taftaua mototolită. Ernest făcu pe săritorul; în timp ce eu rămăsesem cu gura căscată, el ajuta pe Draghişa să întindă stofa.

Gaură nu se făcuse; abia o rozătură. Îmi veni să mă ascund în compartimentul meu mai-nainte ca victima mea să fi ridicat capul. Dar ar fi fost o mojicie grosolană, Mă resemnai să aştept, fie ce-o fi.

Nu se întâmplă nimic. Vecină mea se îndreptă şi avu o imperceptibilă batere de pleoape. Mă privi apoi în faţă cu o nepăsare politicoasă.

— Nu face nimic, domnule… Mulţumesc!

Mulţumirea se adresa lui Ernest. Un semn al capului, asta către mine. Apoi se întoarse cu spatele şi se cufundă din nou în contemplarea

peisagiului, sprijinită cu coatele de bara ferestrei.

O tăcere stingheritoare. Ar fi trebuit să mă depărtez, dar nu puteam... Ar fi trebuit să fiu încântat că nu mă recunoscuse; dar eram grozav de umilit şi de mâhnit... Omul e plin de contradicţii!

Rămas lângă noi, Ernest îşi drese glasul. Apoi puse o întrebare, pe tonul în acelaşi timp respectuos şi familiar al conductorilor experimentaţi.

— Domnule Gautier, nu vă e prea cald? Că am început să dau drumul caloriferului. În Croaţia are să fie foarte frig.

— Deloc, Ernest; e foarte bine.

În loc să plece, animalul începe să flecărească. Explică cum că vagoanele nu sunt făcute pentru ţările foarte reci; că în

Polonia, iarna, trebuiau să-şi dea mii de osteneli ca să menţină temperatura la optsprezece grade.

Îl lăsai să vorbească, uitându-mă cu atenţie la Draghişa sau mai bine zis la imaginea ei în oglindă. Se făcea că privea câmpia milaneză, dar asculta. Va ajunge oare să identifice vocea mea cum o identificasem eu pe a ei? Aveam într-adevăr nevoie să rămân acolo ca un bleg! Bâlbâisem nelămurit câteva scuze; era de ajuns!

În sfârşit Ernest ne părăsi. Făcui un pas îndărăt.

— V-am mai întâlnit parcă undeva, domnule?

Mă aud încă răspunzând cu un absurd entuziasm:

— Desigur, domnişoară! Sunt atât de mulţumit că vă revăd. Vă amintiţi? Era la vânătoarea de la Dvor…

— Nu îmi mai vorbiţi niciodată de vânătoarea ceea, vă rog, domnule Gautier!

V Ce ton! Ce fulger poruncitor în ochi! Adăugă:

— …A fost o privelişte prea respingătoare.

Surâse. Ce răpitor era surâsul ei! Şi mă numea Gautier, ca şi s-au vin, din cauză” lui Ernest… Bun băiat Ernest; cu mania lui de a spune oamenilor pe nume îşi meritase bacşişul!

Totul mergea de minime! De mine că îşi amintea, de numele meu, nu… De mine! Nimic nu se mai opunea dar să stăm de vorbă… absolut nimic!

Draga de Draghişa! îmi venea să-i iau amândouă mâinile în ale mele, să-i zugrăvesc în cuvinte bucuria mea că o regăsisem… Şi mâhnirea mea când o pierdusem… şi…

— Domnişoară Draghişa…

— Draghişa Petrovkovici, mă întrerupse ea.

Trebuirăm să ne lipim amândoi de perete ca să facem loc lui Ernest, care, vădit lucru, nu plecase… Asta îmi îngădui să-mi ascund mirarea. Căci, deşi uitasem numele de familie al Dragbişei, îl aveairţ lotuşi „pe limbă”. Îl ţineam minte, vreau să zic, îndeajuns, ca să fiu sigur – absolut sigur –

că nu era Petrovkovici!

XI

Asta n-avea de altfel nicio importanţă. Mi-era absolut egal dacă se numea altfel decât odinioară, că era Sârboaică sau Bulgăroaică... Lucrul de seamă era că se găsea în faţa mea, aşezată în linişte pe bancheta compartimentului meu, în timp ce pe culoar, un şir de oameni îmbulziţi ca sardelele, se grăbeau să mai apuce ultimul serviciu al vagonului-restaurant.

Draga de ea... În rochiţa ei simplă, decoltată de jur-împrejurul gâtului, era încântătoare. O mâneam din ochi cât mai discret cu putinţă.

Cinci ani să fi fost de când n-o mai văzusem? Cinci ani! De necrezut. Mi se părea că ne despărţisem ca ieri. Cum de putusem uita această faţă extraordinară şi mai ales ochii aceştia albaştri, luminoşi, contrastând cu sprâncenele desăvârşit desenate, negre ca pana corbului?

Flecăream ea nişte vechi prieteni. Mai exact, ea vorbea şi eu o priveam. Se urcase în tren într-adevăr la Lausanne, unde-şi sfârşise studiile în medicină. Se întorcea la Sofia, unde locuia tatăl ei.

— Tatăl dv. e tot diplomat, domnişoară?

Ea şovăi, ochii i se întunecară.

— Nu, e în dizgraţie... Deocamdată sunt la putere duşmanii lui.

Încruntă din sprâncene, dar zâmbi numai decât:

— Şi dv, cu ce vă mai ocupaţi?

— Sunt ziarist la *La*... De când am plecat de la Belgrad...

Vorbii de reportajul meu. Îi arătai misiunea cu care eram însărcinat. Nu-i ascunsei ignoranţa mea în ce priveşte situaţia politică bulgară. Ea mă asculta cu atenţie, încuviinţând cu bărbia în care se adâncea în unele clipe, o gropiţă.

Apoi, în cinci minute, îmi făcu un expozeu limpede şi precis al poziţiei partidelor la Sofia. Îmi spuneam: Straşnic! Iată materie pentru un articol de început, excelent...; Dar mă gândeam: „De ce şi-o fi schimbat numele?”

Îmi veni în gând că se măritase... De emoţie roşii şi aruncai o privire la mâinile ei. Nici la stânga nici la dreapta n-avea verighetă. (Ca ortodoxă ar fi trebuit s-o poarte la dreapta). Niciun inel.

— Dar la ce vă gândiţi?

Îi răspunsei roşind fără să vreau:

— Vă ascultam, d-ră Draghişa.

Adăugai maşinal:

Sunt aşa de bucuros, aşa de bucuros că v-am întâlnit!

— Şi eu, spuse ea pe un ton neutru. Spuneam aşadar că partidul Negru...

Din timp în timp îşi trecea un deget pe sprâncene ca să le netezească arcul lucios. Îl laşa apoi să alunece pe tâmplă până la marginea obrazului, sub ureche. Avea gesturi aşa de graţioase şi de line încât contrastau cu desenul

hotărât al gurii, cu curba bărbiei dârze şi mai ales cu precizia trăsăturilor, cărora, mai cu seamă casca de păr negru le dădea o asprime. Numai când râdea brusc, buzele destinse descopereau nişte dinţişori ca perlele. Atunci părea o fetiţă de şaisprezece ani.

Mă mai întreb şi azi cum a'a putut întâmpla lucrul. Degeaba stăm eu capul în mâini şi mă căzneam să-mi aduc aminte. Hu, care sunt groaznic de sfios cu femeile, am sărutat pe Draghişa". Şi fără să spun nimic!

Să ne fi aruncat unul în celălalt vreo zguduitură bruscă a vagonului? Se poate... Sau a fost din partea mea un gest inconştient, cu neputinţă de înfrânat. Admir şi invidiez pe seducătorii care desfăşoară o strategie savantă, gradează apropierile, fac declaraţii mişcătoare. Mi s-a întâmplat adesea să mă gândesc la aceasta în faţa unei femei, când n-o iubiam... Dar pe Draghişa, o iubeam.

— Aşadar, nu m-am gândit la nimic. O ţineam la pieptul meu. O strângeam în braţe. Ea nu şi-a dat seama numai decât. Dacă şi fi fost mai puţin sincer, mai puţin neîndemânatec...

Dar m-am pomenit despărţit de ea. Eram aşezaţi unul lângă altul pe banchetă, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic; ca şi cum buzele mele nu l-ar fi atins buzele, şi braţele, şi părul, şi lungile ei gene negre, arctiite în sus, la marginea pleoapelor ce se zbăteau»

Ea spunea:

— Nu.

Aţintea asupra mea nişte, ochi neinai pomeniţi. Nişte ochi verzi ca smaraldul, cu nuanţe de mare răscolită de furtună, schimbăcioşi, în pupila dilatată. Privirea ei de obicei sigură, aproape tăioasă, şovăia. Închise pleoapele şi repetă cu o voce hotărâtă.

— Nu!

Şi pe când îşi da cu degetul părul pe după* „urechi, abia mai răsufla; inima-i bătea pe semne să se rupă. Îmi părea c’o simt încă zvâcnind sub mâna mea…

Adăuga muşcându-şi buzele:

— Să fim cuminţi.

Fără să pot scoate un cuvânt, rămăsei nemişcat într-un fel de buimăceală. Nu cram sigur că nu visasem… Nu îndrăzneam să mă clintesc de frică să nu mă trezesc. C & şti na grijă de asta: – Să rămânem buni prieteni, te rog, domnule Gautier… Ce oră e?

Scosei automatic ceasul:

— Patru şi cinci, domnişoară.

— Cunoşti bine pe conductorul vagonului? Văd că-i spui Ernest.

— Nu… adică… Îi spun pe nume pentru că aşa e obiceiul… E mai amabil cu mine pentru că sunt ziarist… şi pentru că i-am dat un bacşiş bun.

Convorbirea asta lamentabilă şi idioată… ce

tortură!

— Păcat! Credeam că-l cunoşti mai bine. Crezi că s-ar însărcina să treacă peste graniţa sârbească o mică valiză? Aduc nişte apa de Colonia prietenei din Sofia care mi-a făgăduit un post la clinica ei... Parfumurile sunt lovite aci de taxe enorme... O sută cincizeci la sută *ad valorem*! Şi cadoul acesta în a costat cinci sute de franci, cu totul. O să fim la Fostumia la oră zero şi treizeci de minute.

Vorbea pe un ton de afaceri tot atât de rece ca un agent de licitaţii. Acest lucru mi-a dat echilibrul.

— O trece Ernest, nici vorbă, afirmai eu. Daţi-mi valiza. Am să spun că e a mea.

— Îţi mulţumesc mult... îmi faci un mare serviciu. 8

Draghişa se ridică, îşi scutură neglijent rochia ei puţin cam mototolită – taftaua e foarte delicată în anumite împrejurări – şi dispăru. Dupaf câteva clipe se întorcea cu o mică valiză de imitaţie de piele albastră, cu două broaşte.

— Poftim cheia, domnule Gautier. S-o deschid.

— Dar nu e nicio nevoie, domnişoară.

— Ba dimpotrivă, e neapărat necesar. O să trebuiască s-o deschizi şi dumneata în faţa lui Ernest.

— Credeţi?

— Cum, te mai îndoieşti? Omul trebuie să ştie

că e vorba doar de trei litri de apă de Colonia şi că dacă, din întâmplare, e prins în flagrant delict, scapă cu o simplă observaţie din partea Companiei… Îţi închipui că ar primi un colet încuiat care ar putea conţine de pildă arme?

— Aveţi toată dreptatea domnişoară.

Mă sileam să vorbesc cu o politeţea exagerată, pe un ton nepăsător. De fapt eram dimpotrivă, foarte îngrijorat. Complicaţia aceasta cu valiza avea să mă facă suspect în ochii lui Ernest şi să-mi îngreuneze trecerea graniţei sârbeşti. În situaţia mea nu era jdupid să atrag asupra mea atenţia, – şi «Bb poate arestat – ca să-i fac o economie de şapte sute cincizeci de franci la trei litri de apă de Colonia? Dar te poţi pune cu mania turbată a femeilor de a frauda vama? Fără îndoială că ele simt o voluptate deosebită când fură fiscul, fie chiar numai cu un biet pachet de ţigări.

Când fu deschisă, valiza se arătă plină de flacoane mari pătrate, etichetate, rânduite unele lângă altele; cu vată între ele, ca să nu se spargă.

— E parfumată cu ambra, explică Draghişa. Prietena mea e nebună după apă de Colonia ambrată.

— Te rog să mă scuzi că-ţi cer aşa ceva, urmă ea după o şovăire, dar sunt sârboaică, studentă, venind din străinătate. Trei motive că bagajele mele să fie percheziţionate la vamă.

— Vă credeam Bulgăroaică, Draghişa?

— …pe când dumneata, urmă ea ca şi cum n-ar fi auzit întreruperea mea, pe când dumneata nu eşti suspect, d-le Gautier.

— Desigur, domnişoară.

Ultimele cuvinte le spusese pe un ton ciudat. Răspunsesem maşinal, adică foarte firesc.

Draghişa se ridică.

— Dar mă gândesc… Dacă deja vorbeşti cu Ernest, nu l-ai putea ruga… îmi dau seama că abuzez şi te rog să mă scuzi… să mai treacă şi asta, care e interzis în Serbia! Mi-ar părea tare rău să trebuie să mă despart de el.

Şi începu să extragă dintr-un buzunar al fustei, mai întâi un lucru de mână cu 1111 drele şi cu un ghem de bumbac, apoi o beretă croşetată şi în sfârşit, obiectul – un browning de calibru mic al cărui lac aproape se ştersese.

— Cum! nu mă putui eu împiedica de a mormăi. Purtaţi aşa ceva la dv?

— O femeie care călătoreşte singură în Balcani are nevoie să fie apărată, domnule Gautier! Cu „asta” cea mai slabă fată se poate apăra împotriva unui Hercule… şi fără să datorez nimic nimănui. La revedere şi mulţumesc încă odată, dragă domnule.

— Domnişoară, spusei eu, n am putea lua cina împreună astă-seară?

— Mulţumesc, domnule… Am cu mine provizii şi prefer să le utilizez.

Motive de economie! gândii eu. De bună

seamă că nu înoată în aur… Dar atunci de ce a luat un tren de lux? încercai o ultimă sforţare:

— Cum, domnişoară! exclamai eu pe un ton jignit. Aţi refuza să fiţi invitata mea?

— Da… Mi-e cu neputinţă dragă domnule. Dar îţi sunt recunoscătoare pentru intenţie! adăugă ea râzând.

O sinceră strângere de mână, o privire albastră, un surâs – surâsul acela îndrăcit despre care nu ştiam ce să cred – şi pierise.

XII

Rămăsesem uimit de plecarea Draghişei, dar nu eram necăjit că eram singur. Peste cinci ore trenul avea să se oprească la vama sârbească. Trebuia să trec de contrabandă două revolvere – căci aveam şi eu unul – o valiză cu apă de Colonia… şi pe mine însumi.

Afurisită valiză! Să risc să mă compromit pentru aşa o prostie! Ce-ar fi să plătesc mai bine vameşilor din buzunarul meu cei şapte sute cincizeci de franci?

A, nu merge! Ar trebui să mă scol, să-mi pun faţa în plină lumină ca să semnez declaraţia… faţa mea care nu era cea fotografiată pe paşaport! De voie, de nevoie, trebuia să trec sticlele de contrabandă. Auzii trecând pe culoar clopoţelul primului serviciujjteată, cum mă şi aşteptam, se ivi Emjgă Pr

— Vă duceţi la întâiul, domnule Gaulier? Dacă nu, să vă fac patul.

— Fă-l, te rog, Ernest... Nu ştiu dacă am să mă duc la masă. Am dureri de cap şi mor de somn. Înăbuşii în palmă un căscat.

Prea bine, d-le Gautier.

— Spune, te rog, sunt tare colţaţi vameşii Sârbi?

— Destul de colţaţi, domnule. Depinde... Uneori se mulţumesc să se uite numai la paşapoartele ce le arăt, alteori vor să vadă oamenii... În trenurile ordinare merg până acolo încât să-i percheziţioneze... Şi serios, nu glumă.

Mă dumirii acum deodată de ce Draghişa, care era săracă, luase un tren de lux. Simplon-Orient-Expresul o scutea de o percheziţie umilitoare – primejdioasă chiar, dacă întâmplător era exilată politică. Vânzarea apei de Colonia avea să-i acopere diferenţa de cost. Dar fiind suspectă în ochii compatrioţilor ei dacă era Sârboaică şi mai suspectă încă dacă era Bulgăroaică (povestea asta cu numele schimbat nu era deloc limpede), profitase de întâlnirea cu mine ca să-mi încredinţeze contrabanda ei.

Îmi mai rămânea s-o încredinţez la rândul meu lui Ernest. Era destul de delicat lucru. Dar în timp ce căutam vreo perifrază îndemânatecă, auzii o voce amicală:

— E frumos să mi te lepezi aşa de un vechi camarad?

În pervazul uşii era Peştele Chinezesc. Mă privea cu o ironie afectuoasă. Iar în expresia feţei

lui, în cutele obrajilor gălbegioşi, în ridicăturile colţurilor gurii lui, aveau ceva – n-aş putea spune ce. Era jignit că fusese părăsit de mine o zi întreagă?... Avui o pornire de prietenie sinceră şi zisei minţind cu convingere:

— O migrenă groaznică încă de dimineaţă, dragul meu! Dar acum s-a sfârşit... Vii la masă?

Lui, da, lui, ca unui vechi obişnuit al liniei trebuia să-i supun problema acestei valize. Are să-mi spuie el cum să mă dau bine pe lângă Ernest.

E plăcut, zău, să şezi în vagonul restaurant în faţa unui bun prieten. Trenul se rostogolea cu un duduit înăbuşit. Lămpile voalate – se lăsa noaptea – luminau măsuţele elegant servite. Chelnerii în haine albe nu mai pridideau treaba. Sticlăria de cristal clincănea. Comandai o sticlă veche de Lacryma-Christi, vinul acesta al cărui „buchet" aduce cu al vinului nostru Châteauneuf-du-Pape.

Peştele Chinezesc e un causeur încântător. La începutul mesei îl ascultai cu mintea aiurea. Aveam încă pe buze gustul buzelor Draghişei. De-ar fi vrut ea să cineze cu mine, lângă mine, în faţa mutrei afectuoase şi dulcegi a bietului Sauvin – urât mai era Doamnei – aş fi fost, cred, în culmea fericirii. Trebuia să vorbesc de valiză? Nu, nu aci... încă un bob răbdare; am să-l iau pe camaradul meu să fumăm câte o ţigară in sleeping. În dosul nostru flecăreau prieteneşte cei doi comis-voiajori de moarte forţată; Austriacul şi Englezul.

Mă aplecai spre Sauvin.

— Ştii ce are sub vestă paracliserul cu mutra de măcelar?

Tovarăşul meu surâse.

— Îşi păzeşte episcopul. Spuse el. E foarte firesc. Monseniorului Başu nu-i şade bine să poarte la el arme.

— Are duşmani?

— Toată lumea are 1 Voia să facă din Albania un fel de republică socialistă. Socialistă-ereştină, bineînţeles. În timpul acesta partidul regalist a luat puterea. El a fost exilat. Dar continuă din străinătate să facă opoziţie; şi anumiţi compatrioţi ai lui l-ar suprima fără pic de durere de inimă... E un om foarte cumsecade care a avut nenorociri în familie.

— Ce nenorociri?

— În Albania, tradiţiile sunt patriarhale. Fratele monseniorului Başu s-a însurat, cu toată împotrivirea mamei lui. Aceasta a somat pe episcop să pronunţe divorţul fratelui lui... Başu a declarat că nici în ruptul capului nu va încuviinţa el, episcop, un divorţ, şi că nicio căsătorie nu se poate desface. Mama lui, care avea şaptezeci şi cinci de ani, a răspuns: „O să vezi cum o desfac eu!” Şi şi-a ucis nora cu un glonte de ptişcă!

— Nu mai spune!

— Aşa cum auzi.

— Şi ce s-a ales de nebuna ceea bătrână?

— Au lăsat-o în pace. Ce voiai să-i facă? S-a plătit familiei tinerei femei o sumă drept

răscumpărare – „preţul sângelui”… Afacerea a fost înmormântată.

— Aşa zi… încântătoare ţară, Albania.

— De! făcu Peştele Chinezesc cu nepăsare. Se întâmplă lucruri de-astea peste tot, chiar şi în Franţa. Doar că sunt făcute cu mai puţin zgomot. Ia te uită, adăugă el dând la o parte colţul perdelei, acolo se văd luminile Veneţiei. Ne apropiam de Lido. Apoi facem un ocol de-a lungul lagunelor şi urmăm coasta până la Trieste. La miezul nopţii vom fi în Jugoslavia.

În Jugoslavia! Uitasem aproape temuta trecere a frontierei sârbeşti. Siguranţa de care mă bucuram era înşelătoare. Împrejurul meu totul avea un miros de minciună, de dramă cocoloşită. Acest restaurant confortabil alerga spre o ţară în plină revoluţie, grea de masacre premeditate. Onorabilii comercianţi de la mesele vecine îşi câştigau pâinea vânzând oamenilor cu ce să se ucidă între ei. Episcopul cu barba sură care-şi sorbea cafeaua cu o prefăcută beatitudine, avea să primească până în câteva ore un glonte în spate. Iar paracliserul, aşezat cu faţa spre uşa de intrare, ţinea maşinal mâna la nasturele vestei. Cât despre Sau vin, cu faţa lui bună de culoarea şvaiţerului şi cu ochii lui de un cenuşiu lăptos… el, Dumnezeu ştie ce mai vindea?

Să fi văzut el oare ceva bănuitor în atitudinea mea? observă:

— Pare-se că nu-ţi sunt toţi boii acasă, dragul

meu.

— O rămăşiţă de migrenă, de care are să mă scape o ţigară bună... Vii în compartimentul meu? Putem sta acolo de vorbă mai în voie...

— Cu plăcere.

Alesei din cutia barman-ului una din ţigările acelea oribile italiene, negre, prevăzute cu un pai. Apoi ne duserăm „la mine”.

Haidem, taurul trebuie luat de coarne. Trebuie sfârşit cu povestea asta.

— Spune-mi te rog... tu care cunoşti linia, dă-mi un sfat... Cum să trec pe la vamă fără să plătesc taxele, câteva sticle de apă de Colonia?

— Ce înţelegi prin câteva sticle?

— Iată! spusei eu fără şovăială.

Luai valiza din plasă şi o deschisei.

— Drace! făcu Sauvin. Sunt acolo trei litri. Te „învârteşti” cu parfumuri?

— E un comision pe care mi l-am luat în spate, prosteşte, pentru o prietenă. Dar mi-e frică de graniţa sârbească... Sunt în dracului vameşii, nu?

— Las pe mine.

Ar fi trebuit să fiu mulţumit. Eram dimpotrivă foarte neplăcut impresionat. Vocea lui Sauvin suna fals. Gluma lui la vederea valizei... O spusese că o vorbă nostimă, la teatru, aruncată automatic de un actor neglijent. Şi apoi tonul acela scurt: „Las pe mine”.

Mă uitai la faţa lui. Hotărât, nu era lucru curat. Era nemulţumit? Treaba lip.

— Îţi mulţumesc mult, spusei eu. Am şi două revolvere… Aveam de gând să le încredinţez lui Ernest…

Îi întinsei revolverul Draghişei, negricios, şi al meu, nou nouţ. Le dădu drumul în buzunarul raglanului lui.

— Dar porţi la tine un adevărat arsenal! spuse el cu un glas liniştit. E cam primejdios într-o ţară în revoluţie. Ascultă un sfat bun: când nu te ştii anume în primejdie, e mai sănătos să fii dezarmat, mai cu seamă dacă nu eşti un ochitor de prima forţă… Eviţi în felul acesta o seamă de complicaţii.

— Zău, trebuie să ai dreptate, răspunsei. Le-am luat maşinal. Când te ştii înarmat ai o impresie de siguranţă.

Sauvin închise o clipă pleoapele. Avea în felul acesta o mască ciudată, impresionantă, foarte deosebită de înfăţişarea lui obişnuită. Le deschise.

— Spune-mi… De multă vreme o cunoşti pe fata asta?

De ce nu stătui de loc pe gânduri înainte de a răspunde la o întrebare neaşteptată? Pentru că în adâncul meu, o aşteptam. Simţeam de câteva secunde că va veni. Câteva secunde? Nu! Însă înainte de cină, când văzusem pe Peştele Chinezesc ivindu-se, ştiam că avea să-mi vorbească de Draghişa.

— Draghişa? spusei eu pe un ton mirat. Da şi nu. O numesc pe numele de botez pentru că nu-mi amintesc celălalt nume. Am întâlnit-o acum cinci ani la Belgrad. Sau mai bine zis în împrejurimile Belgradului… De atunci n-am mai văzut-o.

— Drăguţă, spuse Sauvin. Am mai zărit-o în S.-O. – E. Trenul acesta e ca un autobuz parizian. Aceiaşi obişnuiţi se întâlnesc întotdeauna.

— E încântătoare 1 răspunsei eu. Dar înainte de azi după amiază n-am mai văzut-o decât odată… cu prilejul unei vânători oficiale la Dvoraşak.

— Am auzit de vânătoarea aceasta. Eram în trecere la Belgrad unde mijloceam o comandă de cămăşi americane pentru armata iugoslavă. Ne-am fi putut întâlni atunci. Şi zi, s-a sfârşit cu o beţie în lege, hai?

Ia te uită… O comandă de cămăşi pentru armata sârbească? Bun! Sauvin se ducea, fără îndoială să vândă acum armatei bulgare. Iată explicaţia prezenţei lui în tren. Nu ştiu de ce, îmi vârâsem în cap că minţea când spunea că e agent de bumbace. Aveam psihoza revoluţionară şi vedeam peste tot numai suspecţi. În situaţia mea puţin obişnuită era, ce e drept, de iertat.

— O beţie! Şi încă ce beţie! strigai eu înveselit.

Şi iată-mă povestind cu toată verva posibilă, şedinţa bachică de la Dvoraşak, Camaradul meu însă asculta, învăluit într-un nor de fum,

mormăind din când în când în semn de aprobare.

— Şi de n-ar fi avut mititica asta de Draghişa ideea cu duşca de coniac, iubitule, Marele Jupân ne dădea gata! Ne îmbăta pe toţi ca pe nişte porci… Noroc că Austriacul avea la el o ploscă de vânătoare!

— Aşa e pe-aici obiceiul vânătorilor, să aibă întotdeauna una de buzunar, observă Sauvin.

— Atâta doar, că, pentru ca să fie politicos, bietul nostru aliat a trebuit să bea el cel dintâi!

— Şi el singur a umplut paharul şi l-a dat Marelui Jupân?

— Desigur!

— Curios! mormăi Peştele Chinezesc. Ce mai e şi Austria asta… Ai văzut bine? spuneai că erai pe trei sferturi beat?

— Chiar aşa de beat nu eram! protestai eu jignit. Draghişa mi-a spus: „N’ai la dumneata nişte rom sau coniac? Să-l oferim Marelui Jupân!” Atunci, mă întorc la Austriac, îl apuc de umeri, îl zgâlţâi şi-i repet întrebarea… El scoate plosca, bea, apoi o oferă guvernatorului care se năruie… ca lovit de trăsnet! Cu ce mai avea încă în stomac – poate doi sau trei litri de vin roşu şi alb amestecate – era natural să cadă beat mort!

— Nici vorbă… Cum te-ai despărţit de Marele Jupân?

— Fără bună-ziua, şi pe bună dreptate! Sta nemişcat buştean. Doi servitori îl săltaseră în picioare şi un al treilea se căznea să-i îmbrace

şuba. Se tot poticneau toţi trei pentru că alcoolicul cântărea pe puţin o sută de kilograme şi pentru că mânecile de piele de miel nu voiau să intre... Era caraghios! Ha! ha! să plesneşti de râs, nu alta!

— Eşti sigur de tot că mai era viu în clipa aceea?

Mi se păru că Sauvin îmi toarnă pe linieri un duş de apă rece ca gheaţa.

— Viu! repetai eu cu glasul sugrumat, încă viu? Ce vorbă e asta?

— Spun că nu era beat mort ci mort de-a binelea! zise fără niciun înconjur Peştele Chinezesc. Mort cum nu se poate mai mort!

Se ridică. Încercai să-i văd prin fum ochii. Gâtul mi-era atât de sugrumat încât nu puteam scoate un cuvânt.

— O congestie, probabil, adaugă el pe un ton liniştit. Nu mă miră că n-ai aflat. Consemnul era tăcere... O congeistie (oficială.

— Dar bine Sauvin... E nemaipomenit!

— Sunt unele lucruri nemaipomenite care se întâmplă foarte natural... La revedere, dragul meu. Somn uşor!

Iată că din nou mă apucă frica... Frica, O frică de mi se ridica părul măciucă.

Frica vertiginoasă careţi apucă uneori şi pe cei mai viteji în faţa unei primejdii misterioase. Un risc precis, pe care poţi încerca să-l eviţi, un adversar de temut dar, cunoscut, cântărit, împotriva căruia te poţi lupta, nu e nimic pe lângă

o ameninţare de neînţeles.

…Frica paralizantă pe care o simţi strecurându-se hoţeşte de-a lungul nervilor braţelor, picioarelor… Care-ţi îmbibă tot mai mult capul, ca un opium, ţi-l îndobitoceşte… Frica neraţionată, cu care cugetarea nu poate avea nimic de-a face, ca frica babelor de strigoi.

O ameţeală!

Fiecare învârtitură a roţii mă apropia tot mai mult, contrabandist şi falsificator, de vameşii sârbi. Trenul acesta paşnic era un convoi de revoluţionari, de profitori ai războiului, ce se îngrămădeau ca nişte vulturi asupra prăzii.

Episcopul acesta cu barbă de tata-mare, care nu purta arme el însuşi pentru că era preot, dar care avea în solda lui un ucigaş… Ernest acesta, serviabil, dar prefăcut şi indiscret, era oare de la poliţie? Draghişa…

La gândul acesta inima îmi îngheţa. Ce era Draghişa? Sârboaică sau Bulgăroaică? De ce alt nume decât la Belgrad? Un nume fals? Dar nu purtam şi eu unul fals? Şi povestea asta de la Dvoraşak! „Nu-mi mai pomeni niciodată de povestea aceea de la Dvoraşak 1”.

…Vedeam ochii ei, ochii ei luminoşi, după sărutarea noastră… A noastră, căci mi-o întorsese… „Nu-mi mai pomeni,”. Dar era înfiorător cu neputinţă! Şi eu văzusem, da, văzusem! Nu se atinsese de paharul ploştii. Tot Austriacul îl întinsese pe deasupra mesei… Masa

era lată, el era beat. Dar o scosese totuşi la capăt. Cel puţin, aşa mi se pare. E drept că sunt de-atunci cinci ani! Ia să-mi aduc aminte: nu i-am îndrumat eu mâna spre Marele Jupân? Ca să-l ajut... Sau...

Nu, nu se poate! Mâna Draghişei era pe umărul meu, nu se desprinsese de umărul meu... Cinci ani!

Nu mai ştiu...

Acum vedeam faţa lui Sauvin cu buza lui roşie spânzurând grea în mijlocul figurii palide. Îi auzeam glasul tărăgănat:

„O congestie oficială..."

Doamne sfinte! Ce durere de cap! Să înnebuneşti, nu alta.

O izbitură, apoi hârşcâituri sacadate. Aşteptai, ghemuindu-mă în mine, cu toţi nervii încordaţi. Uşa are să se deschidă. Acum au să se ivească poliţiştii sârbi cu paşaportul meu în mână, au să mă scormonească ccu privirile lor, au să mă aresteze...

Ei, şi! în regulă! Totul avea să se fi sfârşit. Mai bine aveam să mă simt la închisoare decât în trenul acesta diabolic, lângă Draghişa. Draghişa asta care... Dar nu, cum îmi puteam închipui aşa o prostie! Afară se strigă ceva. Trieste! Prost mai eram. Încă nu era graniţa. Peste trei ore de abia.

Ce-ar fi să cobor? Să las baltă această misiune absurdă: pe atât de primejdioasă pe cât de absurdă. N-am decât să întind braţul după

valiză, să cobor pe peron şi să mă refugiez ia consulul Franţei, care avea să fac tot ce se cuvine pentru ca să-mi sosească paşaportul cel adevărat... Un gest numai şi scăpăm de belea.

Scăpăm? Ridicai din umeri şi începui să mă dezbrac cu înfrigurare. Ca să trec graniţa sârbească trebuia să stau culcat, să mă fac că dorm... Gândul meu zbura la Draghişa.

Mareşalul Foch, îşi descâlcea în momente critice gândurile, punându-şi întrebarea: „Despre ce e vorba?" Aşa făcusem şi eu. Răspunsul venise cu iuţeala fulgerului: „Să n-o părăsesc pe Draghişa".

Asta era lucrul de căpetenie. Restul era pe de lături.

Mă culcai cu hotărâre. Abia tresării când trenul se puse din nou în mişcare.

O izbitură în uşa mea mă trezeşte. Trenul stă pe loc. Pe geamuri, în dosul perdelelor, dansează luciri de lanterne. Graniţa... Sânge rece.

Pe culoar bârâituri, foşnete. Zgomot de paturi de armă care lovesc greu podelele.

Acum sunt în faţa uşii mele. Se aude şuşotind destul de tare, pe sârbeşte. Apoi vocea iritată a lui Ernest, sau înăbuşită:

— Destul mi-aţi plictisit pasagerii cu hodorogelile astea.

— Dar de unde Sârb. Ei, drăcie. Francez, mar6 ziarist cunoscut... Paşaport.

Aud un foşnet de hârtii despăturite. Apoi uşa

alunecă în lături: o ţâşnitură de lumină electrică îmi luminează faţa.

Orbit, fac instinctiv – şi din fericire – o strâmbătură dureroasă. Tot instinctiv îmi scapă – bine accentuat – cuvântul lui Cambronne. Apoi, dintr-o încordare a şalelor, mă întorsei cu un suspin pe partea cealaltă.

Glasul lui Ernest, ursuz:

— Ei, îl văzuşi? *Magaraţ*![3])

Aud pe celălalt protestând: „Consemnu.

În faţa acestei stăruinţe încep să asud de teamă. Au să mă trezească?

Iarăşi vocea lui Ernest. Dar de astă dată e un ordin, – răspicat, tăios, deşi spus în şoaptă – pe sârbeşte:

— Destul! Prieten al domnului Sauvin.

Clac! Uşa se închide la loc cu un zgomot uscat. Sunt salvat.

Prieten al domnului Sauvin… Şi am auzit bine!

De ce prietenii lui Sauvin sunt deasupra oricărei bănuieli? Pentru că e un obişnuit al liniei? Ei aş!

Sauvin dă ordine posturilor de frontieră? Pe culoar, pasul greu al unei sentinele. Ştiu; în Iugoslavia, patrulează în permanenţă pe culoar doi soldaţi în fiecare vagon. Iarăşi zgomotul acesta de pat de armă pe covorul de cauciuc.

---

3 Obrăzniciile!

Ordine din partea lui Sauvin posturilor de frontieră? Ciudat agentul acesta de bumbace… Ha! ha! agent de bumbace! Dar pentru Dumnezeu, ce-o fi la dreptul vorbind tipul acesta!

Ochii mari mohorâţi ai Peştelui Chinezesc… Poftim de citeşte în ei ceva! Şi ai Draghişei, cu şuviţa aceea neagră lucioasă care se lasă până la vârful sprâncenelor. „Ce-o fi şi cu Austria asta?”… Da, ce amestec să fi avut în chestia asta Austria?

Immer schlafen… Să dormi totdeauna… Să fie mort şi Austriacul? A băut doar şi el.

Iată şi pe Monseniorul… vine pe un nor… întinde spre marele Jupân un pistol… Are să tragă?… Draghişa unde e?…

A tras… Marele Jupân se nărue. A murit Marele Jupân. Masa pluteşte. Totul pluteşte… Draghişa! Unde e Draghişa?

La urechea mea glasul paracliserului.

— O congestie, Monseniore.

Ajutor, Sauvini… Nu ea, Sauvini

XIII

Dar frig mai e azi de dimineaţă! Am îngheţat până-n măduva oaselor: dârdâi. Aşternutul mi-e umed şi răsucit frânghie. M-am trezit aproape gol. Trebuie să fi avut noaptea un vis rău sau un acces de febră, sau amândouă deodată.

Aşa, să ridic perdeaua căci s-a crăpat de zi, şi să-ncerc să mă culc la loc, îngrămădind pe mine cuverturi şi pardesie… Ce ciudată lumină gălbuie în geamurile aburite! Aha, pricep, e reflexul

zăpezii. Trenul înaintează încet în munţii albi, împestriţaţi de brazi. Suntem în Croaţia.

Mândrul Simplon-Orient-Expres, se târâşte pe pantă ca un melc. Iată umbra fumului lui alergând pe o colină de zăpadă. Şi iată o gărişoară; satul e mai jos, în colţul unei păduri. Pe peron, ţărani în costum roşu şi negru îşi suflă – n degete. Alţii au sarici uriaşe de blană de oaie ce le ai ung pârâ sub cizme. Nişte boi, înhămaţi la o minunată căruţă împestriţată, aruncă pe nări suluri de aburi. Ciudată senzaţie, acum când în am mai încălzit, eu din cabina mea călduţă şi confortabilă, să ating aproape oameni ce înotau în zăpadă. Când te uitai la ei, îţi venea să te crezi în Kamciatka. Şi totuşi nu sunt decât la o mie cinci sute de kilometri de Paris, unde mă găseam încă alaltăieri seara.

Alaltăieri seara? Ce de-a evenimente de alaltăieri seara! E de necrezut ce „concentrat” se poate trăi în unele momente! Cinci ani de-a rândul am lâncezit la Paris, sedentar şi liniştit. Puţin cam ca Eduard în borcanul lui.

Aud pe Ernest îndesând în sobă lopeţi de cărbuni. Stai. Să-mi fac puţin socotelile. Să fac oleacă nod la aţă. Dacă ziua de azi are să fie la fel de încărcată ca aceea de ieri, – să nădăjduim că nu! – n-am să mai am timp să chibzuesc.

Mai întâi şi mai întâi trebuie să despart realul de îndoielnic; faptele, de ceea ce poate fi simplă imaginaţie. Am regăsit pe Draghişa; o iubesc. Asta e sigur.

Şi ea mă iubeşte. Probe n-am, dar eu aşa sunt încredinţat. Bun.

Graniţa sârbească am trecut-o. Dinspre partea aceasta n-am să mă mai tem de nicio complicaţie. Nu văd de ce n-aş trece-o şi pe cea bulgărească cu aceeaşi uşurinţă. Nu-l am pe Sauvin?

De nu l-aş fi avut pe Sauvin azi-noapte, la ora asta aş fi într-o închisoare. Brrr! Simt pentru el o mare recunoştinţă. Doar că... nu mă pot gândi la el decât cu teamă. Şi mă simt puţin umilit că Peştele Chinezesc cu care-mi rodeam împreună, frăţeşte, caietele pe pupitrele amfiteatrului, a devenit acum o putere misterioasă. Tocmai mie să mi se întâmple aşa ceva, mie care nu-mi plac istoriile îndoielnice şi încâlcite!

Cel dintâi lucru ce-l am de făcut e să mă duc la Sauvin. Să iau de la el valiza Draghişei. Să fac lumină asupra insinuărilor ciudate ce mi s-a părut că le-am auzit din gura lui aseară... Scumpa de Draghişa! Biata micuţă! De-ar şti ea ce zvonuri umblă pe socoteala ei! Noroc că am fost şi eu de faţă la vânătoarea de la Dvoraşale!

Dar... Stic! Acum abia pricep de ce a spus: „Nu mai pomeni, te rog, niciodată de Dvoraşak!” Ştie, şi asta o face să sufere. Am să-l descos pe Sauvin. O să trebuie să răspundă.

Mă îmbrac la iuţeală, fără să mă spăl, fără să mă rad. Deschid uşa.

— Draghişa! Deja în picioare?

— Ai valiza mea, d-le Gautier!

Cum se uită la mine! Ar fi trebuit să spun: domnişoară. De bună seamă că n-a dormit. Dar şi ea a trecut graniţa fără neplăceri. Şi de ce mă mir că a trecut-o? Toate aceste idei defilează prin capul meu în timp ce o privesc prosteşte.

— Valiza mea?

Îmi adun minţile.

— O cer acum de la... de la Ernest, domnişoară. Fii pe pace, totul e în regulă! Intră în compartimentul dumitale sau mai bine într-al meu şi aşteaptă-mă. Nu e nicio nevoie să atragem atenţia.

— Ai dreptate.

Tot există între noi o legătură pozitivă. Fără să mai vorbim de sărutarea de ieri, suntem complici în această mică contrabandă. De minune. I-am spus: Ernest, ca să nu ştie că-i încredinţasem taina lui Sauvin.

Cum dispare Draghişa, bat direct la uşa numărului 3, unde perdelele sunt încă trase.

— Intră!

Peştele Chinezesc mai e în pat.

— Scuză-mă. Te-am trezit?

— Deloc, intră.

Azvârle la o parte cuverturile, se iveşte în pijama şi-şi pune zgribulindu-se de frig raglanul lui verzui.

Aşa, buhăit încă de somn, cu rarele lui fire de

păr galben ciufulit, cu pungile sub ochi, e şi mai pământiu şi mai urât ca de obicei.

— Şezi jos. Am să-ţi vorbesc!

Ce să mai fie şi tonul acesta uscat? Nu e mulţumit. De ieri şi-o fi schimbat gândul.

Mă aşez fără să spun nimic, cu inima strânsă, iată-mă acum stând în faţa lui Sauvin ca în faţa lui Auguste Lelièvre.

— Ai noroc că ai fost la şcoală colegul meu de bancă… Numele tău adevărat?

— René Bordier.

Sub privirea Peştelui Chinezesc – cel puţin sub cea pe care o are în dimineaţa asta – degeaba orice încercare de a minţi.

— Exact, acum îmi amintesc… De ce un nume fals şi un paşaport care nu e al tău? Cu fotografia altcuiva?

Dintr-un buzunar interior al raglanului scoate un pachet de hârtii. În timp ce le resfiră în evantai şi alege pe al meu, arunc pe ele o privire… Cel puţin zece paşapoarte!

Mii de draci, poliţie! Sau vin era de la poliţie! Dar atunci putea să mă şi scoată din încurcătură, dacă voia…

— De asasinat n-ai asasinat pe nimeni; Aş fi aflat. Ai furat? Ai fugit cu cassa? Ce aştepţi, dobitocule, vorbeşte! Nu vezi că ai căzut în capcană? Preferi să dau ordin sentinelelor de pe culoar să te aresteze?

— Am să-ţi spun tot, Sauvin.

Cu o mutră de curcă plouată, îi povestit aventura absurdă în care mă azvârlise ambiţia lui Auguste Lelièvre. Stăruii asupra faptului că dac aş fi refuzat, m-ar fi dat afară. Mărturisii că eram sărac.

Mă temeam că Sauvin nu va crede această poveste neverosimilă şi totuşi crud de adevărată. Dar puţin câte puţin văzui privirea îndulcindu-i-se şi colţurile gurii ridicându-se.

— Încă de la şcoală te ştiam eu un zăpăcit fără pereche!

Fraza nu era măgulitoare. Tonul, plin de dispreţ... Totuşi o auzii cu o satisfacţie imensă. Pesemne că trăsăturile mele se mai descordaseră ceva, căci Peştele Chinezesc spuse rece:

— Ho, mai stai puţin! Ce este între tine şi Draghişa?

Numele acesta mă galvanizează. Mă îndreptai bătăios:

— O iubesc... E nevinovată, Sauvin!

El nu păru mirat.

— Nevinovată de moartea Marelui Jupân, la Dvoraşak? Eri nu credeam. Eram *chiar încredinţat de contrariul. Acuma cred*.

— De ce?

— *Din cauza mărturiei tale. Mărturie directă şi* a cărei veracitate e pentru mine în afară de orice îndoială. Ai povestit întâmplarea cu o naivitate greu de simulat, mai cu seamă de tine.

Încântător, zău! Dar eu nu mă gândii să mă

simt jignit.

— Sârbii o ţin şi o vor ţine probabil totdeauna drept vinovată. De altfel, această Draghişa Popoff…

Popoff… Da, ăsta era numele Draghişei la Belgrad!

— Draghişa Popoff, urmă Sauvin, fiica lui Mikailo Popoff, ministru al Bulgariei la Belgrad – deoarece face parte din partidul alb, nu mai e acum ministru, ci la închisoare la Sofia – a încercat nici mai mult nici mai puţin decât să răpească pe Mi aii Nicolaievici, Marele Jupân de Dvoraşak. Răpirea asta trebuia să se execute în clipa când avea să iasă beat din casa forestieră. Numai că a murit mai-nainte.

— De unde ştii tu asta, gângăvii eu.

— Del a poliţia jugost de unde vrei să ştiu? Unul din conjuraţi a vorbit, dar

Draghişa trecuse deja peste graniţă. *Cum singurii martori erau beţi* sau *suspecţi*, s-a presupus că Draghişa a oferit coniac Marelui Jupân… Coniac cu stricnină, de pildă!

— E o ticăloşie! mormăii eu. Şi restul, complotul, a fost şi el născocit de la început până la sfârşit… De ce tatăl Draghişei să fi voit să răpească pe acest Mijaii?

— Acest Mij aii? Fusese mai-nainte prefect în Macedonia sârbească… unde se arătase destul de necruţător faţă de anumiţi comitagii bulgari, macedoneni bulgari. Înţelegi ce vreau să zic?

Fusese numit la Dvoraşak ca să nu fie lăsat în Sud, unde tovarăşii celor pe care-i lăsase să putrezească în închisoare i-ar fi făcut curând de petrecanie.

— Gogoşii spusei eu cu energie. Ca Draghişa să fi fost amestecată în planul de răpire, e cu putinţă... Dar cum nici nu s-a întâmplat, nu e vinovată de nimic 1

— Sârbii sunt mai puţin indulgenţi ca tine! răspunse Peştele Chinezesc. De n-ai fi vorbit aseară, azi-noapte, la graniţă, dădeam ordin să fie arestată... Ar fi băgat-o la închisoare până la sfârşitul zilelor ei... Dar probabil n-ar fi dus-o mult!

Îmi îngheţa sângele în vine... Scăpasem uşor, Draghişa şi cu mine!

— Eşti vasăzică de la poliţie? – rostii eu cu un glas stins.

— Dacă vrei! răspunse Sauvin.

MV

Peştele Chinezesc mă privea şi chibzuia. Când stătea pe gânduri, Sauvin avea un tic sâcâitor. Închidea ochii complet, timp de o secundă sau două; apoi ridica pleoapele brusc, parcă s-ar fi declanşat un obturator fotografic. De fiecare dată când se petrecea acest lucru şi primeam în faţă ca un proiectil privirea lui directă, nu mă puteam împiedica să nu tresar. Era o adevărată fascinaţie.

— Mă întreb, spuse el tărăgănat, dacă-ţi dai seama exact de situaţia în care te-ai vârât din

prostie şi din imprudenţă… dintr-o prostie imprudentă.

— Să zicem din imprudenţă şi atâta tot, dacă n-ai nimic împotrivă… Văd mai cu seamă că în nenorocirea mea am un noroc nemaipomenit că am dat de tine! adăugai eu cu îndrăzneală.

— Hm! Poate, mormăi Peştele Chinezesc.

Rămase din nou tăcut. Deodată îmi adusei aminte de Draghişa care tot mă mai aştepta la mine.

— Sauvin, spusei eu, fac tot ce-mi ceri. Sunt în mâinile tale… Dar momentan pot să-mi termin toaleta şi să mă rad? îmi dai voie să-mi… să iau îndărăt valiza?

El, omul poliţiei, trecuse de contrabandă apă de Colonie?… În alte împrejurări, asta m-ar fi amuzat.

Vai! Ce răspuns!

— N-am nimic împotrivă, mormăi Sauvin cu o mutră sarcastică. Du repede îndărăt micuţei valiza. Şi jucăriile ei.

Îmi întinse cele două revolvere.

— Acum ascultă. Făgăduieşti să mi te supui orbeşte? Fără discuţie?

— Îţi făgăduiesc… Cu condiţia…

Peştele Chinezesc încruntă din sprâncene.

— …Cu condiţia, spusei cu energie, să nu te foloseşti de mine în nicio combinaţie poliţienească şi mai ales contra…

— Nu ţi se pare că ai cam prea mult nas? mă întrerupse Sauvin. Dar n-avea nicio grijă, suntem înţeleşi. Aşadar ascultă! Ai să duci îndărăt acestei Popoff valiza şi jucăria ei... Ştie că mie mi le-ai încredinţat?

— Nu, i-am spus că lui Ernest.

— Bine. Dă-i contrabanda fără lămuriri. Scurtează mulţumirile. Compromite-te cât mai puţin cu putinţă cu ea; îţi dau cinci minute ca să fii înapoi. Nu mai mult. Toaleta mea îţi stă la dispoziţie; nu mai ieşi din compartimentul meu până la graniţa bulgărească.

— Bun. Îţi mulţumesc. Şi...

— Şi ce?

Îmi adunai tot curajul.

— Şi Draghişa?

Peştele Chinezesc ridică din umeri, cu o sclipire de mânie în ochi.

— Ai fi în stare să faci să-şi piardă răbdarea şi un sfânt! Ei, fie! Afară de paşaportul ei falş, asupra căruia sunt dispus să închid ochii, deocamdată n-am nimic să-i reproşez... Lasă, lasă... Dă-i repede chestiile astea şi întoarce-te repede. Şi nu sufla o vorbuliţă despre ce ţi-am spus... Am cuvântul tău.

— Îl ai... Şi-ţi sunt nemărginit de recunoscător.

Cu valiza albastră în mână, nu făcui decât un salt până la compartimentul meu. Draghişa, aşezată pe banchetă, tresări. Eu rămăsei

încremenit, la vederea feţei ei pustiite, brăzdate, îmbătrânite, cu cearcăne vinete în jurul ochilor ficşi, strălucitori de febră.

— Pentru Dumnezeu, Draghişa! Eşti bolnavă?

— Valiza… Mulţumesc. Şi revolverul… Scoase un suspin. Apoi:

— Ai zăbovit aşa de mult… Mi-a fost frică să nu fi… avut neplăceri.

Crezuse că am fost arestat, gândii eu.

— Câtuşi de puţin, Draghişa… Dar de-ai şti cum arăţi!

— N-am dormit noaptea, atâta tot! N-ai auzit nimic?

— Nimic… * Dar ce-a fost? Dormeam.

— Liniştit trebuie să-ţi mai fie cugetul, d-le Gautier!

În minte mi se făcu brusc lumină. Tonul aspru – aproape ironic – pe care Draghişa, enervată, îl avusese, îi dezvăluia gândul. Ştia că nu mă numesc Gautier, că umblam şi eu cu un paşaport fals. Îşi mai aducea aminte de René Bordier!

Atunci, drept ce mă lua? Drept un asasin, un hoţ fugit, un falit? Nu, nu, lucrurile nu puteau continua aşa… Să nu-i mărturisesc şi ei totul, ca lui Sau vin?

Dar ea şi urmă, cu glasul scăzut, pe un ton măsurat:

— Ca supusă Sârbă, mi s-a făcut cinstea să fiu târâtă, pe jumătate goală, pe culoar, ca să mi se

caute mai comod prin lucruri. Cu compatrioţii lor, vameşii au ordin să nu se jeneze…

— Se poate, aşa ceva?

— Noroc că era acolo Englezoaica, colega mea de compartiment. O femeie proastă ca o cizmă, care nu scoate niciodată un cuvânt. Dar văzând compartimentul invadat de soldaţi pe jumătate beţi care scotoceau cu mâinile lor murdare prin aşternutul meu, a avut bunătatea să se indigneze şi să protesteze vehement pe englezeşte. Vameşii mi-au dat drumul cât ai clipi… Cuvântul de ordine e: evitaţi complicaţiile cu străinii! Vedeţi acum dac am făcut bine sau rău că v-am încredinţat valiza… şi revolverul!

Schiţă un surâs de recunoştinţă, dar atât de jalnic, încât fui mişcat.

— Biata Draghişa! spusei eu cu duioşie., Aş fi vrut să spun: „Eşti nenorocită, tare nenorocită. Eşti în primejdie. Şi pe deasupra, mai faci imprudenţe prosteşti. Deschide-ţi inima, tu, Draghişa Popoff, mie, René Bordier… În ochii mei, în ochii mei de om cinstit, îţi jur, nu eşti vinovată de nimic. Te iubesc. Sunt gata la orice ca să te salvez, să te fac liniştită, fericită, să te scap de această strângere de inimă pe care nu izbuteşti s-o ascunzi…”

Dar, Doamne sfinte, ce stângaci eram, Răspunsul veni glonţ:

— Nu sunt o „biată Draghişa”, domnule Gautier! N-am nevoie de mila nimănui!

Apoi privirea ei se îndulci:

— Iartă-mă, te rog…

Şi după o clipă:

— Îţi mulţumesc.

Ce să spun? Ce să fac? Şi Sauvin care mă aştepta…

— Trebuie să te culci iar, Draghişa! Trebuie să ceri lui Ernest ceai sau cafea… Uite că dârdâi, Nu ţi-e bine…

Ea mă privi lung, îngândurată, cu ochii lucitori.

— Nu e nimic… La prânz, ajungem la Belgrad… Poate au să fie pe peron prieteni de-ai mei.

Vorbea ca o somnambulă.

— Trebuie să mă fac frumoasă pentru ei. La revedere pe diseară, domnule Gautier.

Un râs nervos. Deodată, cu o explozie:

— Ce bun eşti, ce bun… La revedere! îmi apucă de ceafă capul, şi-mi înfipse un sărut pe buze. Apoi clac! Uşa se închise… Draghişa dispăruse.

XV

— Nu raţiunea conduce lumea, spuse Sauvin: imaginaţia.

Ernest, adusese în compartiment două cafele cu lapte. Ne luaserăm gustarea unul lângă altul, fără să vorbim. Acum, Peştele Chinezesc, învăluit de un nor de fum, păfăia în faţa mea dintr-o pipă

de lut. Îşi dăduse drumul într-un fel de monolog – îmi ţinea o conferinţă care-mi intra pe o ureche şi ieşea numaidecât pe cealaltă – gândurile mele fiind la Draghişa. Ne oprisem în gara Vinkovei; se schimba locomotiva trenului. Pe peron alergau strigând, impiegaţi. Li se vedeau gesturile, gurile deschise, dar de auzit nu-i auzeam.

— Orice curent de idei – fie ideile acestea cele mai logice şi mai rodnice – orice curent de idei, zic, este sortit sterilităţii dacă nu-şi are mistica lui. În schimb, iluminatul cel mai trăsnit are să găsească o droaie de adepţi, dacă se adresează nu raţiunii ci imaginaţiei lor.

„Civilizaţiile materialiste produc prosperitate. De pildă, Statele Unite de acum trei ani. Dar proprietatea ucide imaginaţia. Bine nu visezi decât când ţi-e stomacul gol.

„Când o ţară întreagă are stomacul gol, situaţia devine gravă pentru vecinii lui. Dacă această ţara flămânzită mai e şi populată de oameni de neam slav, situaţia e chiar foarte gravă.

„Pentru că atunci, tinerele vlăstare gata la entuziasm, încep să viseze de libertate, de egalitate, de dreptate… E destul să vină un şef fără scrupule care să făgăduiască cu îndrăzneală să înfăptuiască acest vis, şi iată-le gata să se lase ucise pentru el – şi pentru asta.

„Câtăva vreme, băieţaşi şi fetiţe mistice, au aruncat în Rusia bombe. Apoi a venit revoluţia rusească.

„Un student sârb a tras focuri de revolver într-un arhiduce, la Serajevo. Acest gest ţanţoş a fost urmat de un masacru de şapte milioane de oameni. Mai bine ar fi fost ca acest tânăr nebun eroic, să nu se fi născut niciodată.

„Adică spun o prostie; ar fi fost înarmat braţul altcuiva. De un comitet oarecare, mânat de altfel de iubirea de patrie. Un alt băieţaş sau o altă fetiţă»…

„Ca Draghişa Popoff…

Iată aşadar unde voia să ajungă! În timp ce vorbea, îmi venise de câteva ori să-l întrerup, citindu-i fraza lui Gourteline: „Plouă cu adevăruri primea întindeţi şorţurile roşiii” Dar nu-mi ardea de glumă; şi acum, Peştele Chinezesc mă înspăimânta. Draghişa la fel; Sauvin avea dreptate. Trebuie că fusese amestecată şi că mai era încă în intrigi teroriste în care juca un rol de victimă.

Ei, dar dea ceea eram eu aci, ca să intervin, s-o salvez. S-o salvez – de ce anume! De la ea, niciodată n-aveam se ştiu… Decc n-aş afla de la Sauvin?

Ridicai neîncrezător din umeri.

— Aşadar o bănuieşti pe Draghişa – cum o bănuiai şi ieri că a otrăvit pe Marele Jupân că se duce în Bulgaria să execute vreun politician, din însărcinarea nu ştii cărui comitet revoluţionar?

* * ** Da, spuse fără înconjur Peştele Chinezeiesc. Pot să-ţi spun asta fără nici-b gri-e jă,

căci n-ai s-o mai vezi.

Pesemne că pălisem brusc.

— N’ai s-o mai vezi! repetă cu autoritate Peştele Chinezesc. Nu-ţi mai clădi castele în Spania. Numai ca să te salvez barem pe tine am vorbit.

„La frontiera bulgară am să dau ordin să fie arestată pentru paşaport falş. Are să rămâie la închisoare o lună, cel mult. Pe. teritoriul bulgar, asta e tot ce riscă. Şi mai e probabil că prietenii ei de la Sofia au să facă să fie liberată în câteva zile.

„Bun, am s-o înştiinţez pe Draghişa. Cu orice preţ am să mă descotorosesc de Sauvin şi am s-o prevestesc. Are să se dea jos din tren, înainte de graniţă. Dar Peştele Chinezesc îmi ghicise fără îndoială gândul, căci spuse deschizând ochii pe care-i închisese timp de o secundă:

— De-aş da ordin să fie arestată numaidecât, sau de-ar pune piciorul pe teritoriul sârbesc, ar fi pierdută… Spânzurată, după o judecată sumară în faţa consiliului de război, pentru afacerea de la Dvoraşak.

Seosei un ţipăt:

— Pentru un lucru de care nu e vinovată! Aş depune mărturie eu!

— Tu! Tu, falsul Gautier! Tu, care erai şi tu la Dvoraşak! Ai izbutit doar să fii arestat numaidecât.

— Ai interveni tu să mi se dea drumul.

— Odată cu capul! Altă treabă n-am decât să

împiedic un nebun să se sinucidă?

Câteva secunde rămăsei tăcut, cu capul ca un butoi gol. Apoi îmi repetai în minte de două sau trei ori: „Despre ce e vorba?”

— Sauvin, spusei eu, frate Sauvin, ascultă bine şi răspunde-mi sincer. De nu te-aş y avut pe tine aş fi fost la ora aceasta într-o situaţie grozavă. În ce chip poate fi salvată Draghişa?

— Dând ordin să fie arestată la graniţa bulgărească… Dar bine, dobitocule, când ai să-ţi dai odată seama că dacă un altul ar fi fost însărcinat s-o urmărească – un altul căruia tu nu i-ai fi vorbit ieri seara – acum ea ar fi fost poate condamnată?

Era adevărat ce spunea – de un adevăr orbitor. Îi luai mâinile.

— Prieten drag… Zău, ai o inimă de aur!

El se desprinse din strânsoarea mea.

— Ce caută aici inima? Nu vreau să am pe conştiinţă suprimarea unei mici nebune, când o pot împiedica să facă rău – şi atâta tot… Nici să pedepsesc intenţiile rele, atâta vreme cât rămân intenţii.

— N-am putea-o face să-şi mute gândul?

— E hipnotizată de ideile ce i le-au vâri t în cap oamenii din faimosul ei comitet… Renunţă, băete, la fata asta… Are să sfârşească rău!

— Am s-o conving!

— Te hipnotizezi şi tu de o mică idilă… N-ai decât să-ţi încerci norocul când are să iasă fata de

la închisoare. N-am nicio obiecţiune. Acum ajungem la Belgrad şi trebuc să caut pe cineva pe peron. Ca să vă salvez pe amândoi, pe ea şi pe tine, am nevoie de făgăduiala ta că n-ai să ieşi din acest compartiment. Făgăduieşti?

— Ai cuvântul meu… Dar mâncarea?

— Are să-ţi aducă Ernest sandvişuri. Ai să faci pe bolnavul.

— Bine!

Sauvin dispăru în cabinetul de toaletă, lăsându-şi prizonierul singur. Când ieşi ras, îmi oferi să mă folosesc şi eu la rândul meu de camera lui de toaletă. Mai întâi refuzai – şi ce-mi pasă dacă eram neras? – apoi primii. Era, oricum, o ocupaţie, Eram prea enervat ca să mai pot gândr şi mi se părea că, noaptea şi graniţa bulgărească iâaveau să mai vie niciodată. Da, aşteptam această graniţă unde eu aveam să fin liber şi Dragbişa la închisoare –, cum aştepţi sfârşitul unui vis rău.

Sauvin n-avea chef de vorbă. Închidea şi deschidea iar brusc pleoapele, mai des ca de obicei. Îl vedeam frământând nervos mâinile îngropate în buzunarele raglanului lui, pe care-l păstra pe el, cu toată temperatura de seară a sleepingului.

Trenul se opri iar. Un orăşel curăţel, modern şi cu totul necaracteristic, cu trotuare asfaltate şi cu străzi drepte ca o sfoară întinsă. În gară, două pancarte, una în litere eirilice, cealaltă în litere latine răemlin sau Zemun. Pe peron, exact în faţa

geamului compartimentului, două fete tinere pălăvreau în gura mare. Una vorbea sârbeşte, cealaltă răspundea pe nemţeşte; se înţelegeau de minune.

Sauvin se duse la uşă, o deschise şi strigă:

— Bro, es! f Ernest, pe domnul Gautier tot îl mai doare capul, Adu, te rog, patru sandvişuri şi o sticlă de Evian.

— Evian nu mai avem aci, d-Le Sau vin… Am apă minerală sârbeasca.

— Hm! Atunci o sticlă de vin dalmat.

— Nişte Dubrovnika?

— Aşa ceva.

Trenul se puse din nou în mişcare de-a lungul Danubiului, De cealaltă parte se înălţa, la doi sau trei kilometri, formidabilul pinten al Kalimegdanului, fortăreaţă, cimitir şi grădină publică în acelaşi timp.

Ernest sosi aducând pe o tavă frugalul nostru prânz.

— Domnule Sauvin, spuse el, la Belgrad ni se ataşează un vagon suplimentar. Cel al noului ambasador iugoslav numit la Sofia. DI. Liubici înlocuieşte pe d-L”.

— Ştiu, Ernest! îl întrerupse rece Peştele. Chinezesc.

Omul de serviciu al sleepingului luă înfăţişarea plouată a unuia care a făcut o poznă. Abia ieşise că eu şi întrebai mirat;

— Un nou ministru la Sofia Tocmai în clipa când Bulgaria e în revoluţie îşi găsesc sârbii să-şi schimbe reprezentantul?

— Da, acesta are să-nţeleagă situaţia mai bine decât cel dinaintea lui... Idiotul acela ne ducea drept la război!

— La război! Intre Serbia şi Bulgaria?

— Război în genere! European, cel puţin... încă nu o aşa de mult, dragă Doamne, de la Serajevo! Şi-ai spune totuşi că lumea „ntreagă l-a uitat.

Necăjit ca niciodată, se plimba în compartimentul strâmt, ca un urs în cuşcă.

— Balcanii, adăugă el, sunt butoiul cu praf de puşcă al Lumii-Vechi. Şi Balcanii ăştia sunt locuiţi de nişte zănateci, care se plimbă cu ţigarete.

w» Hm! nu mă putui eu împiedica să nu exclam privindu-l cu uimire, dar nu eşti deloc optimist!

— Aşa cere meseria!

Ce meserie? Cea de poliţist? Nu îndrăznii să-l întreb mai departe. La şcoală. Peştele Chinezesc îmi păruse întotdeauna un tip de neluat în seamă, ba chiar ridicul din pricina poreclei lui.

Acum...

„; xvi

Acum rotile Simplon-Orient-Expresului se rostogoleau cu zgomot pe marele pod de fier ce taie râul Sava, larg de trei ori cât Sena – puţin înainte de confluenţa lui cu Dunărea. Din apă

ieşeau mari bare groase, ruginite, sucite. Erau resturile vechiului pod, care fusese aruncat în aer în 1914.

Cum vuietul se stingea treptat, Sauvin pe care se părea că picioarele nu-l mai răbdau locului, puse mâna pe clanţa uşii:

— Îţi amintesc cuvântul tău! spuse/ el pe un ton poruncitor.

— E de prisos, răspunsei eu jignit.

Peştele Chinezesc dispăru pe culoar. Duduitul ritmic al trenului scăzu, deveni un huruit dulce. Frânele scrâşniră la o curbă. Apoi convoiul stopa sub geamlâcul gării Belgradului.

Ce zarvă! Peronul era negru de lume. O mulţime de soldaţi, cu baioneta la armă. O mulţime de civili, cu feţele neliniştite. Când Sofia e în revoluţie, locuitorii Belgradului simt cei dintâi fumul. Şi ştiu ei cu ce viteză se propagă incendiile politice.

Puţin câte puţin, se alcătui un cortegiu, în timp ce o zguduire anunţa că trenul lungea cu încă un vagon. Gel al noului ambasador… Dar unde era acest important personagiu?

Sucindu-mi gâtul ca să-mi măresc câmpul vizual prin geam „văzui înaintând un grup de civili, înghesuiţi în jurul unui domn, într-o uniformă strălucitoare. Ciudat de înghesuiţi, zău! Ai fi putut crede că voiau să-l înăbuşe. Abia putui să întrevăd 1 faţa diplomatului sârb, o figură pătrată cu o mustaţă groasă cenuşie; Aducea puţin

cu Hindenburg.

Deodată… Nu pot exprima în cuvinte emoţia simţită. Acuma cred că inima mi se oprise. Draghişa era pe peron, în dosul grupului de oficiali, Draghişa, cu o mână ţinând mica ei valiză albastră, cu cealaltă vârâtă în buzunar… În buzunarul în care-şi ţine revolverul!

Draghişa, teroristă bulgară, înarmată, la zece paşi de ministrul sârb, strâns înconjurat de poliţişti în civil… Draghişa care are să tragă!

Mâna mea înhaţă cureaua ferestrei.

Am să dau jos geamul, am strig pe Draghişa» am să… ce?… alarmez mulţimea Nebun ce sunt! Draghişa ar fi spânzurată!

Sau vin, Sau vin… Ajutori

Sauvin! Dar iată-llhiar acolo, sub ochii mei, la un pas în dosul Draghişei… Cu cele două mâini în buzunare, urmând-o pas cu pas ca o umbră.

Secundele îmi par minute. Cu obrazul strivit de geam, văd cortegiul înaintând, ca un film luat eu încetinitorul… Un convoi funebru.

Grupul oficial dispare din vederea mea. Apoi Draghişa, hipnotizată de acesta, umblând ca o somnambulă. Apoi Sauvin, gata s-o înhaţe la cel mai mic gest.

În faţa mea nu mai e decât o gloată necunoscută, cu priviri îngrijorate, din care se înalţă, ici-colo, câte-o baionetă.

Acum ascult, cu sufletul la gură. Trosnetul revolverului Draghişei… Un ţipăt… Vuiet de

glasuri… Dar nu, odată ce e acolo

Sau vin… Odată ce e Sau vin acolo, n ave să se întâmple nimic!

Secundele se scurg. N-are de gând să mai pornească niciodată blestematul acesta de tren?

Şi revolverul… Decc Sau vin – odată ce ştie – mi-a dat îndărăt azi dimineaţă odată cu al meu şi revolverul Draghişei? Ce nechibzuinţă! De ce s-o lase pe Draghişa înarmată?

O idee… Smulg browningul meu din buzunarul pantalonilor. Cu degete înfrigurate, fac, să ţâşnească din el încărcătorul plin. Cu mâini umede, neîndemânatccc, scot un cartuş, smulg glonţul cu dinţii. Esc fără nicio greutate… Nici urmă de praf de puşcă. Cade o picătură de apă.

Neştiind care dintre revolvere era al Draghişei – prevăzând poate că are să mi-l ia pe al meu – Sauvin făcuse inofensive ambele browninguri… Luase chiar măsura de prevedere ca, după ce a golit cartuşele de praf de puşcă, să ude capsulele!

Dacă Draghişa trage, n-ar porni niciun glonte. Ministrul sârb ar scăpa numai cu spaima. Dar… Draghişa ar fi pierdută.

Un asemenea gest, în mijlocul gloatei! Cât ai clipi, ar fi înhăţată de zeci de mână şi făcută mici fărâme… Ce-mi pasă mie de viaţa ministrului!

O smucitură: podeaua începe să vibreze… Vasăzică, vasăzică, nu s-a întâmplat nimic. Ea n-a făcut niciun gest. Aş fi auzit ceva, aş fi văzut

oameni alergând... Nu, nu s-a putut întâmpla nimic!

De altfel, acum trenul păfăie, aleargă spre graniţa bulgărească. Unde e Sauvin? Ce face? Să fi rămas la Belgrad, părăsindu-mă în acest compartiment?

Mă simt înspăimântător de singur. Aş vrea să es de-aci, să văd oameni cu faţa liniştită.

Mi-am dat cuvântul să nu mă mişc deniei? Cel puţin pot să ridic perdelele, dinspre culoar.

Dar brusc uşa se deschide. E Peştele Chinezesc.

— Ah! În sfârşit!

Ce suspin îmi scăpa din piept... Apoi pripit:

— «Ei... ce-i cu Draghişa, Sauvin?

Aceste două fiinţe alcătuiesc universul meu. Şi de azi înainte* cred că le pun pe acelaşi plan.

Sauvin e radios. Vesel. Îşi freacă mâinile lui lungi şi moi. Întrebarea mea, sugrumată de emoţie, pare totuşi să-l posomorască.

— Ce? Draghişa?

Ochii lui mari lăptoşi, demascaţi deodată de perdeaua pleoapelor, mă fac să-mi pierd cu totul cumpătul.

— Am văzut-o pe peron... Cu tine.

— Ha! Ha! făcu el* nehotărât. Ai văzut-o pe peron... Ţi-e foame?

Îmi întinde unul dintre sandvişuri şi muşcă dintr-altul cu poftă. Refuz cu un gest enervat.

Halal moment de mâncare, zău!

— Rău faci, spuse el. Totul merge de minune. Mai, bine nici că se poate. Numai că, pentru că eşti într-un asemenea hal, trebuie să-ţi spun o mică poveste. Aş fi preferat să ţi-o ascund, dar la urma Urmelor, arc să te ajute să-ţi faci o idee justă despre dulcineea ta.

— Sauvin, dragul meu Sauvin... Unde e acum?

— În compartimentul ei. Sub pază bună.

Îmi scapă un strigăt:

Arestata *t*

— Dar de unde, dobitocul e. Nu oficial. Nimic schimbat în program. O lună de închisoare la sosirea în Bulgaria. Şi zău, nu pe degeaba*!*

— Sunt de o mărinimie care lasă în urmă şi pe înţeleptul Solomon. Hai mănâncă, dobitoc fără pereche! Şi bea un pahar din acest vin minunat de Ragusa. Fără teamă: aici nu mai suntem la Dvoraşak!

— Sauvin... nu mai e nicio primejdie pentru ea,

— Nicio primejdie pentru nimeni t

XVIII

În cuvântul lui Sauvin aveam o încredere fără margini. Afirmaţia aceasta îmi risipi orice teamă. Băui maşinal. Sauvin începuse din nou să-şi frece mâinile, dând pe dinafară de bucurie.

— Hai, fă-te comod, mănâncă. Şi, cum se zice

în Orient, cască-ţi urechile… Deşi urechile unui îndrăgostit lulea ca tine, sunt, ca ale lui Ulyse, astupate cu ceara neînţelegerii.

Eram gata să primesc cu voie bună orice din partea Peştelui Chinezesc, inclusiv zeflemelele lui.

— A fost odată ca niciodată, dragul meu Gautier – pardon, dragul meu Bordier – o fetiţă mistică; locuia la Lausanne, unde îşi termina studiile în medicină, începute la Universitatea din Paris. O ducea greu; tatăl ei, diplomat dizgraţiat de un nou cu.

verii bulgar, o putea ajuta tocmai atât cât s-o împiedice să moară de foame… Fetiţa era cuminte, şi – deşi era frumoasă – n-avea niciun iubit.

„E o belea întreagă când o studentă, tânără, inteligentă, fără familie şi săracă, nu are iubit. Îşi pierde nopţile studiind pe Karl Marx, îşi ţese visuri politice, cu atât mai mult cu cât lipsa de bani îi taie calea spre alte distracţii. „Pâine şi jocuri” pretindea poporul roman. Dacă cetăţenii liberatori, Lenin, Mussolini, Hitler, ar fi avut o tinereţe îndestulată, în loc să se târască în mizerie, unul ca zugrav, altul ca zidar, altul mai ştiu şi eu cum, nu le-ar fi dat niciodată prin gând să reformeze lumea. Ca să fii idealist – ţi-am mai spus odată – trebuie să ai stomacul gol.

„Idealiştii care rămân în domeniul teoriilor, mor fără zgomot de foame, într-o mansardă. Cei ce trec la acţiune, îşi pun în practică scumpele lor teorii, devin dictatori ai proletariatului sau

dictatori pur şi simplu, dacă n-au fost mai nainte împuşcaţi sau spânzuraţi.

„Aşadar, precum spuneam, Draghişa Popoff, compromisă în tentativa de răpire a Marelui Jupân de Dvoraşak, urma medicina la Lausanne. La Sofia, partidul Negru ia puterea şi bagă la închisoare pe toţi Albii, printre care şi pe tatăl ei. Negrii şi Albii nu sunt de acord decât asupra unui lucru: să ia de la greci şi de la sârbi ţinuturile populate de Macedoneni ce le-au fost acordate de tratate... Pe chestiunea aceasta se înţeleg ca fraţii de cruce 1

„Ca să ajungă la ţelurile lor, se folosesc de procedee diplomatice destul de violente.

„Când se găsesc la Sofia oameni ce doresc o apropiere de Jugoslavia, tot comitetul e mobilizat, Nicio sforţare nu e prea mare când e vorba de împiedicat un asemenea lucru, care ar consacra părăsirea revendicărilor macedonene. Atunci se organizează un mic atentat contra unei personalităţi sârbeşti. Scopul e atins: între Bulgaria şi Jugoslavia domneşte din nou o tensiune ostilă.

„Ţinând pe tată la închisoare, Negrii au pe fiică la discreţie. La Lausanne au reprezentanţi. Aceştia propun Draghişei următorul târg: să dea probe de zelul ei macedonean şi tatăl ei va fi liberat. De nu, va putrezii în închisoare”.

— Biata micuţă! Ştiam eu că lucra sub o ameninţare!

— Hm! Nici vorbă, doar nu era să-i dea ei singură prin gând să suprime pe noul ministru sârb numit la Sofia. Dar planul cred să-i fi părut extraordinar. Cunosc eu pe aceste mici exaltate slave. Nihiliste modernizate, pur şi simplu!

„Într-un cuvânt, asasinarea diplomatului care ar fi în stare să facă pe cele două ţări balcanice să trăiască în armonie, e pregătită metodic. Draghişa primeşte la Lausanne un revolver încărcat şi o bombă. Teroriştii din toate ţările ţin la bombe ca la ochii din cap: dau atentatului un caracter public, aproape oficial.

„În cazpi de faţă, aranjamentul e de o ingeniozitate rară. Într-o mică valiză de piele albastră…

— Nu se poate! Visezi, Sau vin?

— Într-o mică valiză de piele albastră, se găsesc, izolate cu grijă prin pături de vată, nişte flacoane mari de apă de Colonia, purtând pecetea şi eticheta unei parfumerii cunoscute. Sunt umplute eu nitroglicerină –, – Nit?…

— Ştii ce e? Bani sunt acolo trei litrr care pot face ţăndări im vagon întreg. Aparenta bombei e inofensivă. Lichidul gălbui» puţin uleios, seamănă cu apa de Colonia chihlibarie. De altfel vata în care sunt ambalate a fost stropită cu parfum, Oricine poate deschide valiza: vameşii n-au să aibă aida bănuială! Ar trebui despachetat lot conţinutul ca să găseşti în fund un încântător mic detonator cu fulminat, cu încetinitor, care va da Draghişei

cinci minute răgaz ca să se pună la adăpost.

„Există fi alt mijloc de a face să explodeze bomba» dar acela e eroic: să lase valiza să cadă de sus satl să tragă în ea un glonte de revolver. Însă teroristul e sigur atunci că va fi pulverizat împreună cu victima lui.

„Braghişa se suie su valiza şi cu revolverul, în Simplon-Orient-Expresul pe care treime să-l ia la Belgrad noul ministru în Bulgaria. Ernest» o plasează în compartimentul alăturat de al tău, în tovărăşia unei englezoaice.

„De vama italiană n-are ce se teme. Vor deschide valiza, vor mirosi parfumul, şi nici nu se vor atinge de sticlele atât de bine ambalate.

„Vama sârbească e mai plicticoasă. Să treacă chiar şi numai revolverul, tot e o problemă. Darămite dacă nu vrea să plătească taxele datorite pentru trei litri de apă de Colonia... Va atrage asupra ei atenţia, cu atât mai mult cu cât sunt foarte mari şi că nu are înfăţişarea unei americane bogate. Pe de altă parte, are un paşaport fals... Valiza şi revolverul, hotărât, trebuie ascunse.

„Le va încredinţa, fireşte, conductorului vagonului... Dar oamenii aceştia sunt neîncrezători faţă de străini. Draghişa e totuşi gata să încerce să seducă pe Ernest, când recunoaşte deodată printre călători un naiv ziarist întâlnit odinioară în Serbia, când cu faimoasa vânătoare de la Dvoraşak.

„Conductorul pare în termeni excelenţi cu

compatriotul lui. El va fi cel care va trece prin fraudă, valiza şi revolverul. Un pic de curte, şi are să cadă în cofă!

Sau vin! strigai eu...

— Şi cade chiar, urmă Peştele Chinezesc. La graniţă, Draghişa e percheziţionată minuţios de vameşii care merg până acolo încât îi desfac patul. Protestele vecinei ei, englezoaica – o persoană destul de respectabilă – scurtează operaţia.

„A doua zi de dimineaţă, studenta noastră îşi recă păta valiza şi revolverul, cu tremurându-se la gândul celor ce s-ar fi întâmplat dacă le-ar fi păstrat în compartimentul ei.

„Iată-ne la Belgrad. Draghişa şovae între două soluţii. Poate ucide pe ministru cu un foc de revolver pe peron; dar atunci nicio nădejde de scăpare. Are să trebuiască să păstreze un glonte ca să tragă în valiză.

„Celălalt plan e mai bun. Să aştepte ca trenul să pornească. Să se ducă să depună discret valiza la un capăt al dining-carului, sub o masă, cât mai aproape cu putinţă de vagonul oficial. După ce, bineînţeles, a pus în mişcare un mecanism de ceasornic.

„Cu toate acestea coboară pe peron, gata să profite de orice prilej. Dar nu găseşte niciunul. Ministrul e bine păzit, înconjurat din toate părţile. Draghişa tine la viaţă, deşi e gata s-o sacrifice pentru „cauză”. Se mai poate că nu vrea să sacrifice mulţi nevinovaţi... Şi peronul e negru le

lume.

„Îl urmăreşte pe ambasador până la vagonul lui. Apoi, deoarece trenul trebuc să pornească, se urcă în al ei, se închide în toaletă, dă drumul mecanismului de ceasornic şi se năpusteşte spre restaurant.

„Dar la primul burduf dintre vagoane, pe care trebuie să-l treacă, se ciocneşte de un domn între două vârste care-i spune numai atât: „Draghişa Popoff, vă arestez. Întoarceţi-vă în compartimentul dumneavoastră”.

„Ce face această scumpă mititică? Acoastă scumpă mititică nu stă pe gânduri! Doza de uitro-glicerină are să strivească două vagoane şi are să facă trenul să deraieze. Ministrul arc să fie poate printre victime... Mulţi alţii de asemenea, nici vorbă, printre care în primul rând ea! Ce însemnătate are asta pentru o reparatoare de nedreptăţi, pentru o îndrăgostită de libertatea macedoneană, pentru o reformatoare a hărţii lumii?

— Sauvin I

— Scoate revolverul şi trage în valiză. Nimic, nici la a doua nici la a treia apăsare pe trăgaci. Atunci, dă drumul valizei şi revolverului, şi-şi îngroapă capul între mâini.

Sauvin se întrerupse şi aprinse cu mult sânge rece pipa pe care şi-o îndop a se cu tutun. Eu nu eram în stare să scot un cuvânt.

— Domnul între două vârste, urmă el, adună

jucăriile micei exaltate, îi oferă braţul şi o conduce spre compartimentul ei. Cum a intrat, Draghişa îşi recapătă stăpânirea de sine. Se repede la geam, îl dă jos. Şi, cu o îndrăzneală impresionantă, înhaţă valiza şi o aruncă pe fereastră.

„Apoi, leşină, crezându-se moartă. Dar – în locul unei explozii ca la sfârşitul lumii nu se aude decât un mic zgomot de sticle sparte.

Nu mă putui împiedica să nu scot un suspin de uşurare.

— Încântătoarea copilă s-a dezmeticit sub acţiunea trezitoarelor obişnuite, întrebuinţate fără cruţare. (Am tras cu ocazia asta, cu o plăcere lipsită de orice remuşcări, cea mai frumoasă pereche de palme din cariera mea!) Apoi, i-am explicat că trebuia să fie cuminte până la graniţa bulgărească, uncie avea să capete o lună de închisoare pentru paşaport fals... Cred că încă nu şi-a venit în fire din mirarea ei. Şi să mai fi generos! Nici măcar mulţumesc nu mi-a spus!

— Şi acum ce face?

— Nimic. Presupun că încearcă să-şi adune gândurile, să-şi explice aventura prin care a trecut. Am pus la uşa compartimentului o sentinelă sârbească şi am încuiat toaleta. Toate acestea foarte discret. Soldaţii aceştia sunt minunaţi; nu încearcă niciodată să priceapă. De altfel, înăuntru o supraveghează englezoaica.

— Englezoaica?

— Da... Acum să-ţi povestesc şi ce se petrecea

de cealaltă parte a baricadei... De partea mea, vreau să spun.

XVIÂF

Ca să vorbese, trebuii să fac o sforţare.

— Sattvin» spusei cu, Iu primul rând îasă-mă să-ţi mulţumesc.

— Zâti Zăt... făcu Peştele Glmsezese scoţând înainte buza de jos.

— Să-ţi mulţumesc de mii de ori.» Ai salvat aici pe toată lumea; pe ministru, pe mine, şi fără îndoială, şi o seamă de nevinovaţi, Eşti un as, dragul meu!

— Aş, o nimica toată... Pararea loviturii era de o simplicitate copilărească, după cum ai să vezi.

— Da, dan» i

— Ce?

— Nimic! Te ascult.» Ascult cu şapte urechi

Ardeam de dorinţa să-i pun o, întrebare, dar era imprudent să-l întreb direct.

De ce Peştele Chinezesc salvase şi pe Draghişa?

Un semn al lui din ochi şi ar fi fost arestată la graniţa sârbească. Nu făcuse lucrul acesta pentru că era convins de nevinovăţia ei în afacerea Dvoraşak? Haida de! Dar ştia doar, în momentul acela, că avea de gând să comită un atentat!

Atunci?

„Nu poţi pedepsi relele intenţii...”

Naiv argument, pentru unul ca mine. Un pretext, o minciună!

Şi pe peron când urmărea pe ministru, cu revolverul într-o mână şi cu valiza în cealaltă?

Şi după tentativa neizbutită, de ce discreţia aceasta uluitoare? N-ar fi avut decât să tragă semnalul de alarmă, Draghişa ar fi fost dată jos între doi soldaţi la cea dintâi gară.

Din mărinimie, dintr-o nemărginită bunătate să fi graţiat, aşa, pe Draguliţa? El însuşi întrebuinţase aceste expresii în bătaie de joc. Vedeam că n-o socotea pe Draghişa ca pe o criminală, ci mai degrabă ca pe o exaltată, o mistică puţin smintită... Ceea ce nu era totuşi de-ajuns ca să facă să fie iertată – după ce fusese prinsă în flagrant delict – de un poliţişti

Prietenie faţă de mine care o iubeam? Explicaţia aceasta nu rezista la o cercetare. Nu-mi rămânea decât să-i ascult povestirea, pe care o istorisea cu o satisfacţie cât se poate de îndreptăţită. Poate că Peştele Chinezesc, are să lase, să-i scape o frază sau un cuvânt care să arunce lumină asupra mobilelor purtării lui.

— La Paris, reîncepu Sau vin, mi s-a spus aşa: „A fost numit la Sofia un nou ministru sârb, d. Liubici. Trece drept partizan al unei apropieri bulgarougoslave. Va lua la Belgrad Simplon-o ricnt-Ex preşul, la data cutare. Fiţi cu ochii n patru: mai ales la Lausannc. După informaţii sigure, cercurile teroriste macedonene pregătesc

lin atentat. Agentul desemnat ar fi o femeie. Nu s-au putut obţine semnalmentele ei. Numele n-are importanţă: are să aibă un paşaport fals, în perfectă regulă”.

„La gara Lyonului, luai din capul locului contact cu Ernest şi examinai hârtiile călătorilor pe care-i avea deja. Eram însoţit de o femeie.

— Englezoaica?

— Englezoaica… Un ajutor excelent – e născută, nu-i vorba, la Batignolles – dar are absolut fizicul şi aerul doamnei singure britanice, care călătoreşte ca să-i treacă de urât. O plasai într-un compartiment gol; cel de-al doilea culcuş avea să rămână neocupat. Apoi întâlnii cu mirare un vechi coleg de la şcoala de înalte Studii Comerciale, a cărui faţă mi-o aminteam perfect, dar al cărui nume îl uitasem. Ernest mi-l spuse şi mi se păru că-l recunosc.

— Paşaportul nu ţi l-a arătat?

— Nu, altfel aş fi recunoscut dintr-o privire falşul. Nenorocitule! N-avuseseşi timp nici măcar să schimbi fotografia? Niciodată nu mi-aş fi închipuit că un om destul de inteligent e capabil de aşa o neghiobie!

— Mulţumesc! mormăi eu. E vina lui Auguste…

— Ştiu! îmi tăie vorba Peştele Chinezesc. În sfârşit, cum pentru mine tu erai deasupra oricărei bănuieli, privii cu luare aminte toate paşapoartele afară de al lui Gautier.

— Dacă ţi-ar fi căzut sub ochi, mai fi arestat?

— Pe loc! răspunse Sau vin.

— Poate ar fi fost mai bine! suspinai cu.

— Asta e şi părerea mea, aprobă rece Peştele Chinezesc. Într-un cuvânt, n-am văzut nimic suspect la hârtiile examinate.

„La Lausanne, eram pe peron. Soseşte o brunetă drăguţă a cărei figură îmi spunea ceva. Aveam impresia că-i văzusem cândva fotografia în arhive. La un semn din ochi din partea mea, Ernest îmi strecoară paşaportul. Sârboaică! Hm! Alţi călători slavi nu-s... Şi figura asta? Un al doilea clipit spre Ernest, şi acesta îi dădu compartimentul englezoaicei.

„Seara, eram aproape sigur. Mititica purta în buzunar un revolver. La graniţa sârbească avea să fie percheziţionată. Timp era destul, căci nu era de temut nimic înainte de Belgrad. Şi cu atât mai puţin trebuia să ne grăbim, cu cât o arestare pripită ar fi îngăduit teroriştilor, preveniţi telegrafic de vreun „observator", să încerce o altă lovitură.

„Şi apoi, nu eram sigur de nimic. De suspecţi nu ducea lipsă trenul. Dimpotrivă! Fără să mai socotesc pe negustorii de puşti, se găseau aci pe puţin şase-şapte oameni *ciudaţi pe care-i găseşti în toate ţările în* revoluţie. *Condotiieri* profesionali sati amatori, politician! exilaţi, speculatori, publicişti de vânzare, pescuitori în apă tulbure de toate felurile.

— Episcopul?

— Episcopul albanez? O veche cunoştinţă pe care nu m-am gândit o singură clipă să-l bănuiesc. Te impresionează paracliserul lui? Un om cumsecade care are duşmani, poate să angajeze un paznic, cred?

„Nu, episcopul nu mă neliniştea că tuş de puţin. Dar în timpul acestei zile dintâi, pipăii terenul cu multă îngrijorare. În vremece tu flirtai cu Draghişa, fui cât pe ce să mă rătăcesc pe mai multe piste greşite. Ceea ce în a împiedicat mai cu seamă de la asta, a fost revolverul Draghişei.

— De unde ştiai de el?

— De la englezoaica mea, copil ce eşti! Într-un compartiment strâmt, două femei se pot atinge din nebăgare de seamă, când la dreapta, când la stânga… Un browning mare într Tin buzunar, nu e greu de simţit!

„După cină – mulţumită ţie – nu mai aveam nicio îndoială în privinţa identităţii Draghişei Petrovcovici sau Draghişei Popoff.

„Şi chiar în seara ceea, iţi-mi aduceai – plin de nevinovăţie – şi valiza şi revolverul! Ştiam că mă puteam încrede în vameşii sârbi, când era vorba să percheziţioneze pe un compatriot. De altfel, englezoaica mea avea să urmărească de aproape percheziţia; nu trebuia să i se lase micei noastre nebune nicio altă armă, sau cartuşe de schimb.

„Cele două revolvere le făcui într-o clipă

neutilizabile. Cât despre valiză, cum sunt cam curios din fire, o golii. Spre marea mea uimire, în fund găsii un detunător cu mecanism de ceasornic!

„Trucul cu apa de Colonia era într-adevăr ingenios. Mirosii cu băgare de seamă lichidul, după ce desprinsesem etichetele. Nicio îndoială! Dar acuma ce să mă fac cu nitroglicerina! Cum să mă descotorosesc de ea?

„Scârboasă substanţă, ştii? îndrăcit de nestabilă şi explodează la lovire cu o uşurinţă îngrozitoare. Dacă te-apuci să umbli cu aşa ceva, să ştii că ţi-ai jertfit dinainte viaţa.

„În trei staţii la rând, am coborât noaptea, cu multă băgare de seamă, şi am vărmâuşurel, fiecare sticlă în iarba, lângă balast... Şi mi-era o frică grozavă să nu-mi scape din mână blestematele de flacoane!

„Apoi, în zori de zi, am chemat pe Binest ca să-i comand trei litri de vin alb. Ernest e un băiat minunat care nu se miră niciodată de nimic. Mi-a adus un vin care aduce cu liquer-ul, auriu, şi care semăna de minune cu lichidul dinainte.

„Asta e tot, dragă prietene... Restul cred că-l bănuieşti? Păcat că prietena noastră a Vrui să se sinucidă – şi totodată să ne extermine şi pe noi – şi a aruncat pe fereastră cele trei flacoane cu vin. Trebuie să fi fost bun vinul cela]... Aducea cu Sauternul. Dar se şi poate să fi prins o nuanţă de gust chimic”.

De ce n-o dădea Sauvin pe Draghişa pe mâinile poliţiei sârbeşti? Atâta vreme cât premeditase doar crima, lucrul acesta se mai putea explica. Şi încă! O asemenea indulgenţă îmi părea explicabilă mie, care iubeam pe Draghişa, dar celorlalţi?

Acum, când se produsese un început de execuţie, sau mai bine zis execuţia completă, conştiincioasă, a unui atentat maşinat cu sânge rece, purtarea Peştelui Chinezesc îmi părea nemaipomenită.

Minunat dispus, Sau vin înfuleca sandvişurile cu poftă.

— Pe legea mea, vinul acesta sârbesc e straşnic… Chiar băut în faţa unui comesean care face o mutră de îngropăciune. Ce te frământă, frate? Pe cât îmi pare mie, o afacere nici nu se poate sfârşi mai bine decât asta!

— Chiar s-a sfârşit admirabil, Sau vin. Îţi mulţumesc din adâncul inimii, ştii? În primul rând, pentru ceea ce mă priveşte pe mine.

— Bine zici, spuse Peştele Chinezesc cu gura plină, a venit momentul să ne ocupăm şi de chestia asta.

Îşi şterse degetele cu batista, îşi afundă mâna în buzunar şi scoase din el un vraf de paşapoarte. Le împrăştie pe masă şi alese pe al meu.

— Contai să circuli multă vreme în Bulgaria, sub acest nume fals?

— Deloc! Camaradul meu Gautier, trebuie să-

mi trimită paşaportul meu vizat, posterestante la Sofia. Al lui, trebuia numai să-mi îngăduie să sosesc la timp pentru revoluţie.

— Straşnic combinat! îşi bătu joc Peştele Chinezesc. Jurnaliştii ăştia, când îşi pun în cap să aibă imaginaţie, ajung la un grad senzaţional de… naivitate!

„Hai, nu mai face mutra asta jalnică, ce dracul Cel mai simplu, acum, e să continuăm aplicarea acestui frumos plan. Eu rămân câteva zile la Sofia. Dacă eşti închis pentru vreo chestie oarecare, scrie-mi. Tot posterestante.

„Stai puţin! reluă el, încruntând din sprâncene. Există în Bulgaria un cabinet negru care operează maicuseamă la posterestante. Scrie-mi mai bine la ministerul de război. Am să trec pe acolo ca să văd un prieten. Uite-ţi paşaportul… Sau, mai bine, nu; am să ţi-l dau când ajungem la Sofia.

În timp ce el îşi strângea hârtiile, rămăsei câteva clipe tăcut. Ministerul de război? Ministerul de război… Ce treabă putea să aibă un poliţist la ministerul de război?

Deodată scosei un strigăt:

— Sauvin, am priceput de ce… am priceput ce eşti!

— Ei, dacă-i aşa, atunci taci, imbecilule! Nu e nevoie să trâmbiţezi prin tot vagonul!

XIX

Biroul doi! Sau vin era ofiţer, însărcinat cu o

misiune de contra-spioiiaj şi nu de simplă poliţie.

Din clipa aceasta, totul era limpede pentru mine. Un detectiv s-ar fi mulţumit să împiedice atentatul, şi să aresteze pe criminali. Scopul lui Sau vin nu era acesta: trebuia ca voiajul ministrului sârb la Sofia să fie absolut liniştit, să îl aibă loc nici măcar o încercare de a-l tulbura.

Aşadar, nu trebuia arestat nimeni, nici măcar de e vinovat. Chiar şi un atentat nenereuşit sau numai pregătit, ar fi făcut să izbucnească un incident diplomatic. Şi se ştie până unde ajung în Balcani incidentele diplomatice!

Aceasta era pricina nemaipomenitei mărinimii de care dăduse dovadă faţă de Draghişal

Mulţumită lui, mâine avea să se vadă în ziare: „Excelenţa Sa, d. Liubici, noul ministru al Jugoslaviei, a sosit la Sofia cu Simplon-Orient-Expresul, după o călătorie excelentă. Nu se luase nicio măsură poliţienească specială”.

Îmi veni deodată să-i sar de gât. Aşadar în faţa mea n-aveam un vânător îndârjit în urmărirea prăzii. Sauvin era unul din oamenii aceia care, în plină pace, duc singuri un război secret, primejdios… pentru a ocroti pacea altora.

Îi strânsei mâinile.

— Eşti un as, Sauvin… Sunt bucuros* sunt aşa de bucuros că eşti… ceva mai de soi decât un poliţist!

— Bun, bun, bombăni el, cu o înfăţişare

jumătate mulţumită, jumătate supărată. Acuma când ştii importanţa jocului în care de voie, de nevoie – mi-ai servit drept paravan, fii cuminte.

„Mai lămurit: ţine-ţi limba. Consideră ai a cerea asta ca un vis rău ce trebuie uitat cât mai curând cu putinţă.

Un vis rău? Sauvin se înşela. Acum când orice primejdie era înlăturată, tot ce trăisem în timpul acestor patruzeci şi opt de ore îmi părea un vis minunat, nemaipomenit. Găsisem în acelaşi timp două lucruri pe care unii le caută toată viaţa: o mare dragoste şi un prieten.

Un prieten pe care-l admiram; o femeie de ocrotit, de salvat de ea însăş şi de alţii. În Peştele Chinezesc, Draghişa nu avea un duşman. Fusese jucată, învinsă de el; un om ca Sauvin nu putea purta sâmbetele unui adversar doborât.

— Sauvin, spusei eu; răspunde-mi serios: Draghişa e o victimă?… O biată fată entuziasmată care s-a aprins pentru nişte idei false?

— Da.

— De ce n-aş încerca s-o fac inofensivă, s-o aduc…

— Să vorbim despre altceva. Nu e bine să te hrăneşti cu himere, care devin pe urmă idei fixe. Din partea mea nu te aştepta să ţi-o tămâiez pe Draghişa. Sperai aşa ceva? Primăvara te face să-ţi pierzi capul, dragul meu.

— Doar ai admis că e o victimă.

— E o prostuţă mică, simpatică unuia dintre

cei mai simpatici camarazi ai mei, şi căreia o lună de închisoare îi va mai răcori ideile. Dar pe legea mea! are un noroc îndrăcit Draghişa ta! În clipa asta, fii sigur că nu-şi mai vine în fire de uimire că a scăpat de ştreang!

Tăcui. Se lăsa noaptea. Hotărî! ca înainte de sosirea în Bulgaria, să mai încerc o sforţare ca să conving pe Peştele Chinezesc s-o libereze pe Draghişa… Debarcată din tren la primul sat de după graniţă, ar fi inofensivă. Aş însoţi-o cu, nu aş lăsa-o o clipă singură.

Dar Sauvin era încă înfierbântat de luptă: trebuia să las să mai treacă două-trei ore, înainte de a-l lua în maşină pe chestia aceasta, înainte de a face apel la mila lui.

Şi mai cu seamă la bunul lui simţ! Nu e numaidecât nevoie să judeci fals, când eşti îndrăgostit. Eu vedeam ce-i trebuia Draghişei ca să devină liniştită, normală, fericită – aşadar inofensivă: un pic de dragoste.

Cugetam privind pe geam defilarea peisajului. Pământul era acoperit de zăpadă, ceea ce prelungea amurgul. Pădurile de brad îşi aruncau tentaculele peste câmpuri, păstrau agăţate de vârfurile lor, petece de ceaţă. În zare, se bănuiau fantome de munţi şi din când în când se vedeau pâlpâind scântei: sate ce se luminau pentru cină.

Mă uitai la ceas. Arătătoarele înaintau cu o încetineală de necrezut. În faţa mea, Peştele Chinezesc visa, îngropat în pardesiul lui. Pe unde

rătăcea în clipa aceasta, cu ochii pe jumătate închişi, cu faţa pierdută, fără expresie? Deodată tresării. Cu vocea ştearsă, râu timbrată a unui adormit care visează, rostise:

— Cândva, cu ăsta de aici, eram cât pe ce să schimb macazul lumii pe altă linie.

— Şi n-ai putut?

Ridică pleoapele.

— N-am vrut. Din motive… sentimentale.

Faţa lui schiţă schima cu care însoţesc anumite cuvinte, unii oameni pudici sau care se tem de zefl emise al a.

— Unde asta? Când, Sau vin?

Ridică din umeri şi încercă un gest de tăgadă. Dar după acţiunea de adineaori, avea nevoie să vorbească, să se destindă.

— Fie! Sunt optsprezece ani de-atunci… Nu mai are acum nicio însemnătate… În Rusia. În timpul războiului.

— În Rusia, în timpul războiului? în ce calitate?

— Eram general roşu… Şi încă şi altceva, bineînţeles.

Mă uitai la el cu atâta nedumerire, încât surâse.

— Vorbeam ruseşte destul de curent şi fusesem trimis acolo cu misiunea militară franceză, în momentul în care lua puterea Kerenski. În Franţa, se credea că timpul acela

avea să pună din nou în mişcare faimosul tăvălug.

„Generalul N... mă ataşase unui Stat-Major pe front, la... Locul nu interesează! Un târguşor destul de plăcut. Aveam ordin să trimit, cum voi sosi, un raport asupra moralului trupelor şi asupra spiritului lor combativ. Îmi făcui numaidecât o idee precisă. Ruşii şi nemţii trăiau în aşa de bună înţelegere încât în tranşee nu mai era nimeni. Generalul pe lângă care fusesem ataşat, se apucase de negustorie. Vindea nemţilor cai şi lucruri de băcănie.

— Dar pacea de la Brest-Litovsk era semnată?

— De unde! Vorbesc de o vreme cu şase luni înainte! În timp ce Kerenski ţinea în dosul frontului discursuri înflăcărate, Statul-Mafor ar armatei, unde mă găseam eu, încheiase cu inamicul un armistiţiu secret.

„Comerţul generalului meu îi aducea un venit gras. Pentru ca să cruţe nemţilor orice osteneală, stabilise între linii o mare cooperativă bine aprovizionată...

— Nu mai spune!

— Stai să mai vezi... Într-o zi, crezui că visez. Pe stradă treceau douăzeci de ofiţeri germani, cu o batistă albă la braţ.

„Dintr-o singură săritură fui la cartierul general. Acolo mi se explică cum că aceşti domni, aveau un permis de trecere special ca să poată veni la noi la cinema.

— Şi tu ce-ai făcut?

— Am coborât în stradă, în uniformă franceză. Am trecut pe lângă grupul lor, M-au salutat politicos. Am răspuns. Şi în am dus şi eu la cinema. Ei, în partea stângă a sălii; eu, la dreapta.

„Dar după aceea am telefonat generalului N… că nu mai aveam chiar nimic de făcut în locul acesta şi că-l rugam să mă recheme. M’a crezut probabil nebun; în orice caz, socoti că exageram. Primii ordinul, scurt şi cuprinzător, să rămân unde fusesem pus! Atunci, ca să nu stau degeaba mă apucai şi eu de negustorie. Organizai o mică agenţie de dezertare pentru alsacienii care serveau în rândurile germane. Veneau buluc şi-i trimiteam pe frontul Caucazului, unde era bătaie adevărată. Asta mă mai consola puţin. Nemţii cumpărau de la generalul meu cai şi ciocolată… Jar eu le furam soldaţii.

— Şi a ţinut aşa multă vreme?

— Până în clipa când inamicul socoti că para – adică armata rusească – era destul de coaptă, sau mai bine zis destul de putredă.

„Şi în ziua în care Kerenski căzu de la putere, înlocuit de Leniii, duşmanul dezlănţui o bună ofensivă.

„O ştersei fără să mai aştept intrarea în oraş a nemţilor! N-aveam nicio poftă să ajung prizonier! Cum după înfiinţarea agenţiei de dezertare se pusese preţ pe capul meu, douăzeci de mii de mărci, – asta am uitat să ţi-o spun – trebuia să mă aştept la un tratament oarecum

special… Ce mai tura-vura, când într-o bună dimineaţă unul dintre camarazii mei ruşi veni valvârtej în odăiţa mea, strigând zăpăcit: „Vin nemţii!” nu şovăii o clipă să-mi pun uniforma ordonanţei mele, completată cu o manta soioasă ce se potrivea de minune cu intenţiile mele, şi dădui fuga la gară.

„De jur-împrejurul ei, erau deja rânduite o duzină de mitraliere inamice!

„După cum prevăzusem, ruşii nici nu încercaseră să reziste. Se predau ca oile, turme întregi, pe care nemţii le mânau spre staţie. Acolo ruşii aruncau jos puştile, primeau un sac de hârtie cu proviziile po trei zile şi se suiau în trenuri care-i duceau la lagărele de prizonieri. Era o ofensivă straşnic organizată… La spectacolul acesta idilic mă grăbi să fac la stânga împrejur. Şi o luai spre apus.

— Pe 5 os?

— W Pe jos. Ca să nu dea peste mine cavaleria germană care înainta foarte repede – caii furnizaţi de generalul meu erau minunaţi – umblam noaptea iar ziua, îmi găseam prin vreo pădure un locşor de dormit. De altfel nu eram singur… O mulţime de ruşi preferau să bată în retragere de unul singur, decât să se lase trimişi în Germania. Adică se întorceau pe la casele lor şi atâta tot.

„Dar pe-atunci nu-mi ardea de râs! Rusia se dusese pe copca; era în plină descompunere.»

După o înaintare fulgerătoare, massele nemţeşti aveau să poată să reverse iarăşi îndărăt, spre frontul de vest şi să ne zdrobească… încotro să-mi îndrum paşii? În această nemaipomenită harababură, unde era misiunea franceză?

„După un marş de şase zile, ajunsei într-o regiune unde dezordinea era oarecum 16 puţin organizată. Găsi o gară care funcţiona şi un ziar. Din ziar aflai că misiunea franceză a generalului N… plecase în Franţa. Asta o citi în timp ce rodeam o coaje de pâine uscată – rămăşiţă din proviziile mele – aşezat jos pe un peron plin de soldaţi păduchioşi care se băteau ca să încapă în trenuri. Începui să chibzuiesc Nu mai aveam de primit ordine de la nimeni, nu mai aveam şefi. Eram probabil singurul francez rămas în Rusia bântuită de revoluţie. Ce era de făcut?”

În Franţa nu puteai să te ntorci decât pe Marea Neagră, nu-i aşa? întrebai eu.

Peştele Chinezesc ridică mirat sprâncenele.

— Dar numai la asta nu mă gândeam, dragul meu, spuse el. Mă întrebam: Ce pot face eu, singur cum sunt, în Rusia asta, pentru noi?

— Pentru noi?

— Ei, şi tu, ca să mai pun beţe – n roate nemţilor! exclamă Peştele Chinezesc scos din răbdări. Şi răspunsul îmi fu dat ca la comandă de un grup de soldaţi care striga: „Trăiască Vladimir llici Lemn!”

Repetai strigătul din adâncul sufletului, ceea

ce le pricinui o vie satisfacţie. Apoi îmi luai vânt spre un compartiment plin, cu capul aplecat la nivelul burţilor – singurul mijloc de a găsi loc. Ziarul anunţa că Lenin se află probabil la Kiev… Mă dusei la Kiev.

— Ca să-l vezi pe Lenin?

Desigur. Trimisei cartea mea de vizită pe care scrisesem pe franţuzeşte: „C *ieorgesăauvin*, *monarhist*, *doreşte să vorbească cu tovarăşul Vladimir Ilici*”. Deşi n-am nicio părere politică, pusesem asta ca să mă fac remarcat, ca să evit să fiu luat drept un oarecare comunist!

„De „rentabil” trucul a fost foarte rentabil, dar m-a făcut să trec prin câteva clipe de neliniște…

„Într-o anticameră foarte murdară sunt întâmpinat de patru vlăjgani, care îmbuna udu-mă cu „tovarăşe” se scuză că sunt nevoiţi să mă percheziţioneze. Apoi sunt împins într-un birou tot aşa de murdar, în care lucrează un tip, cu nasul vă rit în hârtii. Când se ridică, văd un cap de institutor ofticos, cu cioc. Figură obosită, pungi sub ochi, îmbrăcat cu un costum de oraş, prea larg.

„— Dumneavoastră sunteţi Georges Sau vin?

„— Da. Pot vedea pe tovarăşul Lemn?

„— Eu sunt.

„Rămân trăsnit. Apoi încep să mă simt stingherit. Mă aşteptam să găsesc un revoluţionar feroce, un soldat. Mă aflu în faţa unui fel de

pedagog de liceu. Dar ochii, ochii te umplu de mirare. Căprui şi catifelaţi, şi totuşi cu o privire vie, pătrunzătoare ca un tăiş de cuţit, cu totul neaşteptată în aceşti ochi.

„Mă sfredeleşte câteva secunde cu privirea, învârtind între degete cartea mea de vizită, cu faţa cu desăvârşire nemişcată. Apoi îl văzui strângând uşor pleoapele, sculându-se, deschizând o uşă şi strigând:

„— Troţkil

„Abia am vreme să-mi spun că la urma

Urmelor pielea mea lui face multe parale, că soseşte un individ tare sinistru. Îmi aruncă o privire plictisită şi spune:

„— Ce mai e şi cu ăsta?

„— O pasăre rară! răspunse Lemn… Dintr-o specie pe care o credeam tot atât de dispărută ca megatherium sau diplodocus: un monarhist francez!

„Şi se pune pe râs. Eu, cu el. Uf! Ce uşurare!

„Troţki rămâne serios, aproape lugubru, în timp ce ochii căprui ai lui Vladimir îl iei licăresc mucalit printre pleoapele lui apropiate.

„— Da, zău, mormăe cel dintâi. Şi ce dracii caută pe-aici?

„Mi-am adunat sângele rece.

„— Domnilor, spusei eu, vin de pe front… Inamicul nu întâmpină nicio rezistenţă şi înaintează cu cincisprezece kilometri pe zi. Când va fi atins zona din dosul frontului, unde are să

găsească din belşug materialul necesar, are să ridice probabil această viteză la douăzeci şi cinci, sau chiar mai mult.

„Troţki ridică din umeri:

„— Ei şi? O să ne retragem şi până la Vladivostok. Dacă are să fie nevoie… Rusia e mare.

„— Napoleon al vostru a avut un prilej bun să-şi dea seama de asta! completă Lemn.

„Ripostez:

„— Napoleon n-avea calea ferată! Nici automobilele… De le-ar fi avut ar fi mers până în fundul Siberiei, în loc să se împotmolească la Moscova! Planul dumneavoastră e să lăsaţi pe Germani să înainteze cât vor pofti?

„— Nu, spuse Lenin. Dar n-avem ce face. În primul plan ne interesează revoluţia! Duşmanii dinăuntru ne preocupă mai mult decât duşmanii din afară. După ce vom fi curăţat interiorul, armata roşie…

„Îl întrerup:

„— Dacă lăsaţi pe Germani să înainteze la nesfârşit, armata nu-şi va mai reface niciodată rândurile… Va ajunge toată în lagărele de prizonieri din Polonia!

„Troţki ridică din umeri. Şi apoi, brutal:

„— Îmi daţi voie să vă întreb, o dată pentru totdeauna, cu ce scop aţi venit aci?

„— Să vă ofer ajutorul meu.

„Mă duc la o mare hartă a frontului, lipită de perete. Pun mâna deasupra: mPână – n câteva zile, inamicul va ajunge la această zonă de mlaştini care se continuă cu a Pripetului. Are s-o treacă foarte uşor dacă podurile, viaductele, terasamentele de cale ferată nu sunt distruse. În cazul contrariu, are să se împotmolească aci cel puţin o lună, căci a venit dezgheţul! Dumneavoastră aveţi tocmai o linie, aceasta, care merge de la Nord la Sud, paralel cu frontul... Puneţi pe linia aceasta un tren blindat care să nu se teamă de cavalerie, cu două tone de dinamită şi două sau trei sute de oameni care ştiu să asculte orbeşte de un şef... Cu puţină grabă, toate aceste lucrări de artă ale liniilor de Est-Vest, pot fi nimicite! În opt zile, fără să jertfiţi un singur om, aţi oprit pe germani în loc!

„Troţki înălţă sprâncenele, îşi luă ochii de pe hartă şi mă privi; apoi se uită în ochii lui Lenin.

„— S-ar putea discuta, spuse acesta. Tu ce crezi?

„Tovarăşul lui se întoarse spre mine:

„— Domnule Sau vin, vom examina chestuinea, Sunteţi bun să treceţi în biroul (le alături?

„— Desigur.

„MS aflam iarăşi în antica meri, cu cekiştii îmbrăcaţi în haine de piele. Dai: nu rămăsei acolo multă vreme, tza se deschise din nou.

Tovarăşe Sau vin!

„Era Troţki, cu o înfăţişare aproape amabilă.

Tovarăşul lâiel şi cu mine ani adoptat planul dumitale. Ai avut o ideiu bună. Mai rămâne executarea.

„— Da, spuse la rândul lui Lenin, o idee care ne va îngădui să păstrăm toate sforţările noastre pentru triumful vevoluţiet Pot să-ţi pun o întrebare, tovarăşe monarhist? Ce dracu' face pe unul ea dumneata să n-o vie în ajutor?

mFranţa şi Rusia simt încă aliate, pe cât ştiu! spusei eu.

— Da, dar... ea burghez, primeşti să conlucrezi eu noi, comuniştii?

Domnule, răspunsei eu, ca şi vă spun, adevărat, n-am nicio opinie politică. Patria mea e atacată. Şi de-a ţi fi Satana în persoană, cu dragă inimă în aş întovărăşi cil dumneavoastră, dacă asta ar fi un mijloc de a pune heţe n roate nemţilor!

t, Cei doi schimbară un surâs.

Aşa că, domnule Sau vin, putem avea încredere în dumneata?

mână aflu în Rusia ca să fac războiul, repetai eu, şi nu ca să mă ocup câtuşi de puţin de politica rusească.

,» – Dacă pentru a face acest război, îţi dăm un tren blindat...

„Nu-mi putui înfrâna o tresărire de uimire.

— ...şi dacă întâlneşti Albi care vor să pună mâna pe el, dumneata ce vei face *a*Domnule,

spusei eu, vă dau cuvântul meu, că din partea mea n-aveţi se va temeţi de nicio trădare! Am venit să vă ofer să arunc în aer aceste lucrări de artă. Am să îndeplinesc această misiune, frecând peste trupul oricui ar vrei să i se opună, oricare ar fi culoarea şi intenţiile lui. Asta-i!

„— Cu alte cuvinte, preciză Lenin, atâta „vreme cât vom întrebuinţa contra Germaniei şi cât vom fi cu Franţa, te vei purta faţă de noi ca un aliat credincios şi loial?

„— Repet, aveţi cuvântul meu.

*wr** Am încredere în dumneata, d-le Sativim „Din clipa aceasta, Trofici fu cel ce vorbi, „D4 e Salivin, avem în gară un tren blindat. Unul singuri Ţi-l încredinţam, ai grijă de el ca de ochii din cap… Până scara, arsenalul îţi va da muniţiunile şi explozibilele necesare. E nevoc ca niciun o» fiţer superior din corpurile de armată întâlnite, să nu te poată stânjeni în misiunea dumitale şi să nu-şi ia dreptul de a-ţi da ordine. Iată aşadar numirea d-lale ca general al armatei roşii. Nu depinzi decât de mine.

„Am pornit cu trenul meu la asfinţitul soarelui, în cântecul *Internaţionalei*, Oamenii trebuie să fi fost aleşi pe sprânceană, căci s-au arătat, nici mai mult nici mai puţin, încântători. Mi-am putut executa planul linie eu linie şi distruge toate căile ferate transversale. Şi cum făgăduisem, am adus trenul la Kiev aproape neatins. Toate pierderile noastre s-au mărginit la

două vagoane şi la douăzeci şi doi de oameni, striviţi de patru obuze, în cursul unei încăierărî lângă D...n

O încăierare cu UI anii?

— Nu, spuse Sau vin, Cu Albii...

XX";

Mă uitai pe furiş la ceas. Încă trei ore până la graniţa bulgara.

Amintirile pe care le povestea şi mai ak-is ţinuta lui în timp ce le povestea, îmi dezvăluiau pe Peştele Chinezesc sub o lumină nouă. Şiret, ascuns, răbdător, era totodată în stare să se repeadă cu vitejie în focul luptei, când venea momentul. Şi atitudinea asta îi plăcea, vădit, tot atât ca şi cealaltă...

N-aveam ceva mai bun de făcut decât să-ncerc să prelungesc convorbirea. Mai întâi şi mai întâi, mă învăţa să-l cunosc. În al doilea rând, îmi depărta gândurile de atentatul Draghişei. Cu un sfert de oră înaintea frontierei bulgare, aveam să atac pe Peştele. Chinezesc. Prin surprindere, şi din faţă.

Aveam să spun, de pildă:

„Sauvin, nu-i aşa că n-ai să osândeşti la o lună de beciu balcanic pe micuţa asta? Ţine-o prizonieră în compartimentul ei până la Sofia... Sau dacă vrei, dă ordin şefului vămii s-o ţie pe loc patruzeci şi opt de ore pe un motiv oarecare! Din clipa plecării Simplonului, are să fie inofensivă... Un om ca tine, după ce şi-a îndeplinit misiunea,

după ce şi-a atins scopul, se poate arăta generos!” Şi arc să cedeze, de asta eram sigur!

— Multă vreme ai rămas cu bolşevicii, Sauvin?

— Până la tratatul de la Rrest-Litovsk, când au încetat să mai fie aliaţii noştri. Voiau ei, nu-i vorbă, să mă mai reţie, întâi la Kiev, apoi la Moscova, Dar preferam să fiu pe front, decât în interior.

— Pe Lenin îl vedeai des?

— De fiecare dată când mă duceam la Moscova. Şi pe Trofici, dar numai în interes de serviciu. Nu-l aveam deloc la stomac. Lenin mi-era simpatic.

— Serios?

— Serios! Ca om, bineînţeles… Ştia şi el şi ştiam şi eu că într-o zi sau alta, aveam să redevenim adversari. Dar, în aşteptare, găsiserăm în noi atomi cu afinitate. Din prima zi, am fost aproape prieteni… Pot să spun chiar „prieteni”. I-am păstrat o afecţiune deosebită – chiar atunci când a pus preţ pe capul meu – până la moartea lui. Faţă de cei ce trăiau în intimitatea lui, era un băiat încântător. Cred că avea şi ceva ce aducea a geniu; dar asta e o chestiune de apreciere politica.

„Nici măcar n-a bănuit vreodată că într-o zi am avut în mâinile mele viaţa lui, a tuturor tovarăşilor lui şi, poate chiar sfârşitul pripit al războiului… De ne-ar fi putut asta scuti de Verdunt”.

Ce tot spui tu. Sau vin f

— Adevărul… Un adevăr de care nimeni n-are, habar. Am ţinut soarta unei şesimi din lume – Rusia – în vârful ţigaretei mele.

— Dar când?

— În ajunul semnării tratatului de la Rresf-Litovsk, care avea să îngăduie nemţilor să arunce asupra noastră armatele lor de pe frontul oriental. Urmărisem negocierile cu inima strânsă. De câte ori îl vedeam pe Lenin, îi spuneam; „Cred că n-aveţi de gând să puneţi nişte condiţii ca astea? E o nebunie!” El răspundea: „Pacea cu absolut orice preţ, pentru ca să triumfe revoluţia! Că după aceea, tot are să devie şi Germania comunistă, ca şi restul Europei… N-are deci nicio importanţă!”

„Într-o seară – n-am s-o uit niciodată – divizia căreia îi eram ataşat şi care se găsea – exact în faţa Brest-Litovskului, primi o înştiinţare: trenul ce ducea pe plenipotenţiari, avea să străbată liniile în ziua următoare. Linii doar cu numele; de multă vreme nu se mai trăsese un foc.

„Itinerariul indicat, ducea peste un viaduct suspendat deasupra unui râu. It cunoşteam bine! Era unul dintre viaductele pe care le minasem, când cu raidul meu în trenul blindat, despre care ţi-am povestit… Dar podul acesta, fiind eu mult îndărătul mai multor lucrări distruse, nu-l mai aruncasem în aer. Ne mărginisem să umplem bine mina ca să fie gata pentru orice eventualitate… Şi încărcătura era încă tot acolo!

„Am, petrecut o noapte îngrozitoare. Era în putinţa mea să decapitez comunismul, rus, să împiedic încheierea unei păci care avea să ne coste pe noi, francezii, atâta sânge! Era destul să suprim pe Lenin, Troţki şi toată banda, ca Rusia să recadă într-o anarhie şi într-o dezordine nemaipomenită! Multă vreme ar fi trebuit să treacă până să se poată forma vreun guvern. Nemţii n-ar mai fi avut în faţa lor pe nimeni cu care să trateze… Ar fi fost nevoiţi să-şi lase trupele pe frontul rusesc.

„… Pe de altă parte, ceea ce eram gata să săvârşesc, era pur şi simplu o crimă. Sovietele nu mai erau aliaţii noştri, dar nici inamici nu ne erau. A arunca în aer un pod la trecerea trenului, constituia un atentat de necrezut la Dreptul Ginţilor. Cred că nu mai e nevoie să-ţi spun că prea puţin mă sinchiseam de asta şi că – după ce-aş fi făcut lovitura – m-aş fi simţit cu conştiinţa mult mai curată decât Herr Profesor, inventatorul gazelor asfixiante!

„Dar altceva mă punea într-o groaznică încurcătura. În zorii zilei, încă nu hotărâsem nimic. Mă dusei lotus la pod, în nădejdea că am să-l găsesc păzit sau că încărcătura de explozibile a fost ridicată… Ceea ce mi-ar fi luat de pe suflet toate frământările.

„Exista într-adevăr o sentinelă; dar numai una, şi tocmai la celălalt capăt! În harababura nemaipomenită ce domnea, lucrul nu mă miră

mult. Îmi dădui drumul să alunec pe povârnişul văii, – cincizeci de metri adâncime – până pe malul râului. Mă dusei la mina piciorului al treilea, încărcătura era la locul ei. În zece minute trenul avea să treacă.

„Scosci din buzunar un cartuş de dinamită. Îi ataşai un detonator şi o bucată de fitil Bickford, care avea să ţie două minute – tocmai timpul de care aveam nevoie ca să mă depărtez alergând de-a lungul apei. Apoi aşezai dispozitivul deasupra încărcăturii, prin gaura special făcută în acest scop, lăsând fitilul să atârne în afară. Şi aşteptai.

„… Cu crcerul absolut gol, cu ceasul pe genunchi. Erau bolşevicii duşmanii noştri sau nu? Puteau să nu primească pacea? Armata roşie, reconstituită mulţumită acestei păci, avea oare să inter vie mai târziu? Pentru noi sau împotriva noastră? întrebările acestea mi le pusesem mereu toată noaptea. Acum, nu mă mai puteam gândi la nimic… Ca pe vremuri, în tranşee, aşteptam ora atacului, fumând o ţigaretă. Când trenul avea să se ivească sus, ieşind din tunel, aveam să pun capătul acestei ţigarete pe fitil şi s-o şterg. Explozia avea să se producă tocmai când trenul avea să se găsească la mijlocul viaductului… Niciun suflet de om n-avea să supravieţuiască.

„Se auzi un uruit surd: trenul în tunel. Se ivi locomotiva, pavoazată în roşu… Apoi primul vagon, al doilea… Şi recunoscui trenul meu blindat. Cel pe care mi-l dăduseră „ei” la Kiev, cu

prilejul misiunii mele… Pe care mi-l încredinţaseră!

„Am încredere în dumneata, d-le Sauvin”. Omul care îmi spusese asta, căruia îi dădusem cuvântul meu că nu voi face nimic contra lui, că voi fi un aliat loial atâta vreme cât avea să dureze războiul, era în linul din aceste vagoane, colo sus… Şi războiul care avea poate să fie sfârşit mâine, azi încă nu era…

„Aruncai ţigareta pe jos. O strivii sub călcâie. Şi la treizeci şi cinci de metri, deasupra mea, trecu trenul”.

Peştele Chinezesc tăcu. Strânse din buze şi făcu cu capul o mică mişcare, ca pentru a goni un gând neplăcut.

— Regreţi? spusei eu» după o tăcere.

— Nu. Era ceva cu neputinţă de făcut.

Pe culoar, un clincănit: clopoţelul vagonului-restaurant. Peste două ceasuri suntem la vama bulgărească. Atinsei braţul lui Sauvin:

— Ne apropiem de graniţă.

El ridică din umeri:

— E serviciul întâi? Haidem la masă! Doar nu ca să ne hrănim cu sandvişuri am luat un tren de lux.

— Cum vrei!

De vreme ce lucrurile stăteau aşa, aveam să-i vorbesc la desert, profitând de clipele de mulţumire ce vin după o masă bună. Are să fie atunci, fără îndoială, mai puţin… nervos, În sfârşit,

mai accesibil!

Ieşim. Pe culoar trebuie să mă lipesc de perete ca să pot trece prin faţa sentinelei ce păzeşte uşa Draghişei. Mergând în urma lui Sauvin, ajung în vagonul următor, care precedă imediat vagonul restau – rant. Pe culoar nimeni.

Şi în clipa ceea, când suntem numai la câţiva metri de capăt, în dming – car, se aud detunând focuri.

Ţipete» sau mai degrabă zarvă. Zgomot de geamuri sparte. O secundă după aceea, din burduful ce leagă vagoanele, răsare un om care se aruncă spre noi. Sauvin se repede înainte, şi-l înşfacă în braţele lui deschise.

Dau fuga şi eu. Peştele Chinezesc ţine pe individ strâns ea în cleşti. Apoi se apleacă şi-l lasă să alunece ia pământ.

— Sfârşit! spune el.

În faţa noastră e întins cadavrul unui omuleţ brun, într-un sacou corect, cu o perlă la cravată, cu faţa rasă. Dintr-o gaură de deasupra obrazului, sub ochiul stâng, i se prelinge o şuviţă de sânge. Prima picătură cade pe linoleum. Sauvin ridică un browning.

Mă simt deodată îmbrâncit, strivit de perete.

— Aţi pus mâna pe câinele cela? Unde e?

O figură ce te bagă în sperieţi, mânjită de sânge. Episcopul.

— Mort, monseniore! răspunde Sauvin.

Acesta se apleacă şi face deasupra corpului

un grăbit semn al crucii.

— Am fost nevoit să omor până acum trei de ăştia, spuse el, dar le-am dat întotdeauna iertarea păcatelor. Dumnezeu să-l ierte că a ucis pe bietul meu Rizal

…O scenă uluitoare. În colţul acesta de culoar era întins un trup, căruia Sauvin îi pipăia pulsul. Lângă el, cu un genunchi în pământ, episcopul privea fata mortului. Eu stăteam în picioare, lipit de perete, ţinând în loc, maşinal, mulţimea tăcută a pasagerilor ce se înghesuiau ca să vadă.

— E mort de-a binelea, trase Sauvin încheierea. Paracliserul dumneavoastră e şi el mort, monseniore? Dar sunteţi rănit!

Monseniorul Başu scoase din buzunar o batistă.

— Primul glonte al acestui ticălos mi-a retezat un vârf de ureche, spuse el. Noroc că l-am văzut la timp. Următoarele l-au lovit pe Riza… Eu trăgeam de sub masă.

Sauvin se îndreptă:

— Ajutaţi-mi să-l împing la o parte. Aşa… Acum, monseniore, să-i vedem hârtiile. Toată lumea să intre numaidecât în compartimente, în toată liniştea!

Peştele Chinezesc repetă imperativ ultima lui frază, în nemţeşte. Fu ascultai îndată.

— Ernest şi băeţii de la restaurant vor duce corpurile într-un compartiment gol. Aduceţi o căldare cu apă! Mărturiile le voi culege după

aceea, monseniore.

Apoi, apucându-mă de braţ:

— «Tu vino cu mine!

Abia acum băgat de seamă că trenul stopase, se oprise în plin câmp. Cineva trăsese pesemne semnalul de alarmă.

Peştele Chinezesc se repezi în culoar.

Găsi ticsit de lume culoarul celui de-al doilea vagon, al nostru.

— Toată lumea să se întoarcă în compartimente, numaidecât!

Nu mai rămase decât o sentinelă.

— Tu, du-te fuga la vagonul ministrului! Stai acolo de gardă împreună cu ceilalţi!

Acum eram singuri.

Sauvin scoase din buzunar o clieie; deschise uşa compartimentului Draghişei.

La început îmi păru gol. Apoi văzui pe englezoaică, pe jumătate întinsă pe banchetă. Geamul coborî! lăsa să intre aerul rece de afară.

Draghişa nu mai era acolo I

— Yvonne! Yvonnei

Femeia era numai leşinată. Ridică pleoapele şi se uită la tovarăşul meu cu ochi neînţelegători.

— Un pumn, hm? Acum ţi-e mai bine?

Sauvin se întoarse spre mine.

— A şters puţina! spuse el pe un ton satisfăcut. Tocmai în clipa în care eram gala s-o fac scăpată cu singur…

— S-o faci scăpată! mormăii eu, buimăcit.

— Ce te miri! Gândeşte-te la ancheta ce-o să se facă după asasinatul acesta, nenorocitule! Cum să mai pot ascunde cealaltă afacere dacă Draghişa e găsită în tren?

„Graniţa bulgărească nu e decât la patruzeci de kilometri… Dacă nu face vreo poznă, totul e salvat”.

XXI

În clipa următoare îmi şi culesesem cu o mână înâemânatecă pălăria şi pardesiul şi sărisem pe terasament.

Trei sărituri mă duc la locul unde Draghişa şi-a dat drumul pe fereastra compartimentului. Alerg pe urmele ei cât mă ţin picioarele; urmele se îndreaptă spre locomotivă. Zăpada proaspătă înăbuşe de minune zgomotul paşilor mei. Şi tot de minune a păstrat şi amprentele pantofilor ei.

Draghişa mersese de-a lungul convoiului până în dreptul unui tufiş mare, desprins dintr-un unghiu de pădure. Sărise şanţul şi dăduse fuga spre brazi. Mă repezii în urmărirea ei.

Nu putea să-mi scape. De la oprirea trenului sau mai bine zis din clipa când agre* sorul monseniorului Başu venise să moară în braţele lui Sauvin, puteau să fi trecut abia două minute. Să mă ţin de urma ei era o jucărie. La lumina proiectată de lămpile trenului se adăuga lumina lunii.

Cotii pe după tufiş. Alergam cu limba scoasă

de-a lungul pădurii. Dar în curând mă oprii; urmele se înfundau sub copaci, se pierdeau în întuneric.

— Draghişa i

Strigai mai întâi mai slab, apoi mai tare. Trenul era acum la vreo trei sute de metri. Nu auzii nimic. Mă avântai în desiş ca un mistreţ, dând în lături crengile prea joase, cu braţele aduse deasupra capului. Îmi amintii de lampa mea electrică din buzunarul pardesiului. Apăsai pe buton ca să caut urmele.

— Stinge!

Era ascunsă pe-aproape de tot, în dosul unui copac.

— Stinge lumina, pentru Dumnezeu, domnule Gautier! Au să tragă… M'ai făcut să trec printr-o spaima! Crezusem că e prietenul dumitale.

Orbit de strălfulgerarea lămpii pe zăpadă, numai vedeam nimic. Fata puse mâna pe braţul meu. Eu o apucai.

— Eşti nebun 1 De ce fugi şi dumneata?

— Nu pot să mă mai despart de tine, Draghişa 1

O sărutai. Da, am sărutat-o pe Draghişa în locul acela, la trei sute de metri de tren. Ea se desprinse repede de tot din braţele mele.

Nebun de legat! spuse ea încet cu o voce puţin schimbată. După mine! Iute!

Ieşi din desiş şi o luă la fugă de-a lungul pădurii. Nu pricep cum putea înainta cu aşa

iuţeală cu tocurile ei Richelieu care se înfundau în zăpadă. Eu galopam gâfâind în dosul ei. Furăm nevoiţi să facem o bucată bună de drum până să ajungem la un luminiş, dincolo de care se vedeau câteva licăriri. Se găseau acolo câţiva copaci doborâţi. Draghişa, mai se aşează, mai se lăsa să cadă pe unul din ei.

— Să ne odihnim, domnule Gautier. Mai avem încă de furcă. Dar mai întâi, o întrebare w*De ce ţi-ai schimbat numele? Ce motiv ai ca să fugi aşa?

— Motivul? Te iubesc, Draghişa!

— Lasă prostiile… Răspunde! De ce porţi un nume fals, René Bordier? geai făcut?

Vorbea cu o voce gâfâitoare, răguşită. Avui un gest de deznădejde. Avea să mă ia acum drept un hoţ, un asasin?

— La început am crezut că şi dumneata eşti de la poliţie!

— Draghişa, iubita mea, îţi jur… Nu-i la mijloc alt nimic decât o prostie… Ca să nu pierd patruzeci şi opt de ore, am plecat cu paşaportul unui coleg de gazetă… Îţi jur!

— Te cred, René.

Iată răspunsul ce mi-l dădu după o mică tăcere. Mă simţii deodată plin de bucurie. Mă iubea, de vreme ce admitea adevărul acesta absurd. Mă iubea 1

O luasem din nou în braţele mele. Ardeam, cu tot frigul şi cu toată zăpada ce-mi fleşcăise pantalonii până la genunchi. O ţineam strânsă de

mine şi ea puse capul pe umărul meu. Nu îmi mai era frică de nimic.

— Sunt fericit, Draghişa 1

— Trebuie să te ntorci la tren, numaidecât, René… Dacă sunt prinsă, dacă eşti prins împreună cu mine, eşti pierdut. Tu nu ştii cine sunt eu.

— Ba ştiu… Ştiu tot.

— Tot 1

Avu o tresărire şi cu capul în scobitura gâtului meu, începu să hohotească. În sfârşit, venea destinderea. Îi simţeam mâinile agăţându-se convulsiv de umerii mei, în timp ce repeta:

— Întoarce4 e repede! Du-te

— Niciodată nu te mai las singura Draghişa!

— O să ne regăsim mai târziu.

— Nu!

Se auzi un uruit înăbuşit. Trenul pornea.

Draghişa tresări. Se desprinse de lângă mine, se urcă pe trunchi şi trase cu urechea. În lumina lunii vedeam lucind o lacrimă rămasă pe obrazul ei.

— Afară de dumneata, nimeni nu mi-a băgat de seamă fuga, de vreme ce nu sunt urmărită. Englezoaica încă nu şi-o fi venit în fire. Avem noroc. Dar la staţia următoare au să ne azvârle pe urmă o haită întreagă de soldaţi… unde suntem, René?

— La patruzeci de kilometri de graniţă.

— Cu neputinţă să facem distanţa asta pe jos,

în zăpada asta, fără să fim prinşi. Haidem în sat.

— Haidem!

Porniräm din nou. Ţinundu-ue de mână ca nişte copii. Pe cerul curat, strălucea luna. Zăpada scrâşnea sub paşii noştri cu un zgomot de mătase. Din prima minută Draghişa îşi pierdu unul din pantofi. Voii să-l

«ridic.

8 – …

I – * Lasă! spuse ea. Mai rău mă încurcă.

Sedase şi pe celălalt care era scâlciat, ferfeniţat şi umblă în ciorapi de mătase, apoi în picioarele goale.

— Pune-ţi pardesiul meu, Draghişa.

— Nu… nu mie frig. Să nu vorbim! Să ne economisim forţele.

Cătunul era mai departe decât crezusem. În sfârşit văzusem primele case, acoperite cu stuii înzăpezit, ca nişte enorme muşuroaie.

— Uite un drum, spuse Draghişa în şoaptă. Şi o tăbliţă. Trebuie să fie scris pe ea numele satului… Lampa ta electrică…

I-o dădui. O ţâşni tură de lumină, stinsă numaidecât.

— Ol

În noapte nu puteam vedea faţa Draghişei.

— Ei?

— Suntem poate salvaţi, René. Numai că treime să riscăm… Să riscăm mult.

— Cum asta f

— Kovo… Satul se chema Kovo. Şi mi se pare… Vino, trebne să încercăm,».

— Cel

— Mai târziu… Am să-ţi explic mai târziu… Vino fuga… Şi nu fă zgomot.

Cu paşi prudenţi, Draghişa înaintează prin mijlocul drumului. La dreapta şi la stânga, case adormite, tăcute. Lumini nu se mai văd nicăieri. Iată ceva care trebuie să fie piaţa cea mare, şi biserica albă ca zăpada. Alunecăm ca nişte stafii. Împrejurul nostru sunt oameni. Oameni şi câini… Destul, să latre un câine şi se deschid ferestrele, uşile. Ni se cere socoteală. Suntem înhăţaţi…

— Draghişa se duce spre biserică. Să fie vreun refugiu? În epoca noastră mai există refugii!? La stânga uşilor o uşiţă mai mică de care e atârnat un ciocan greoi de lemn. Pare să ţină de o cocioabă lipită de biserică.

Bang 1

Draghişa a ridicat ciocanul şi l-a repezit în uşă cu toată puterea.

În satul adormit sună ca zgomotul unui foc de armă. O bucată de zăpadă tremură la marginea acoperişului, şovăc, cade… Tăcere.

Dar iată o lumină ce se strecoară printre obloanele acum întredeschise. Un glas:

— Ştia ye to? (Ce e?).

Draghişa se apleacă, ridică din pragul uşii un pumn de zăpadă şi-l lipeşte de fereastră. Apoi pe

sârbeşte:

— Doi drumeţi cer găzduire popii din Kovo.

— Fiţi bineveniţi, în numele lui Cristosî

Un zgomot de paşi pe scara casei. Înspăimântat şoptesc la urechea Draghişei:

— Are să ne dea pe mâna poliţiei I

Uşa se deschide. Un om înalt şi spătos îmbrăcat în antereu negru, cu barba sură, se iveşte cu o lampă de petrol în mână.

— Oricine-aţi fi, veniţi sub acoperişul lui Marko Stoianovici, în numele lui Cristos!

Şi intrăm într-o încăpere afumată, ca vai «de ea; în grinzile tavanului spânzurau o mulţime de bucăţi de păstramă.

— Vă e frig... Să dreg focul. Aşezaţi-vă, străinilor.

— Marko Stoianovici, răspunde Draghişa, îţi mulţumesc pentru primirea ta. Dar e bine să ştii din capul locului că suntem în primejdie. Sunt în siguranţă la tine, popo?

Aşezat pe vine în faţa ara tecului din sobă, în care sufla, omul întoarce faţa spre noi.

— Iacă întâia dată când mă-ntreabă cineva dac am să trădez un oaspe!

— Iartă-mă Marko! Nu te-am văzut niciodată, dar cred că ţi-am mai auzit numele... Eu sunt Draghişa Popoff!

Omul se îndreptă cât e el de nalt. Vine spre noi şi ne măsoară în tăcere cu privirea. Pare că

aşteaptă ceva.»

— Libertatea sau moartea! spune Draghişa în şoaptă.

— Libertatea sau moartea! repetă celălalt cu o voce adâncă.

Şi împinge spre mine, pe masă, o cliesea cu dulceaţă.

XXII

Cu toată uimirea mea, înţeleg că e datina sârbească de ospitalitate: slatko-ul. Iau o înghiţitură de dulceaţă. Draghişa face la fel, apoi popa.

— Dumnealui, spune el cu un semn din cap către mine, e lot dintre fraţii noştri macedoneni?

— Nu, Marko, răspunde Draghişa. Dar îşi pune viaţa în primejdie ca să mă salveze. E un francez... Logodnicul meu, adaugă ea după o şovăire.

— Atunci curând are să fie de-ai noştri., Ce pot face pentru tine, soră?

— Să-mi faci rost de un automobil şi de o călăuză... La răsăritul soarelui trebuie să fim dincolo de graniţă.

— La răsăritul soarelui? repetă popa. Nu-i cu putinţă. Pot să vă duc cu maşina până la cinci kilometri de posturi. De-aco

3 o, un om de-al meu are să vă treacă peste graniţă, ziua namiaza mare, într-o căruţă cu coceni. Noaptea, nici să nu vă treacă prin gând! Reţeaua de sârmă ghimpată e de netrecut

altundeva decât în faţa posturilor. Au pus chiar şi zăbrele. Nu poate trece nici măcar un câine.

„Sunteţi urmăriţi? Dacă da, am să încerc să vă ascund. De nu, o să aşteptăm zorile. Automobilul lui Bogdanovică, singurul din sat, n-are lumină”.

Draghişa şi cu mine ne uităm în tăcere linul la altul.

— Nu cred, Marko, spune în sfârşit Draguliţa. Am sărit din Simptom-Expres după ce-am tras semnalul de alarmă. Cred că n-a băgat nimeni de seamă dispariţia noastră. Altfel puneau de mult mâna pe noi!

Gazda noastră dădu din cap în semn de aprobare, în timp ce-şi pune o sarică grea în spate. Apoi deschide o laviţă, şi scoate o pâine şi o bucată de slănină.

— Mâncaţi, odihniţi-vă. Eu mă urc în clopotniţă. Luna luminează zăpada ca ziua. Am să văd dacă sunt oameni pe urmele voastre.

Popa este”.

— Draghişa, spun cu, cum ai fost sigură că găseşti aici un compatriot?

Numele satului… Im aminteam că sârbii mutaseră la Kovo un popă din nu ştiu ce cătun din Sud, de a cărui influenţă se temeau.

Se apropie de foc şi-şi dezlipeşte de pe picioare, resturile ciorapilor ei de mătase. Rochia ei, udă leoarcă de la zăpadă, fumegă, Îi cuprind umerii cu braţele.

— Draguliţa mea, spun eu, trebuie să te dezbraci şi să te culci... Ai să dai într-o pneumonie.

Ea îmi pune pe obraz o sărutare, cu gândul la altceva.

— Nu s-a dat jos din tren nimeni. Nu cred să pornească cineva în urmărirea noastră, înainte de sosirea trenului în staţiafrontieră. (Se uită la ceas). Până într-un ceas, în zori, andarmii sârbi au să fie aici. Trebuie să plecăm de cu noapte.

Chibzuiam. Eram sigur, şi eu, că nimeni nu sărise din tren după noi, Aveam însă alte motive binecuvântate pe care Draghişa nu le cunoştea. Draguliţa nu ştia că evadarea ei era tocmai pe placul lui Sauvin. Departe de a ne urmări, Peştele Chinezesc dăduse de bună seamă ordin de a pune convoiul în mişcare.

Dar asta nu le puteam spune Draghişei. Ar fi însemnat să trădez că prietenul era agent secret. Mai bine să-l creadă şi mai departe poliţist.

— Ce părere ai despre Sauvin? spusei eu brusc.

— ÎI urase!

Un fulger sălbatic în ochii Draghişei.

— Pentru că te-a împiedicat să ucizi pe ambasador? ripostai eu cu asprime.

— Vezi dar că nu ştii totul! Alt mijloc ix aveam ca să-mi salvez tatăl, care se stinge într-o temniţă infectă. Viaţa tatălui meu în schimbul vieţii ambasadorului. Hai spune, dumneata ai fi stat pe

gânduri?

— Eu! eu…

Rămăsei mut. Draghişa îşi lăsă capul în mâini.

— Ce-mi păsa mie de moartea Sârbului celuia? Un ticălos mai puţin! Dar bietul tata…

Draghişa, cu tot focul de lângă ea, dârdăia. Căutam ceva ca să spun. Nu găseam nimic. Eram într-o ţară necunoscută. În care totul mi-era străin. Draghişa se găsea în mâinile unor oameni nemiloşi, unei organizaţii revoluţionare ce urmăreau un scop mistic – liberarea Macedoniei – gata la orice ca să reuşească.

Deodată băgai de seamă că plângea.

— Am să te ajut, Draghişat

Ea ridică din umeri. Ce puteam face, eu, mic-burghez francez, în drama aceasta? De necaz izbii din picior. Apoi mă ridicai şi o cuprinsei iarăşi în braţele mele.

— Am să te ajut din toate puterile mele!

Ne găseam într-o încăpere largă, cu tavanul afumat, mobilată cu o masă sprijinită pe o capră de lemn, şi cu laviţe aşezate de-a lungul pereţilor. Deasupra sobei celei mari, o puşcă şi două pistoale cu presele de fildeş. Un colţ era curmat de un fel de divan primitiv, acoperit cu o ţoală roasa, de nu mai rămăsese din ea decât sfoara. O apucai pe Draghişa, şi cu toată împotrivirea ei, o culcai, întinzând pe ea pardesiul meu şi două blăni de miel azvârlite pe laviţe.

— Dormi, Draguliţo! Peste un ceas te trezesc

şi luăm maşina. Trecem noi graniţa! încă nu ştiu cum, dar de trecut o trecem! Până atunci, trebuie să te zbiceşti, să te încălzeşti şi să te odihneşti. Ce folos să plângi şi să te jelueşti!

Eram furios de neputinţa mea în faţa evenimentelor absurde ce se desfăşurau de patruzeci şi opt de ore încoace. Furios mai ales c'o vedeam plângând pe Draghişa, începui să mă plimb în această odaie murdară, ca un urs în cuşcă.

Draguliţa mă privea cu un aer ciudat. Se scurse câteva minute, apoi mă chemă:

— Benei

Mă aşezai brutal la gura sobei, cu spatele la ea.

În clipa aceasta se deschise uşa: intră popa.

— Nimeni pe drum, spuse el. Dar urmele se văd cât colo pe zăpadă. Nu trebuie să aşteptaţi aici pe jandarmi.

— Asta e şi părerea mea, părinte, spusei eu. Trebuie să plecăm cu orice preţ. Unde e maşina de care vorbeai mai înainte? Nu e destul lumină ca să ne putem folosi de ea?

— Cred că da, spuse Marko. E maşina lui Bogdanovici. O s-o împrumutăm. Numai să caut nişte cleşti şi o bucăţică de cretă şi am plecat.

— Şi Bogdanovici o s-o mprumute?

— Ce să-l mai vărim şi pe el în toate tainele. E destul să rupem lacătul de la şura lui.

— N-o să facă prea mult zgomot?

— Nu-i nimic. Când o să vadă, mâine, semnul O, R.I.M.-ului pe uşă, Bogdanovici o să-şi ţie gura. Tot satul o să fie surd şi orb.

— De minune!... Totuşi Draghişa, adăugai eu întorcându-mă spre Draguliţa care se scula de pe divan, tu să stai şi să ne aştepţi aici. Tu eşti căutată, nu eu.

— Zice bine. Paza bună trece primejdia rea. Mai greu ceva o să fie la trecutul graniţei. O să trebuiască să hotărâm pe călăuză să încerce, fie ce-o fi. Aveţi bani?

Am eu popo! răspunsei. Şi dacă ai să-mi împrumuţi un revolver călăuza are să meargă.

Marko izbucni într-un râs zgomotos.

— Bine ţi-ai mai ales logodnicul, domnişoară Draghişa, spuse el. E un om care n-o să moară în patul lui...

După ce-mi aruncase acest compliment balcanic, se ridică.

M-am gândit şi mă duc singur să scot automobilul. Vi-l aduc în zece minute. Câţi mai puţini e mai bine.

Înalt şi spătos, atletic, eu o figură deschisă, eu toate că pometii ieşeau tare din4 obrajii bărboşi, popa ăsta ciudat în felul lui, îmi inspira încredere.

— Fier

Namila deschide uşa. Pe oborul satului ce ni se iveşte o clipă în faţa ochilor, zăpada scânteiază în lumina lunii. O adevărată noapte de Crăciun în

toiul lui Februarie, Apoi Marko ne face un semn prietenos şi dispare. Suntem singuri.

— René! strigă Draghişa.

De astă dată mă apropii.

— Iartă-mă... Eram aşa de obosita 1 Mă apucase o jale grozavă gândindu-mă la bietul tata... Mama a murit la naşterea mea. Numai el mi-a mai rămas.

„Şi încă nu-mi venea să cred că mă iubeşti. Nu puteam... Nimeni nu m-a iubit pân acum... Nici eu, pe nimeni...

„... Şi mi-era aşa de frică să nu fiu înşelată, să nu mă-nşel pe mine singură, dragostea mea dragă...

Se întrerupe. Mă aşez lângă ea, trag lângă foc divanul şchiop, îi trag mai bine pe umeri pardesiul meu şi o strâng de mine.

O strâng de mine şi toate frământările mi se risipesc. Capul ei s-a cuibărit la gâtul meu. Inima ei bate lângă a mea, odată cu a mea.

Nu spun nimic. Sunt prea fericit ca să vorbesc. Prea fericit ca să mă mai gândesc la ceva. Agăţaţi unul de altul ca doi naufragiaţi... Pe toată viaţa. O să rămânem aşa toată viaţa, fie ce-o fi.

Mânuţa arzătoare a Draghişei pe gâtul meu. O sărutare. Din nou simţământul acela de fericire în faţa focului care şuieră, trosneşte, aruncă rachete de flăcări. Tic-tacul unei pendule nevăzute. N-am putea opri timpul în loc?

Uşa se deschide fără zgomot. O străfulgerare

de zăpadă intră, ne orbeşte, mascată îndată de o umbră. O spaimă ce-mi strânge fără milă inima. S-a şi întors popa!

— Bună ziua! Slavă Domnului!

Uşa se închide. În faţa lămpii de petrol, umbra a redevenit un om cu mantaua ful* guiţă de zăpadă.

Nu e popa... E Peştele Chinezesc.

XXIII

— Mii de draci!

Mai mult nu reuşesc să spun. În braţele mele, Draghişa se cutremură. Ivirea lui Sau vin nu mă miră peste măsură. Dar îmi trebuie un timp oarecare ca să es din visul în care eram cufundat şi să reintru în realitate. Cu alte cuvinte iar într-o lume absurdă şi fără şir din care evadasem. Aud vag pe Sauvin:

— Răspunsul la salutul sârbesc e: „Slavă lui tf* Sau „În vecii vecilor...” Ai încă multe de învăţat.

Ce dracu', mai suntem încă în vagon-lit? Sauvin îşi scutură mantaua cenuşie, apropie de foc un scăunel, se aşază. Întinde spre flacără pantofii lui uzi de zăpadă. Eu strâng de mine pe Draghişa, o privesc. Îi întâlnesc ochii transparenţi imenşi, iluminaţi o ispitesc:

— Drag uliţa?

— Te iubesc 1

Asta înseamnă că nici că nu e încă în lumea reală... Simt urcând în mine un val de duioşie care

se transformă deodată în energie. Sunt gata să fac orice… Să stârnesc satul, să gâtui pe Sauvini îmi înfig privirea în ochii Peştelui Chinezesc, care închide brusc pleoapele. Ştiu eu ce vasăzică asta! Dar când arc să le deschidă am să ştiu ce gândeşte!

El întoarce capul, se fereşte. Trece o secundă; apoi, în şoaptă:

— Nicio primejdie deocamdată, domnişoară!

Tot Sauvin săracul! Ce om de treabă! A avut grijă să liniştească pe Draghişa, Im! vine să-i săi de gât!

— Draghişa! Iubita mea… N-avem a ne teme dacă e el aici!

Trebuie să mă creadă nebun. Se uită când la unul, când la altul, speriată.

— N-avem ce ne teme, îţi jur… Am să-ţi explic mai târziu!

Aşa e! aprobă Peştele Chinezesc. O întrebare grabnică: la cine suntem aici? în la popa satului. Ne-a… Ne-a primit Mne. Ospitalitatea… Ştie că trebuie să fugim…

Fac bine că spun totul lui Sauvân?

— Un popă comitagiu? Ce-a re de gând să facă pentru ca să v ajute?

— Să ne aducă un automobil.

S-a făcut; acum ştie tot.

— Cât se poate de bine! E o zăpadă! Şi domnişoara Draghişa nu mai are pantofi.

— Ne-ai urmărit?

— Bineînţeles. Mi-era frică să nu faceţi prostii. Nici nu-ţi dă prin gând că am stat un sfert de Ceas să vă observ cu picioarele în zăpadă* cu nasul lipit la o crăpătură a oblonului, aşteptând plecarea matahalei voastre de popa... Nu prea ştiam, vezi, cum avea să mă primească... Are să se întoarcă?

— Dintr-o clipă într-alta, cu maşina... Ceai de gând să faci?

Niciun răspuns. O tăcere în care nu desluşesc, la început decât tic-tacul pendulei. Ghemuit în mantaua lui floeoasă, Sauvin pare o pisică mare, cuibărită la gura sobei. Capul îi e puţin aplecat. Într-o parte, pleoapele pe jumătate închise.

— Atenţie!

Acum aud ce ascultă: foşnetul uşor al unui automobil pe zăpadă Apoi mărul uşii.

care se deschide, Sauvin se aplea că, face un gest iute. Dintr-o săritură mă arunc în faţa lui. Strig:

— Popo, e un prieten!

I Surprins, comitagiul şi dusese mâna la brâu pe o prăsea de fildeş.

— Slavă lui Iisus Cristos! rosti glasul calm al lui Sauvin. Întinde spre popă o mână deschisă, plină de cenuşă din sobă. Cu cealaltă mă dă binişor în lături.

— În vecii vecilor! Eşti oaspele meu! râs* punde comitagiul.

Abia s-a uitat la noul venit. Împinge spre Peştele Chinezesc chiseaua cu dulceaţă, pâinea, pastrama. Ospitalitatea sârbească a fost cerută potrivit datinii; nu putea fi refuzată.

Şi în clipa aceasta, toţi cei ce sunt aci ştiu că nu mai au de ce să se teamă unii de ceilalţi. În timp ce Sauvin înghite cu gravitate o lingură de slatko, aud pe Draghişa oftând. Ascultase buimăcită, fără să priceapă nimic, scurta mea convorbire cu Sauvin. Un singur gest al acestuia – pumnul de cenuşă din sobă – a convins-o că nu ne este duşman.

— Cdfifeif făcut? Sauvin?

Nerăbdător mi-am repetat întrebarea, Peştele Chinezesc pune jos lingura şi se adresează popii comitagiu, pe sârbeşte:

— Iartă-mi necuviinţa, popo. Prietenul meu înţelege greu limba ta, şi timpul e scurt... Am să fiu nevoit să vorbesc cu el franţuzeşte. Numele meu o Georges Sativin.

— Georges Sauvin, oaspele meu, aici eşti la tine acasă.

Peştele Chinezesc se întoarce spre mine.

— Am să vă conduc la cea mai apropiată gară-frontieră. D-ra Draghişa are să ia trenul de Sofia.

— De Sofia?

— Cu paşaportul ei pe numele de Draghişa Petrovkovici. Nicio greutate. Sub numele acesta,

nu este suspectă. În Bulgaria ivare să se teamă de nimici

— Dar uciderea paracliserului?... întreb eu şovăind... Spuneai parcă...

— Ce ucidere? întrerupse Draghişa.

— În timp ce dumneavoastră. d-ră, eraţi în compartimentul dumneavoastră, explică Sauvin, în vagonul restaurant au fost ucişi doi oameni, indivizi fără însemnătate... N-aveţi să fiţi câtuşi de puţin amestecată în această afacere.

— Dar... În cealaltă? îngână Draghişa.

— Nimic altceva nu s-a petrecut în Simplon-Orient-Expres, domnişoară.

O clipă de tăcere.

— Vă purtaţi aşa faţă de mine pentru că René e prietenul dumneavoastră?

— Da. domnişoară.

— În cazul acesta va datoresc multă recunoştinţă!

Sauvin se înclină fără să răspundă. Draghişa a spus fraza rece, cu o vagă, nesimţită ironie. Nu-l crede de fel pe Peştele Chinezesc. Îl priveşte în ochi.

— Suntem aşadar aliaţi?

— Exact, domnişoară. Dacă vreţi putem pleca. Vreau să vă văd cât mai repede de cealaltă parte a graniţei.

— Bine.

Sauvin se întoarce spre gazda noastră şi

începe să vorbească sârbe şic cu însufleţire. Es amândoi ca să vadă, cred, dacă e destulă benzină în rezervor. Eu sărut pe Draghişa.

— René… Ce-i cu tipul ăsta? Explică-mi de ce…

— Nu pot să-ţi explic. Draghişa, iubita mea, Mi-am dat cuvântul. Dar are să ne scoată din încurcătură.

— Nu poţi?». Eşti sigur că n-are să ne trădeze?

— Absolut sigur, Draguliţo!

Uşa se deschide iar. Se iveşte Peştele Chinezesc.

— Voi aşezaţi-vă la spate. Eu urc în faţă, eu popa.

Se apleacă şi ia de jos două blăni de miel ce-au să slujească de cuverturi. Privirea Draghişei se-ntâlneşte timp de o secundă cu a preotului Marko şi-i arată cu coada ochiului pe Sauvin.

— Aliat, dar nu de-al noştri! şopteşte ea. Apoi urcă fără să şovăie în maşină. Eu, după ea. Mă supun Peştelui Chinezesc cu încredere, aproape cu entuziasm… De-aş fi ştiut ce pregătea!

Dar atunci, cum aş fi putut să mă-ndoiesc de el? Salvase pe Draghişa. Îi purtam o mare recunoştinţă.

O recunoştinţă absurdă! Sauvin (acuma sunt încredinţat) n-a făcut nimic din prietenie pentru mine sau din milă faţă de ea»

Am căzut în mâinile lui ca un „atu”

neaşteptat, pe care ia jucat fără să stea pe

„F

8”.

gânduri… împotriva Draghişei. De voie, de nevoie, aceasta avea să-i servească, cum îi servisem şi eu, ca piesă într-o luptă – aş cărui scop îl ştiam, pe care-o aprobam – dar ale cărei primejdii le ştiam prea bine. Mai văd încă şi azi pe omul întins pe culoar cu o picătură de sânge pe obraz, în timp ce paracliserul horcăie în vagonul-restauran (sub o masă, în mijlocul vaselor sparte. „Indivizi fără însemnătate”, spunea Sauvin calm. Dar Draghişa şi cu mine aveam oare

— Şi mai avem încă, în clipa în care scriu

— Mai multă însemnătate de cât indivizii aceia, în ochii Peştelui Chinezesc?

I

6 – la

XXIV

Satul a pierit Automobilul* o maşină descoperită, vedic dar puternică, înaintează încet pe un drum numai hârtoape.

Ochii ni s-au deprins cu în hm cricul şi vedem acum mai Muc. Lângă popa care conduce, eu o ciudată căciulă de blană în cap, cu apărători pentru urechi, silueta lui Sauvin, înfăşurat în mantaua lul suntem într-o pădure troieniţi de zăpadă. INN ştiu cum Marke mai poate ţine drumul, Poate că ac călăuzeşte de aleea luminoasă ce-o face deasupra noastră, fâşia de cer, cuprinsă

între vârfurile brazilor. Arunc o privire imlărăt ea să văd dacă nu ne urmăreşte nimeni. Cu viteza asta am putea fi lesne ajunşi călare. Pe drum nu e decât o umbră joasă, ce alunecă repede. Un dune negru răsărit la ieşirca din sat; de buni ou umăr al popir de vreme ei n «lătra L

Mă trântesc la loc im blăniic de miel. Un braţ al Braghişei e sub capul meu. Cele două ale melc, împrejurul ci, Oferuz la obraz; genele ei lungi îmi întinară o nară – ne uităm la corul luminos. Ardem amândoi. Timpul trece.

…Un fulger, o detunătura ne smulg din Nirvana. Sărim în *mm*, Sau vin aplecat în afara automobilului. Clasul popii:

— L-am dat gata! Asia urc să-i opreahk că pe ceilalţi.

Fac o mişcare ca să mă desfac din cuverturi.

— Care ceilalţi?

Glasul lui Să îi vin:

Chiar aşa! îl mănâncă I Al Drabiţci:

Nu e decât Mto lup, René drag… Pe-aici sunt aţâţi lupi câţi câini, S destul să omori unul; huite mopreşte ca să-l sfâşie, Nâczo primejdie.

Bin nou olimia. Îl draghişci lângă al meu, în Zorile mijesc. O extraordinară lumina palidă care parc-ar ieşi din zăpadă. Maşina merge acum cu toată viteza, săltând la gropi, alunecând şi derapând te viraje. Pa

«imndem întrâm sat mare, cil case scunde i ară etaje, Afară nici ţipenie de om. Ieşim într-o

câmpie netedă ca n palmă. În depictare clipesc câteva luminiţe. 1

Luminile se apropie repede de tot, E gara târgului pe care l-am străbătut. Un tren care staţionează. Câţiva funcţionari tropăie lângă locomotivă ea să se încălzească. Mai sunt acolo două căruţe înhămate; căruţaşii beau la bufet ceşti de cafea neagră fumegândă. Popa opreşte. Am ajuns ia gara-frontieră?

Sauvfn sare jos.

Nu vă clintiţi!

Se duce la bufet şi se adresează patronului. Acesta scoate dânfr un dulap un pachet. După o secundă Peştele Chinezesc se întoarce la noi, cu o foaie proaspăt tipărită în mână.

— Înainte, Marko! Bordier, dă-mi lampa ta electrică, îi dan lampa mea electrică.

În timp ce maşina porneşte din nou, îl văd pe Sauvin încercând să citească, întinzându-l pe genunchi la adăpost de vânt, ziarul pe care l-a cumpărat. *Poliiâka* din

Belgrad.

Încă trei sute de metri şi maşina stopează* după o cotitură.

— Ce e, Sauvinf

«—* Veşti bune. Ne dăm jos din maşină aici, ca să fie cât mai puţin bătător la ochi şi ne ducem la gară.

— Ce gară?

— Păi, la gara-frontieră Vruşak, pe lângă care am trecut acum!

Bine!

Coborâm. Aud pe Sau vin mulţumind lui Marko într-o sârbească aleasă. Îi întinde câteva bilete de bancă pe care celălalt le refuză. Îşi strâng mâna. După oarecare codeală, pe cât îmi pare.

Draghişa şi cu mine primim de la popă o îmbrăţişare frăţească. Apoi călăuza noastră se suie din nou la volan şi în câteva clipe dispare.

Decemi bate aşa inima? Strâng tare într-a mea, mâna Draghişei.

Sauvin se întoarce spre noi.

— Bordier, am nevoie să stau de vorbă cu d-ra Draghişa.

— Buni spun eu cu furie. Intre patru ochr nu-i aşa?

Dacă eşti aşa de bun. Veniţi, domni

:

şoara... Mergem spre gară. Tu n4 ai decât *M* ne urmezi la cincizeci de metri»

Sunt parcă altceva decât un Vasilache de carton în mâinile acestui individ? Mă supun! îi las să se depărteze»

Sau vin vorbeşte Draguliţei cu o voce limpede şi scăzută. Ea îl priveşte cu neîncredere. Când el tace, îmi pare că ea nu răspunde.

Ba da; acuma răspunde. El ripostează cu

însufleţire, scoate din buzunar de adineaori, i-o dă. Ea bate din picior, o aruncă jos. Peştele Chinezesc o ridică, scutură zăpada, îi pune sub ochi un pasaj. Ea citeşte eu atenţie. Degetul lui Sauvin se plimbă pe foaie. Capetele lor stan amical apropiate unul de altul

Să nu-i, dau lui Sauvin cu ceva în cap? De unde-a nvăţat să se poarte aşa? Ce confidenţe are el să facă Draghişei în d *fete*? Nu poate să ne pună fără multe fasoane într-un tren de Sofia? Să-şi fi schimbat planurile? Dracu' ştie ce combinaţie infernală i-o mai fi sugerând bietei micuţe,». Ce târg li oferă!

Iată că-şi strâng mânai E prea de totL*

Cu atât mai rău. Din câteva sărituri simt lângă ei.

— Sunt poate indiscret „spun cu cu o voce Ucidă, dar...

— Câtuşi de puţin, întrerupe Sau vin. Comunicam domnişoarei Draghişa, noutăţile importante din *Potriâka*. Revoluţia parc să reuşească.

— Şi atunci *t*

— Am discutat politică. D. Popol t, tal ăl drei, nu mai e la închisoare. Albii sunt în putere, R vorba să i se dea ministerul de Interne.

— Serios? exclamai eu, ului t

Asta-mi schimbă puţin primut Plec în Sofia eu d-ra Draghişa.

— Tu... Şi eu?

— Tu, ia Belgrad.

— Nici în ruptul capului! Draghişa…

— Treime, Reni, întrerupe Draghişa.

S-a schimbat parca la faţă. În ochi li scapără o strălucire extraordinară. Sea îndreptat cât e de înaltă. Triumfă.

— Înţelege, Renii Am acuma atâtea lucruri de făcut alături de fatal Am să fiu şeful lui de cabinet… Gândeşte-te ca trehuc să fie slăbit de atâta stat la închisoare. Şi de *ce* îmi tu roi o să mai avem nevoie ea să curăţăm Sofia! De data asta n-o să mai facem greşeli. Ochi pentru ochi» dinte pentru dinte!

— Tocmai tu să vorbeşti aşa, Drăguţi io I

— Politica e politică, René… Ttt habar îi ai de ea. Dar te iubesc din toată inima mea, de asta să nu te îndoieşti!… Sunt a ta cu trup şi suflet! iv Fa cuprins în braţele ei. Sunt zdrobit şi-mi vine să plâng. Sau vin s-a întors cu spatele; face pe mortu’ n păpuşoi sub raglanul lui… Un culiti Un cuţit în spatele ăsta…

— Dragostea mea scumpă!…

— Câteva săptămâni, câteva Luni de despărţire, Bene L. Trebu e 1

— Dar de ce?

— Pentrocă momentan, fiica lui Popoff nu poate fi logodită cu un francez şi nu poate fi văzută prea des în tovărăşia lui, Din punct de vedere diplomatic ar fi o greşeală de neiertat Dar cum se vor regula lucrurile, viu la Paris… Îţi

făgăduiesc. Dacă ai să mă mai vrei şi atunci de nevastă.

O sărut nebuneşte, cu deznădejde.

— Ai să mă aştepţi, René drag?

— Am să te aştept.

*

mmrr»

Ori cât mi-aş da osteneala, restul îl vând ea prin ceaţă. Draghişa dispare în biroul vămii, esc, ne face, semn ca totul merge bine şi se urca într nu tren care se pune în mif scare… Sauvin îmi explică voios că pentru ea să nu sosească la Sofia odată cu ea, va lua trenul următor… Sauvin mă face să sorb ceai fierbinte, mă îngrijeşte ca o dădacă, în timp ce eu îl privesc eu ochii plini de ură.

Nu-mi regăsesc stăpânirea de sine decât într-un compartiment gol al trenului de Belgrad, în care mă împinsese Sauvin. El îmi zbiară în ureche:

— Nu fi copil. Caută să bagi în cap ce-am să-ţi spun i

— Nici măcar nu are adresa mea de Ut. Paris.

— Am să i-o dau eu* vită încălţată! Am întâlnire cu ea, după amiază. Fi pe pace *ţ* ea şi cu mine suntem aliaţi acuma!

— Pe pacei

— Hei, curcă plouată! Ai să tragi la Belgrad la *Hotel Bristol*. La *Hotel*, auzi?

Nu la altul.

— De ce nu la altul?

— Pentru ea n-ai hârtii! Când sosesc, pasagerii dau portarului hotelului paşaportul lotă şi un bacşiş, Aşa e obiceiul. Tu ai sl-i *a* & \lui Duşanoviri – aşa îi cheamă – cf hârtie oarecare, scoasă diit portofoliul tău, şi un bacşiş de o sută trei dinari.

— «O sută trei dinarii!

— O sută trei, nici mai mult, nici mai puţin. E un semn convenţional. Totdeauna să spui: Sunt un prieten ui dhu Sau vin.

Hm, da! rânji eu. Mi se pare c'am mat axtzit fraza asta-i însoţită de o sută trei dinari are să-ţi asigure o linişte neturhurată *de* nimic, până, ta sosirea paşaportului tău… Căci de îndată CB vei fi la Belgrad, vei telegrafia lui C-autier că ţi s-a furat paşaportul şi că al nevoie urgentă de al tău!

— Dar al lui, paşaportul lui Gautier unde e?

— A fost găsit asupra italianului ucis de monseniorul Başu. L-am vârât eu în buzunarul M

— De ce?

— Ca să nu se ştie ea asupra unui albanez marcant a tras un italian, Italian şi Albanez, pricepi? Ar ieşi iar boclucuri.

— Pliu! Şi Gautier vasăzică, dă de dracul

— Petit ruc a fost ucis în Simplon în Serbia, în timp ce dânsul sta în palul lui la Paris, cu o scrânteală la picior? Baţi câmpii.

— Avui un acces brusc de furie.

— Gata! Mi-e destul Mă întorc la Paris…

— Fără paşaport?

De cum am să am pe-al meu; şi am să povestesc toate astea.

Bun, spuse Sauvin. Dar atunci ar fi trebuit să spui Dmgbisei adio şi nu la revedere… Şi apoi ai să fii luat drept un nebun, un sărac cu duhul. N-are să te creadă nimeni.

Căzui înapoi pe banchetă, înfrânt.

— Crezi c'am s-o mai văd vreodată, Sunvin? spusei eu în şoaptă, după o tăcere.

Peştele Chinezesc închise pleoapele, le redeschise. Primii în faţă o adevărată privire de hipnotizator;

— Pe cuvânt, dragul meu, sunt aproape sigur!

XXV

Din cauza acestei priviri, a afirmaţiei a» cesteia a lui Sau vin, m-am supus. Am urmat punct cu punct programul stabilit de el.

Am sosit la Belgrad încă în seara acestui neuitat douăzeci şi cinci Februarie în care în am despărţit de Draghişa. O trăsură oloaga to a hurducat prin străzi noroioase, oribil pavate după moda turcească, până la oficiul poştal de itode am trimis lui Gautier telegrama prescrisă. Apoi m-am urcat în aceeaşi hodoroagă, care în a dus la mi *Bristol*.

În faţa tribunei portarului făceau tocmai coadă patru călători. Îi întindeau o bancnotă şi paşaportul, pe care omul îl examina conştiincios.

Când îmi veni rândul, prezen-s tai foaia ruptă din carnetul meu, pe care scrisesem: René Bord iar, prieten al d-îui

Sauvin. Tu acelaşi timp depusei în mâna întinsă o sută trei dinari.

Duşanovâci, portarul, era un om înalt şi gras cu privirea piezişe, cu părui de culoarea morcovului. Se uită la bacşiş, mormăi un „mulţumesc” şi desfăcu foaia în aşa fel încât nimeni să nu poată vedea ce era. Apoi o băgă într nu sertar şi scrise în registrul lui:

René Bordier. Act de identitate:

Cometa 24.

Această cameră 24 era tristă, strâmtă ca o celulă, dar curată. Răspundea spre un maidan, loc de întâlnire a nenumăraţi corbi. Cu toate croncăniturile discordante cu care salutau asfinţitul soarelui, adormii ca bătut. Eram istovit.

Când mă trezii a doua zi, crezu i că am avut un vis urât. Cocoţate pe bara de sprijin a ferestrei melc, şapte ciori negre mă priveau prin geam, Sunai; intră o servitoare.

— Adu-mi» te rog, o cafea cu lapte completă şi toate ziarele de azi de dimineaţa… Ce caută aici jivinele astea scârboase?

yO 1 domnule, făcu ea pe un ton mitstrat or, ele aşteaptă de Mitul dumneavoastră şi firimiturile pe care d-nii călători au obiceiul să li le dea – Foarte Muci

Mâneai cu poftă» cad în ajun ou putusem

îmbuca nimic, Străbătui cu privirea ziarele. Veştile de la Sofia nu lipseau. Una din ele mă umplu de o bucurie sardonică:

SOFIA» 24 Februarie.

— Excelenţii Să (L LiuMct, ambasador al, sosit la

Sofia după o excelentă călătorie eu împlon-Orient-Bxpresul, măsură poliţienească specială.

Articolele consacrate crizei bulgare de ziarele sârbeşti, erau minunate. Îmi veni în minte că până avea să-mi sosească paşaportul» puteam scrie, de aci din Belgrad, uit adevărat reportaj asupra Sofiei. Mulţumită informatorilor iugoslavi, ştiam o mulţime de lucruri, de care confraţii prezenţi la faţa locului dar parcaţi întrhm hotel prin grija guvernului revoluţionar, de bună seamă că habar n-aveau. Mă pusei să tai note în vederea acestei munci.

Ciorile cran într-adevăr nesuferite. Nu se depărtau de fereastra mea decât când altele mai obraznice le luau locul. Se dădea între ele o adevărată bătălie pentru locurile pe bară, care era îngroşată de un strat enorm de murdărie. Scos din răbdări, deschisei fereastra şi le goni cu gesturi violente. Îşi luară zborul, cu o zarvă de croncănituri înspăimântătoare, cărora le ţineau isonul surorile lor de pe maidan.

Numai decât bătu la uşc Duşanovicl intră şi aruncă o privire spre fereastra deschisă.

— Nu trebuc să goniţi ciorile, domnule, spuse

el. Sunt nişte păsări folositoare.

— Se prea poate! spusei eu. Dar mă dezgustă. Uită-te te rog la gunoiul cela!

El ridică din umeri, scoase din buzunar un codru de pâine şi-l făcu fărâme pe pervazul ferestrei.

— Dar bine, Duşanovici! spusei eu supărat. Dacă-ţi plac aşa de mult spurcăciunile astea, n-ai decât să le dai pâine într-altă parte, nu aici... sau dă-mi altă cameră.

— Altă camera? repetă Duşanovici. Am una, dar n-o pot da domnului... Am ordin să pun pe domnul într-o cameră cu ciori.

v – O cameră cu ciori! Ordin de la cine?

— De la d. Sativin. Şi dacă mi-e îngăduit să dau domnului un sfat, e să nu încerce să le gonească...

Salută şi se retrase. Rasei mult de daravera asta caraghioasă. Trebuie că portarul înţelesese pe dos vreo instrucţiune a Peştelui Chinezesc. Dar îmi era lehamite să cer ţărănoiului acestuia lămuriri; şi mi pusei din nou pe colecţionat tăieturile mele din presă.

A doua zi, în 26 Februarie, în prima pagină din *Politika* şi din se aflau două telegrame importante.

Mai întâi aceasta;

Pe străzile Sofiei domneşte cea mai mare linişte. După schimbarea de cabinet existau temeri că se va reedita o serie de asasinate politice. Până

acum nu semnalat unul. Aceasta pure’s campanii de curăţire, la care d. Popoff, energicul ministru de procedat imediat după instalarea d-sale. Au fost testaţi şi închişi cu titlu preventiv, mai mult de o mie cinci sute de agitatori politici

Limpede de tot! Draghişa şi tatăl ei lucrau, nu se-ncurcau 1 Dar o altă telegramă vorbea de Draguliţa, Mi-o tradusei uluit;

SOFIA» 25 Februarie, – *guvern* declarai că zvonurile ce fuseseră puse în circulaţie suni tendenţioase şi că, dimpotrivă, intenţia sa este de a strânge legăturile de prietenie între iugoslavia. La prima recepţie Sofia

E. 5L ambasadorul Hujosa luat parte şi d-ra Draghişa Popoff, ministru de Interne.

În nu, figura asta de joc era prea tare… Prea tare ea să fie opera unui bătrân partizan bulgar ce ieşea din închisoare; prea dibace ca să fie a Draghişei – fire violentă fi pasionată.

Trebtic să fie cineva care-o călăuzeşte şi-o sfătuieşte; şi care» prin eu» influenţează pe tatăl Cinewa care joacă în culise un rol de 4, Eminenţă cenuşie!” Şi pe omul acela, de zece oii mai rece, mai stăruitor şi mai şiret decât cel mai bun dintre diplomaţii oficiali, cred cât cunosc.

Îl urăsc pe Peştele Chinezesc.

Acuma văd limpede; poate pentru că nu mai sunt sub ochii Lui, pentru că nu mai sunt în puterea magnetismului care mă pa ral izcaricând e el de faţă. Hi nu despărţit litiu m^3 de Draghâşa!

Până alaltăieri seara» nu avusese decât un singur scop; să împiedice ea afacerea din tren să facă zgomot. Om nefericire, din blestematul acela „de ziar cumpărat la gara-frontieră, aflase că revoluţia – pe care fusese trimis s-o combată – era biruitoare» că Draghişa în ce ki să mai fie o studentă exilată, proscrisă» ca să devină fiica ministrului de Interne.

În mai puţin de o minută – tocmai cât li trebuia automobilului lui Marko să facă trei sau patru sute de metri – Sau vin îşi întorsese bateriile... Partidul alb venea la putere în Bulgaria, guverna? Atunci avea şi el să se sileascâ să-şi facă prieteni în acest partid şi să exploateze relaţiile pe care I le scosese în drum întâmplarea. Draghişa – pe care la urma urmelor o salvase – avea să-l ajute. Agent de Informaţii în slujba Franţei, Sauvin n-avea nicio prejudecată politică; era în stare să se alieze rând pe rând cu Negrii» cu Albii, cu Roşii.

Şi cu diavolul în persoană dacă ar fi fost de vreun folos ţării lui I

Rotărâse aşa dat s-o Ivea că pe Draghişa peste graniţă şi se însoţească la Sofia, Eu, nu mai eram decât mi încurcă-lume. Sfătuită de Sauvin, d-ra Popoff avea alte lucruri de făcut decât să umble după idile şi să se plimbe la braţul unui logodnic. Mai târziu» de... Afară de cazul că după oarecare chibzuială un logodnic străin nu ar parca prea compromiţător!

Trebuia aşadar să se descotorosească de mine, trimiţându-mă oriunde, numai la Sofia nu* la Belgrad» de pilda... Măgulind orgoliul, demonul politic al Draguliţei, îi obţinuse consimţământul.

Şi Draghişa, mâna dreapta a tatălui ei, era acum în al şaptelea cer, înconjurată de admiratori şi de intriganţi, prezida recepţii oficiale...

e! e avea să se aleagă de biata mea dragoste, în tot vârtejul acesta de combinaţii calculate?

XIII

Trecură patruzeci şi opt de ore, îndârjirea mea împotriva lui Sau vin creştea, Ştiam, din experienţă ce influenţă putea căpăta asupra cuiva. Idei ci că, poate» în fiecare zi o vedea pe Draghişa mă scotea din satafL Dacă-şi punea el în gând s-o despartă de mine, răiişea, nici vorba!

La aceasta se mai adăuga şi alt motiv de enervare, Gautier nu răspunsese la telegrama mea, şi paşaportul meu nu mai soseai

Cu hârtia aceasta preţioasă în portofel, redeveneam un om liber! Nu mai aveam nevoie să trăiesc sub ocrotirea – şi supravegherea – lui Duşanovici

În sfârşit» în seara de 2 Martie, cinci zile după sosirea mea la Belgrad, auzii o bătaie în uşă.

— Intrii

Era Duşanovici, portarul, cu un teanc de scrisori în mână. Dar nu-mi întinse niciuna. Cu un surâs fericit pe faţa lui plină de pistrui, spuse:

— Domnule Bordier, a sosit prietenul

dumneavoastră, du Sauvin. M-a însărcinat să vă invit la cină în camera d-sale, no. 41.

Avui o clipă de codire urmată de un gest plictisit.

— Duşanovici, spune te rog domnului Sauvin că am migrenă şi că, spre marea mea părere de rău nu pot cina cu domnului!

Surâsul portarului se şterse.

— Domnul are nevoie de aspirină? Domnul ştie doar că nu se refuză o invitaţie a domnului Sauvin.

— Ai dreptate Duşanovici... Spune-i că primesc cu multă plăcere şi că voi fi acolo în cinci minute.

Surâsul se ivi din nou, puţin ironic. Bruta asta îşi bătea joc de mine.

Aşteptai ca pasul lui să fi încetat să răsun e pe culoar; apoi îmi făcui în grabă valiza. Doar nu venise Peştele Chinezesc aici ca să-mi aducă informaţii despre situaţia în Bulgaria. Mă cuprinse deodată o nădejde absurda. Dacă avea să-mi propună să mă duc la Sofia?

Dacă Draghişa se răzgândise şi mă chema la ea?

Gândul acesta deveni atât de puternic încât lăsai baltă şi pregătirile şi demnitatea mea»,. Fără să mai pierd o clipă, mă repezii spre camera ne. 41.

— Intră!

Zării pe Sau vin aşezat la masa lui. Se senii în

picioare, cu un surâs afectuos:

— Ce mai faci, dragul meu prieten?

Nu prea rău. Şi tu?

Uluit, îl lăsai să-mi scuture mâinile eu mâinile lui slabe şi diafane, dar nervoase.

— Viu direct de la Draghişa… Era foarte îngrijorată în privinţa ta. Mai rar aşa neve» sticĕ bună, ştii, şi pe deasupra, încântătoare. Ai, baeie, un nome…

Cum mă putusem îndoi de Sauvin? Îmi creştea inima; nu găseam un cuvânt ca să răspund.

— Îţi aduc paşaportul tău.

— Paşaportul meu?

Îmi venea să-l îmbrăţişez.

Draghişa mă iubea! Şi visul rău al acestor hârtii false se sfârşise!

— Prietenul tău îl trimisese posterestoiite la Sofia.

— Şi cum aveam o mici afacere de aranjat la Belgrad am profitai de ocazie ca să ţi-l aduc.

Aruncai o privire pe foaie. Era văzali, timbrată de toate legaţiile, inclusiv a Bulgariei.

— Dragul meu Sauvin, îţi mulţurnesc…

Şi acum, acum când sunt în regulă, stmne-mi că mă pot duce la Draghişai

— Cu neputinţă i spuse Peştele Chinezesc.

Cuvântul acesta căzu pe speranţele mele ca un cuţit de ghilotină. Ca să-mi ascund

dezamăgirea, mă întorsei cu spatele şi mă trânti într-un fotoliu.

— Bece, mă rog?

— Pentru că deocamdată, prezenţa ta lângă d-ra Popoff ar fi vătămătoare.

— Asta mi-ai mai spus-o. AU argument mat puternic ai?

— Mai puternic? repetă Sau vin.

E foarte puternic! Nici Draghişa nu vrea, Nu trebuie să fie văzută – în momentul acesta, Îţi repet – în tovărăşia unui străin…

„Dar tu ce eşti?

— Eu mă ascund… Bâmân în umbră. Şi apoi de mine nu se poate lipsi.

— Bănuiam eu! izbucnii.

Ai şi izbutit deja să te faci indispensabil, să-i intri sub piele!

Ochii lui Sauvin se deschiseră mari de lot. După o secundă, se închiseră hermetic. Apoi ridică pâoapele:

— TNu cumva ei îi fiind gelos de mine? Eşti sărit rău, dragul meu!

Mă simt roşind până îi vârful urechilor. Cu un gest brusc, Sauvin îşi apropie fotoliul de al meu.

— Nu mint decât la mare nevoie – şi nu pentru mine – Bordier. Şi poţi să mă crezi când îţi spun că Draghişa te iubeşte cu adevărat… şi că nu fac nimic ce-ar putea s-o depărteze de tine!

„Nimic! Ba chiar dimpotrivă… Nu poate fi

decât avantajos pentru Franţa, pentru lumea întreagă, ca d-ra Popoff să iubească pe un Francez şi să se mărite cu el. Cum se va fi restabilit la Sofia calmul, are să te cheme. Sau are să vie ea la tine la Paris. De asta sunt sigur!”

— Te cred, Sauvin. Ce să fac?

— Să te storci în Franţa. Ătci nu eşti în siguranţă.

— Cum? exclamai eu surprins. Am sau n-am hârtii în regulă?

— Da, da... Dar semnalmentele tale au fost date tuturor gărilor-frontieră ca ale Francezului care a procurat lui Morelio un paşaport pe numele de Gautier.

— Morelio? Cine mai e şi ăsta?

— Italianul ucis de monseniorul Băşti.

Mă uitai la Sauvin uluit. Apoi, ea într-o străfulgerare, îmi adusei aminte. Înainte de a coborî din Simplon-Orient-Expres în urmărirea noastră, Sauvin scosese din buzunarele mortului hârtiile lui şi-i pusese în loc paşaportul Gautier!

— Zău! rânjii eu, faimoasă idee ai mai avut! Sauvin scoase înainte buza lui de jos făcând o mutră de om necăjit, care, în alte împrejurări, mi-ar fi părut comică.

— A fost o idee bună, executată prea în grabă. Şti ce stare de încordare e acum între Italia şi Iugoslavia din cauza Albaniei? Un atentat contra unei personalităţi albaneze executat de un Italian pe teritoriul sârbesc ar fi un incident serios.

„Dând mortului hârtii de identitate franceze, luam tentativei de asasinat orice însemnătate – un individ nebun sau în solda unor duşmani personali, trăsese asupra episcopului. Era banal. Pe deasupra omul mai era mort. Ar fi fost-înmormântat fără anchetă sub numele de Gautier, şi odată cu el şi afacerea. Numai…”

— Ei?

— Numai că-mi era aşa de teama ca Dmghişa şi cu tine să nu faceţi niscai imprudenţe care să vă dea de gol, că am uitat, când i-am scos hârtiile, să smulg şi eticheta din betelia pantalonilor lui. Îi purta numele, Morello, urmată de adresa unui croitor din Bergamo. Atunci, unui dobitoc de poliţist i-a trăsnit că paşaportul găsit la mort nu e al lui, cu atâta mai mult cu cât fotografia nu se potrivea… Cine să-i fi procurat acest paşaport? Tu, bineînţeles, dispărut din tren după accident! O mulţime de călători au dat cu multă amănunţime semnalmentele tale… Semnalmente pe care Ernest le-a confirmat, de vreme ce n-avea încotro.

— Aşa că pot fi arestat dintr-o clipă într-alta?

DuşanovM, portarul, n-are să te denunţe. E un om de-al meu.

Dar agenţii de pe stradă?

— Ei desigur.

— Cred că un cuvânt de-al tău către şeful poliţiei, ar putea împiedica lucrul.

— Nu, Agenţii de informaţii n-au în principiu niciun concurs din partea poliţiei ţărilor aliate.

Chiar eu de-a şi fi arestat *oficial* pentru un delict de drept comun, ca de pildă cel pentru care eşti căutat în justiţia şi-ar urma – cursul”.

— Guvernul francei n-ar interveni? Ministrul tău te-ar şti absolut nevinovat…

— Pentru nimic în lume!: Daci am fost arestat, nu mai mă cunoaşte. Asta e soarta agenţilor secreţi.

— Şi-ai ajunge şi la ocna?

— Da… Dacă alţi camarazi n-ar izbuti să mă facă să evadez mai bia între.

— Încântător!

— Pentru tine. Însă, problema e de o simplicitate copilăreasca. Am să te trec în Ungaria, Uită-te la paşaportul tău. Azi de dimineaţă, la sosire, bani vizai la consulatul ungar.

— Bun. Mai rămâne de trecut graniţa.

— Uşor şi asta. Nu într-o căruţă tu coceni. Am mult mai puţină imaginaţie ca popa Marko. În avion, pur şi simplu… Intră!

Uşa se deschise larg în faţa lui Duşanovici şi a unui *maître d’hôtel* care aduceau o masă pusă. 16

— Îţi recomand borşul rusesc, dragă prietene* spuse Sauvin. E lui amestec de bucăţi de cegă, de prunc afumate, de măsline şi de felii de lămâie. Nu e îngăduit să pleci din Belgrad fără să 4 fi gustat.

În clipa aceasta se auzi soneria telefonului. Sauvin luă receptorul.

ATlo, da… Ce mai faceţi? Foarte bine, mulţumesc… Sunteţi jos? Cinaţi cu mine, bineînţeles? Da da! Camera 41… Grăbiţi-vă, borşul rusesc e pe masă!

Închise telefonul.

— Încă un tacâm, Duşanovici!

— L-am şi pus, domnule, răspunse portarul cu un surâs.

Se duse să tragă perdelele de la ferestre şi ieşi, urmat de maître d'hôtel. Apoi uşa se deschise. Şi văzui răsărind cu o înfăţişare veselă, eu barba în evantai, pe episcopul albanez.

— XXVII

Monseniorul Başu îmi strânse prieteneşte mâna.

El, bată-te norocul… Dumneata eşti? Amicul nostru Gautier, ziaristul! spuse el cu glasul l-ai racăitor.

— Bordier, acuma… René Bordier, monseniore i se grăbi să îndrepte Sau vin.

A, da, da, Bordier! repetă Băşti cu mult sânge rece. Scuzaţi-mă… Cu vârsta, încep să am scăpări de memorie.

Şi întorcându-se spre mine:

— Paşaportul pe care ni l-aţi împrumutat, domnule, ne-a tras din călcâi un ghimpe zdravăn!

Mă înclinai încurcat. Încă de multă vreme bănuiam că monseniorul era un agent al Peştelui Chinezesc. Dar mi-era neplăcut să-l ştiu la curent

cu afacerea mea... Nu ceream decât să uit povestea asta a hârtii lor falsei

Sauvin schimbă numaidecât vorba.

— Sunteţi mulţumit cu revolverul meu, monseniore?

Episcopul lăsa lingura în farfurie şi ridică mâinile, admirativ:

O binecuvântare, domnule Sauvin t L-am încercat pe un viţel, de la patru metri... A căzut ca frăznit. Şi a rămas cinci minute fără să mişte o labă!

— Cinci minute? întrebai eu.

— Da. domnule! răspunse monseniorul Başu, şi pe urmă a tulit-o în galop pe pajişte... E într-adevăr minunat!

Văzând mutra mea uluită, Sauvin se porni pe râs.

I-am procurat monseniorului un revolver de poliţie americană» spuse el. Un pistol soporific cu bromoform... La câţiva metri depărtare, un individ ochit în mijlocul feţii, cade adormit fără să aibă timp să facă măcar un gest.

— E ceva încântător, domnule! îmi explică Raşu. Fusesem nevoit să trimit o suplică, Sfântului nostru Părinte Papa, ca să mă scutească de asprimea canoanelor, care interzic feţelor bisericeşti să poarte arme.

— Aşadar nu mai aveţi paracliser, monseniore?

— De la bietul Riza, nu. Meseria are prea

multe riscuri; mi se cere prea scump. Şi apoi mă doare inima să expun inutil viaţa unui servitor… Am cerut Sfinţiei Sale îngăduinţa să mă păzesc singur. Dar birourile întârzie cu răspunsul; e o zăbavă de necrezut. Am arătat cu toate astea în suplica mea că s-a tras deja de cinci ori în mine şi că s-a pus şi preţ pe capul meu – douăzeci de napoleoni de aur.

Vreo două mii de franci, comentă Sauvin.

— Nu e scump, preţui Başu înghiţind o bucată de cegă. Dar ţara mea e săracă, şi asasinii nu sunt prea pretenţioşi. D. Sauvin valorează bineînţeles mult mai mult… Numai în Albania premiul pus pe capul lui e de treizeci şi două de mii de franci!

— Douăzeci şi şapte, monseniore! îl îndreptă Peştele Chinezesc.

— Treizeci şi două, dragă prietene, treizeci şi două!… A fost sporit! Am aflat asta acum opt zile la Tirana. Cât despre domi-mi, spuse el totoftitw & hse spre micuK» ne a cotat decât zemnapoleoni Preţ, de debutant!

— Ce simnetl? strigai sărind de pe «lua.

— Cuffitti făcu şi Sauvin încruntând clin qpiănecmk.

Monseniorul ne privi cu o înfăţişare mirată, şi scoase Mnguri o Miede tămâie pe care o sugea:

Na ştiaţi?

Cum mpoale, monse Moi-cl spuse lugdjat Peştele CMnesesc: Bordier e semnalat poliţiei sârbeşti drept complice al inimorello, din cauza

paşaportului găsit la acesta”. Dar capul lud nu e pus la preţ la Albania, cred?

Băşti ne privi uimit f» Jabş Muf în râs:

— Ba da! Ba da! auzi vorbă? Cum de util Asta-i nostimi

Geistleulp en linguri în mână cei an adevărat rutntdasm. Între două sughiţuri, explică;

— Căutat de poliţia iugoslavă în calitate de complice al lui Mo refl q. Bar pus la preţ în Albania, pe zece nspoleani, ca umil care a făcut pe Mfewe Me să cadă în capcană.

Dacă stai să te gândeşti, e foarte simplu! Cei care l-au trimis pe Italian şi-au spus: „A. dat lui Morello un paşaport fals şi l-a trădat... Răzbunare!”

— Drace!... Scuzaţi, monseniore! mormăi Sauvin. Asta no ştiam; aţi făcut bine că mi-aţi spus... Bordier arc să plece numaidecât!

— Dacă n-are nimic de făcut pe-aici, e preferabil, nici vorbă! aprobă Başu. Deşi zece napoleoni, nu sunt o ameninţare prea serioasă... E de ajuns să fie cu puţină buşire de seamă.

În timpul acestei convorbiri, eu rămăsesem ca nimicit pe scaunul meu. N-aş putea spune că-mi era frică. Gândeam doar: „Prea complicat pentru mine... Aşa ceva ar fi pentru Sauvin!”

— Asta nu înseamnă că nu puteţi ajunge la adânci bătrâneţi, ştiţi! îmi spuse părinteşte monseniorul.

Şi cu un semn din bărbie către Sauvin, – în

şoaptă:

— La întrebaţi – cât e preţuit capul lui în total în Albania, în Bulgaria şi în Ungaria! O cifră pe care nici nu îndrăznesc s-o rostesc, care-ţi da ameţeli!

Mă uitat la Peştele Chinezesc cu un M de groază, EI Înşira unui lângă altul i pe marginea farfuriei laf* sâmburi de măsline.

— Ai să pleci mâine eu avionul în Ungaria, spuse el.

— Cred el ap dat ordin şi i se dea o ca* mer cu citări? spuse monseniorul BâfU.

— M.et vorbă trăspunse Sauvin, Chiar a*” lături de dv, la no. 24.

Atuuei şi rfavep nicio grijă, dragă domnule! afirmă episcopul.

— Să zicem»... Har aş fi curios le ştiu pentru cel răspunsei ou cam plictisii.

Sayvân ridici din umeri:

— Credeam că idiotul cela de Duşanovici l-a explicat cum stau lucrurile! E foarte simplu.

„Ferestrele Botelului n-an obloane. Dar la unele se adună ciorile, şi pe acelea portarul le rezervă întotdeauna din oficiu prietenilor noştri lighioanele acestea petrec noaptea po bara de sprijin, închipueşie-i-i că xm spărgător sau un Individ şi mai primejdios încearcă să se strecoare ptiu à la fereastră cu ajutorul unei scări... Ciorile au să-şi ia

„DhorttL fhcâft4 o larmă asurzitoare povestea

mgâştele dela Cât pl toţi u, modernizară!

* «Aşa că» dacă simteţi trezit M cMpul & – bo & ta, adaugă monseniorul* ifaveţi decât să vi depărtaţi de palul drvO & siră cu revatve* rid în mână», * Şi bineînţeles fără să aprbi«dop eletihieltatea.

— 1 De altfel nu mat ai de petrecut la Belgrad decât noaptea asin, observă Peştele Chinezesc. Dereşii poate să dormi îţi camera mea...?

— Cdumeşii î?

Siguranţa ei a doua zi voi plecami însenina ml desăvârşire. Îmi terminal borşul în multă pofti. Era delicios.

XXVIII * – Mă întorsci hi camera mea eu un Bângu rece care mă miră şi pe mine, Cina cu monseniorul şi eu. Peştele Clitnezese fusese încântătoare, Cel dintâi îmi dăduse să gust din llo vişina tă pe care. O adusese din Dalmaţia (ce căutase pe-acola? Vântluse bumbac ca Sauvin, na?), îmi sfârşi de făcut valiza* îmi verificai revolverul şi începui să mă dezbrac perdelele, Când auzii pe monseniorii! intrând în camera de alaiuri, scosei un suspin de uşurare. Stinsei, După, un minut dădui în lături perdelele şi văzui în faţa geamurilor rânduit an şir de umbre. Credincioasele mele ciori erau la post, îmi strecura! bmwningul sub, fierul şi adormii.

Ti ezâfele o bătaie, pe cât tul se păru» în Md, Stau treaz doar nedezmeticit câteva secunde. Apoi, deodată de afară, ne plescăit ca de pânză

sculturata cu violenţă, tui fâlfâit la geamurile ferestrei… Sfinte Doamne, ciorile J

Nu mai suni acolo*!*

Sar jos din pat, mă strecor în dosul lui. În tulburarea mea mi-am uitat revolverul. Vâr mâna sub perna… iată-l I. Aştept, cu ochii ţinta la geamurile licăritoare pe care trec umbre ciudate, mărite pe peretele camerei mele… Păsările se rotesc în faţa ferestrei, fărâme jucăuşe de beznă, ce se desluşesc, pe un cer luminos, presărat cu stele. Croncănituri înăbuşite.

„Să fie o alarmă falsă? Cel de făcut?:

Acum, un şuierat scurt… S3 a mai pomenit corbi să şnere? Vreo Imfhiţă, poate? O pasăre de noapte care a speriat ciorile 1 Ce oră să fii o?

Ceasul II am în vestă. Nu vreau să te din adăpostul patului meu. Apoi nimic nu mai maschează geamurile luminate ale ferestrei, pe care n-o slăbesc din ochi.

Deodată o voce cutremurătoare tună în camera episcopului:

Pâu de pere! Dacă filei o mişcare, te trimit pe lurocă cealaltă.

Un zgomot de paşi fugind pe cuina rele se întâmplă?

Ieşit din minţi, mă reped la uşi. Mă îoeredânţez că e zăvorâtă. Apoi la fereastră» răslurnând un scaun ea un zgomot îngrozitor, care are să trezească tot hotelul… Să descind fereastra? Ntf, tripla idiot ce sunt, Treime să sar în

ajutorul lui Başu» numaidecât I În loc să alerg de colo până, colo» 5 nebunit» în odaia astaf

Bâjbâind» I *mg* zăvorul. Ce-o fi dincolo? Miş că, laşule!

Cu revolverul gata» deschid. După oo* cbire prin culoarul pustiu, fac numai o săritură până-n camera monsenloralajL E goală* cufundată în beznă* măturată de un cu* / reni puternic de aer. Fereastra şi uşa sunt deschise. Fac stângahnprejur şi săr îndărăt, în aceeaşi clipă canatul se închide cu violeaţă» se trânteşte» aruncând noaptea afară…

„Fa faţa mea» culoarul mare de hotel discret lumittt de becuri mate» vătuit cu na covor călduţ» gros. Iu care se înfundă picioarele, mede goale*» O tăcere desăvârşită.

actirrfyţirată, decât de Euriitul umil Adormit ftc & tfa cameră depărtai!» * * f

Fac, – codindu-mă, ira pas spre stânga; apoh lipit de perete» elp – wt paşi HptiM spre dreapta» înspre partea aeeusta» colaar td cote-şle”. La eu3V îndrăznesc şi arunc i> privire dinenin. K pustiu, până la cuşca aicensurate L în faţa fiecărei uşi, pantofi. Perechi de încălţăminte de bârfeaţi stând po tălpi de dame. În echilibrul tteM pe tocurile lor ascuţite…» Vederea lor are darul ciudat cin a face să-mi vie rotea la-locă Douăzeci şi cinei de persoane ddtni la acest etaj: $

Mer fi bine să-l alarmez pe Salt vili? Dan mo fi numai un vis rău? N-oi fi speriat eu singur

ciorile» strigând, agitându-mă? Frumos îmi mai şade* în cazul acesta» eu browningul la mână şi i», pijama muMând stafie pe acest culoar pustiu i

Căci şi judecăm puţin.

— Doar Ei tâla zgomot» în hotel ar fi o revoluţie întreagă! Şi împrejura! meu, în camorete Călduţe» oamenii dorm duşi... Ba difer* sforăie 1

„Să a văzut eu în vie şi uşa deschisă a scopului?... Dacă m? aş întoarce frumuşel în camera mea?

Şi iată şi ciorile mele, înşirate cuminte pe bara de sprijin... Detreabă lighioanei Nu mai e aşadar nicio primejdie – dacă cumva a fost! Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să mă Ctfic. De vreme ce ciorile sunt beil

Cât despre monseniorul, trehue că nu prea I-a fost hi ne. A deschis fereastra; apoi s-a dus... la closet, de pildă...

Un Ce spaimă prostească... să-l ia dracii de episcop cu poveştile lui deerii Puţin mai lipsea şi aş fi ajuns de pomină în hotel... De m-ar fi văzut cineva, cu mutra ceea feroce, pe culoar...

Vreau să dorm. Am să dorm... Doraa.

— I

*

— Se cunoaşte că doimi somnul drepţilor!

Sau vin mă zgâlţâie. E ziuă; are deja pe spate raglanul lui cenuşiu. Lângă el îşi fumează pipa monseniorul Başu, mângâi udu-şi barba. E îmbrăcat între ciudată pijama cu fiori roze pe fond

albastru.

— «Dacă vrei să iei avionul azi dimineaţă, trebuie să te scoli... Brăbeşte-te! Te aştept jos în loja lui D uşa novici.

— Bun.

Episcopul îmi ia mâna:

— Încântat că v! am cunoscut., Sper că am să am plăcerea să vă mai văd... Drum buni

— Mulţumesc, mulţumesc, monseniore... Încântai şi ei t i

Pleacă amândoi. În cinci minute sunt îmbrăcat. Cobor val-vârtej seara. Ajung tocmai în clipa când portarul spune lui

Sauvini

— A venit taxiul!

Strâng mâna lui o uşă novici şi Peştele Chinezesc mă mpinge în automobil urcând după mine. Maşina demarează.

Ei! face Sau vin, ai dormit bine?

Sigur, de ce nu?

— Deodată:

— Ia spune, Satfvin... Nu să întâmpiat nimic azi-noapte *t*

Surâde. Mă Bate pe uniat, că duioşie.

— Foarte bine, dragul – meu!: Foarte bine... Ştiam eu că nu se putea să mi îi auzit tu nimic... Dani făcut o salată Bună witosenioruliu Başu că a strigat Hscând, să stârnească hotelul.

— Ş-a urcai chiar cineva, la fereastralui?

— S-a întâmplat tocmai cum Vorbeam aseară. Atâta doar că, trezit de ciori el un tip care cunoaşte muzica ăsta şi care doarme, numai cu un ochi – şi-a iiicercat revolverul american pe un individ care; se căţăra pe o scară ia fereastra fa.

— La fereastra mea!

— R Da”, Cu tine avea ce aveai Afară doar de n-a greşit camera şi n! a luat fereastră t’a drept a lui Başu.: Se prea poate.

Intrun cuvânt, inoitseniorul a deschis-o binişor pe a Jtti şi l-a dat jos... Celălalt a cărnii fără, să spună ulei piş, că ţin sac, im boschetele ce înconjoară faţada în partea aceasta. Băşti s-a dus să-l zgâlfâte pe Duşanovici care dormea la biroul lui. L-au adunat pe individ de jos şi l-au pus în beciu, legat cobză. Î ram văzut niciodată im copil mai încântat de, incuria lui, decât – monseniorul de noul lui revolver!

— ŞI ce-aveţi de gând să faceţi eu cel „din beciul?”

Cu tipul? Să-l dăm pe mâna poliţiei – ca spărgător, dacă nu vrea să spună nimic, Dar probabil are să vorbească. Monseniorul Başu e în momentul acesta ia pivniţă, îl interoghează – eu mijloacele lui»

— <şi

— Ce-ţi trece prin minte 1 Başu? E un o în – care nu sar atinge de o muscă t Aş nu, de unde, Cu o fripturică de miel, trei sticle – de şampanie» cu siguranţa că va fi iertat şi cu ceva parale, xlam

pomenit încă un asasin care să nu spună foi

— Pariez cu tine pe orice vrei că individul îşi şi linge, în momentul acesta, degetele* de norocul ce i-a căzut pe cap. Şi Başu un e; mtd puţin mulţumit.

e XXIX

Taxiul care ne ducea, străbătu mahalaua ţigănească. Ne hurduca zdravăn pe primitivul pavaj turcesc, între două şiruri de case ca vai de ele, fără etaj, despărţite prin cărticele în care catari râioşi ronţăiau coji de pepene.

Cuprins de *o* frică brusca, atinsei braţul Peştelui Chinezesc

— Să lăsăm astea, Sau vini De cri nu te-am putut vedea singur nici măcar a clipă Draghişai Vorbeşte-mi de Draghişa nu e în primej die?

— Că tuş de puţin!

— Şi… şi se simte bine?

Să imn surâse:

— Dar desigur, dragul meu. şi te iubeşte! În toate zilele îmi vorbeşte despre tine…

— În toate zilele! O vezi va să zică toate zilele!

— Trebuie să fiu la curent cu cele ce se petrec, ia consiliul de miniştri.

— Mult are să mai dureze despărţirea asta? Are să mă uite 1

— M” ar mira mult, mult de tot! îi pe pace). de cum se vor fi stabilizat puţin lucrurile, are să

vie la tine la Paris, sau am să te chem eu la Sofia.

— De îndată? Îmi juri?

Mă privi în faţă, drept în ochi. Apoi, rar;

— Poţi să fii absolut liniştit. Planul ineu e să se mărite eu un Francez. Cu unul adevărat... Tu îmi corni de minune.

Nu găsi nimic de răspuns. Cu *> clipă înainte eram gata să mă arunc la gâtul lui Sauvin. Răspunsul acesta mă îngheţa, deşi mă liniştea.

Întorsei ochii spre geam. Văzui un câmp trandafiriu, pe care se ridicau hangare de pânză.

— E aerodromul? întrebai eu.

— Da. Un prieten de-al meu, Boşkovici, are să te ia în aerobuzul pe care-l încearcă. Graniţa ungurească nu e departe. Ai să-mi laşi mie, valiza ta, iar eu ţi-o voi trimite la consulatul Franţei, la Budapesta. În felul acesta nu vei atrage atenţia vameşilor de pe ipânspui de aviaţie. Tonta Itim-e îi ape ai – emida că Bogkovfel plimbi cm «tras Muftd.

Jk lac – *fă*, foci *mi* tur pe deasupra dfenttpM Albeşti Pttual *muu* are să se r & t & «St lerâhiriul lengumuc. 1 atomii de astea «mi întâmpla şi eefor mai buni piloţil Ara-sd le deptte discret pe cealaltă parte a froaiiÂE-pei.

Biseret? mă mirai elf, Cât «a aerobuz Eăla* mai – pare – greu!

Sa de loc i

Taxiul nostru se opri ta faţa uniri handiii este ieşea zm aparat ml buh ai, uowrieuţ. Fentele

Chinezesc se duse drept la pilot O «îi, prezentă şi pe mine.

* * – Toni avea o vreme ei mi nu se poate Biai lui n-a domurile. Sper ei vi voi putea riferi ti pââmbm-e frumoasă.

Vi mulţumesc uruit, dommtle Boş

— Adhi & tii ttre aţi, vă. ro.

„Tutrurâm la cabina a vioniduMIilmzâiil. În dosuă fotoliialal izolat al pikitului câta ript scaune confortabile de Secare parte, a urnei ălei centrale. De spitare atâruaii nişte curele late.

Îionraule Buşkoviof* spusei eu*, simt destui de ignorant în materie de aviaţie. Dar ferestrele îmi par destul de miei ea să se poată sări prin ele. În caz de incendiu, cu u paraşuta în spate… Şi mai întâi, aveţi paraşute?;

Pilotul surâse uitându-se la Sauvin.

— Focul pe bord e foarte rar lucru acum; domnule, spuse el. Cele două motoare sunt aşezate mult sub aripi, departe de rezervaţiile de benzină. Cu toate acestea avionul e echipat cu paraşute şi fiecare fotoliu şi-o are pe a ei. Închisă îţi perniţa spătarului… În caz de alarmă pasagerii se prind de ele eu aceste cordoane.

— …Şi pe urmă? întrebai eu cu interesî.

— Pe urmă… Vedeţi pârghia aceasta, roşie, la stânga scaunului… Prin această vergea pe care o vedeţi dealmigul fotoliilor, pilotul declanşează simultan opt zăvoare. Scaunele se găsesc fiecare pe câte o trapă în faţă aşezată pe nişte şine. – în

dos zăvorâte. Presupunem că izbucneşte focul şi că treime părăsit bordul. Pasagerii au fiecare cordonul lor prins, E destul ea pilotul să tragă pârghia, şi ei Cad în gol, vDar e îngrozitor! strigai eu.

— Nu atât cât s-ar putea crede, domniile... Pentmcă pasagerii im se aşteaptă ia aşa ceva. Când îşi revin în fire, plutesc atârnaţi de paraşuta lor, în afară de orice primejdie.

— Gândeşte-te, adăuga Sau vin, că dacă pilotul sur mărgini să comande* „Domni1 iar şi doamnelor, avionul a luat foc; binevoiţi să săriţi peste bord v-ar fi o frumuseţe de panică.

— Da, înţeleg, răspunsei eu. Dar gândul că te răstorn! deandaraleleo cu capul înainte. În gol... Brr!”

— E mai bine decât să arzi de *vmf* creileti-mă! afirmă Boşkoviei.

Sau vin şi el izbucniră în râs. Eu nu vedeam nimic aşa de hazliu în explicaţia lor.

— Haideţi! spuse Peştele Chinezesc, e timp să porniţi! Cum te vezi în Ungaria te cinci la Budapesta unde găseşti valiza la consulat... Toiul are să meargă strună)

— Să te audă Dumnezeu! oftai eu.

Copleşit de o presimţire ciudată, alesei fotoliul cel mai apropiat de pilot.

Unul dintre motoare sforăi! începu să fiudue, apoi amândouă. Prin ferestruică văzui pe Boşkovici strigând câteva cuvinte; în urechea lui

Sauvin şi strângându-i mâna. Aviatorul sârb intra în cabină, se aşeza în faţa mea, ridică braţul. Uriaşul aerobuz fremăta, se puse în mişcare. După câteva secunde, decolam.

— Pânieţi-vă cordonul, domnule 1 porunci Boşkovici strigând, ca să domine duduitul motoarelor.

Făcui un gest care voia să spună că nu: e nevoie.

— Pimeţid. Vom fi găzduiţi de coloane de aer cald… Puteţi să vă răniţi îmi arătă ca şi el şi-l încheiase pe al lui" imitai cu docilitate, deşi cordonul, strâns, bine în catarame, îmi comprima. Întriun mod neplăcut, stomacul.

În urma noastră, Belgradul, care se întindea maiestuos la confluenta celor două fluvii Sava şi Dunărea, se micşora mereu, până ce nu mai rămăsese decât un morman de moloz. Dedesubt defila agale câmpia sârbă, verde, pe care alternau păduri» poieni şi mici sate curatele, stol, de in Jurul bisericii lor.

Mă cufundai în contemplarea peisagiului, deşi acesta începea să aducă din ce în ce mai mult a hartă geografica, intra, de – văr, axionul urca mereu. Pricepui de ce, era clipa, când Boşkovici se întoarse spre mine, iacii un senin de sfidare şi îndreptă im deget spre pământ, %. «.

— Graniţa.

Nu mă putui împiedica să râd la gândul că vameşii, la trei sau „patru mii de metri sub noi,

scotoceau conştiincios căruţele cu fân care se iveau la posturile de frontieră. La această înălţime eram aproape invizibili. şi nimic nu ne împiedica să pătrundem în teritoriul unguresc, cu două şute de kilometri pe ora, Atâta doar că trebuia să şi aterizez; şi cu toată seninătatea lui „Sauvin, lucrul acesta îmi pricinui oarecare temeri… Cum să laşi jos „discret” în ţară necunoscută, un aerobuz de mărimea acestuia? Cum să găseşti un teren fără obstacole destul de lung şi de larg pentru acest monstru, ale cărui motoare se auzeau la un kilometru?

Duduitul lor scădea tocmai, şi Boşkovici striga:

— Sunteţi bine legat? Coborâm în picaj 1

Îmi verificai cordonul şi făcui semn afirmativ. Fără să se mulţumească numai cu atât, dădu drumul o clipă comandelor ca să pipăi? chinga dimprejurul meu. „Apoi aplicit din nou comandele şi aerobuzul se a pleca înainte şi începu să coboare” eu fosta viteza.

Alunecam spre o câmpie mare, înverzită, de grâul încolţit. Un drum care-o fala» se lăţea din minut în minut. Nu mai eram, poate decât la cinci sute de metri înălţime… când avionul îşi reluă poziţia orizontală… Văzui pilotul întorcându-se spre mine, învăluindu-mă într-o privire» întinzând mâna, spre pârghia roşie.

Şi fur azvârlit brutal, ca un Vasilache cu încheieturile deschiolate, cu capul înainte, în gol.

*

Nu înţelesei deloc ce se întâmpla cu mine. Timp de câteva secunde avui impresia că leşinam, apoi că cineva se luptă cu mine, încearcă să mă strivească, strângându-mi coastele ca în cleşti. Mă zbăteam cu deznădejde, ca un iepure apucat de ceafă, dând lovituri furioase în gol. În cele din urmă mâinile mele se duseră la piept ca să desfacă strânsoarea care mă înăbuşea. Cordonul paraşutei… Deasupra mea, paraşuta îşi desfăcea aripa ei uriaşă» albă de tot îngrozit» rămăsei nemişcat» cu picioarele spânzurânde. Îmi părea că o mână formidabilă mă trăgea cu toată viteza spre nori.

Avionul lui Boşkoviei, deja departe, fugea. Îndrăzni să privesc sub mine. Şoseaua se lăţea. Alunecam încet, oblic, spre ea, în timp ce un vânt furios îmi măturа faţa. Mi-era dat oare să mă strivesc de pământ?

Ciocnirea fu mult mai dulce decât îndrăznisem să sper şi de-aş fi fost mai dibaci aş fi aterizat îi picioare, în loc să mă rostogolesc în grâul verde. În dosul meu, enorma paraşuta se culcă, se aşternu la pământ, dezumflată.

*

Cele ce urmară fură lipsite de interes.

Pe drum trecu un om, jumătate nemeş, jumătate ţăran, care pricepea puţintel nemţeşte: mă conduse la gara vecină unde, apucai un tren, după ce împachetasem paraşuta într-un sac. La

Budapesta, mă prezentai la consulatul Franţei. Valiza mea sosi a doua *zi*, însoţită de câteva cuvinte de la Sauvin. Se scuza de modul în care mă „depusese" în Ungaria. Era singurul mod, scria el, de a o face „discret"…

La Paris, reportajul meu despre Sofia fu socotit remarcabil.

Degeaba să fac pe şiretul faţă de mine însumi. Sunt zece zile de când scriu această poveste… Zece zile de când am primit de la agenţia Radio, telegrama ce anunţa înfrângerea Draghişei, fuga ei. Zece zile de când, pentru a scăpa de obsesia aşteptării, m-am refugiat în trecut, evocându-l, povestindu-l… Şi Draghişa tot n-a sosit!

O fi fiind liberă? Acum când tatăl ei şi ea sunt din nou proscrişi, exilaţi, are să-i dea în sfârşit pace Sauvin? Are să înceteze s-o mai socotească un „subiect interesant", un pion important în marele joc al agenţilor secreţi?

Şi de ce Sauvin nu mi-a scris? Să fi căzut linia revoluţiei?

Acum câţiva ani mi s-a povestit o istorie; – 2 care o ascultasem cu mintea într-alta arte. În legaţia bulgară din Belgrad, un om intrase şi nu mai ieşise. Autorităţile făcuseră o anchetă oficioasă, fără zgomot – inutil de creat un incident diplomatic numai pentru atâta lucru. Omul era un Sârb, agent secret în slujba Bulgariei, dar pe care Bulgarii îl bănuiau că joacă joc dublu. Se spunea

că fusese ucis chiar în pivniţa legaţiei.:

— Sub străzile principale ale Belgradului se află canale enorme, adevărate râuri subterane, care se varsă în Dunăre. În mijlocul drumului sunt deschizături rotunde, închise cu o placă grea de fontă, pe unde se aruncă iarna camioane întregi de zăpadă. Executorii trădătorilor aşteptaseră noaptea şi-l vârâseră, mort sau viu, în una din acele deschizături. Un trup în Dunăre, fluviu larg de un kilometru, e ca un ac în carul cu fân. Nu s-a mai găsit nimic. De altfel nici nu se căutase defel.

Să-l fi ajuns şi pe Peştele Chinezesc aşa soartă? Oricât nu-i puteam suferi, simţeam că aş fi fost tare mâhnit... Dar nu; prea era dibaci ca să cadă el într-o capcană... Probabil că îndată ce totul a părut pierdut, a reintrat în umbră, a dispărut ca o nălucă. Gata să înceapă de la capăt, să lege noi intrigi, să-şi reclădească opera, cu o răbdare de furnică...

Zece zile de când o tot aştept pe Draghişa! Iată sfârşită povestirea pe care am întreprins-o că să mă uluiesc, ca să omor timpul... Ce ironie! Fiecare rând al acestei povestiri m-a făcut să mă gândesc la ea; şi cu fiecare clipă care se scurge, simt ivindu-se tot mai multe motive de îndoială, şi deznădejdea mă copleşeşte tot mai mult.

De ce nu e încă aici? Unde s-o găsesc?

Nu mai pot nici dormi, nici lucra, nici scrie. Petrec la ziar cât mai puţin timp cu putinţă. Mă întorc acasă în taxi, ca să fiu acolo cu o clipă mai

devreme. Pe drum, ochii mei caută… Pe trotuar o fată tânără care se grăbeşte, zveltă şi mlădioasă. Inima începe să-mi bată… Nu-i Draghişa?

Nu e ea. Şi locuinţa mea e goală. Mă aşez, cu coatele pe masă, cu capul în mâini. Aştept. Trosnitul mobilelor, în mijlocul tăcerii, mă face să tresar. Trebuie să iau un calmant, altfel lucrurile mai pot sfârşi rău… La ziar, camarazii au şvnceput să mă privească cu mirare:

— Obosit, dragul meu?

*

…S-a şi făcut ora cinci… Ar trebui să mă aflu acum în biroul meu de la – *velle*… Dar în loc să-mi văd de lucru, stau ca prostul să trag cu urechea dacă nu sună cineva la poarta imobilului. Canatul de *fier forge* se deschide şi se închide la loc cu zgomot. Pândesc paşii pe scară. Înfrigurat»

Uneori» ca acum, e un pas de femeie. O femeie care s-a oprit pesemne o clipă în faţa lojii portăresei. Urcă.

Nu se opreşte la primul etaj… Nici la al doilea.

La al treilea nu există decât apartamentul meu. Are să treacă prin faţa uşii mele fără să se oprească, aşa ca totdeauna… Acum a ajuns sus… Tre’ – (Am găsit acest manuscris neterminat, întrerupt la mijlocul unui Cer scu ze cititorilor că-l public cum l-am găsit. Exact după ultima silabă e o pată, o stropitură de cerneală, ca şi cum omul care scria ar fi dat drumul brusc stiloului).

(Nota autorului) – SFÂRŞIT – Recomandăm iubitorilor de literatură aleasă, să urmărească regulat valoroasa puj Micaţiune săptămânală r RPT nu, «-*FLOAREA*

„L.L.UI UNA turilor – În fiecare număr un roman complet, de un autor ilustru.

Lei 4, la chioşcari şi librari.

ATENŢIUNE

În volumul următor (No. 1 al „ROMANELOR CAPTIVANTE" va apare cunoscutul roman, tradus în multe limbi:

TAINA ÎNECATEI

de autorul american

FRANK R. ADAMS

Sylvia, eroina acestui tulburător roman abia salvată din valurile fluviului, unde o tainică deznădejde o aruncase, e asaltată de noi şi crude suferinţe. În peripeţii din cele mai palpitante se dezvăluie treptat taina cruntă a trecutului şi drama sângeroasă a prezentului, peste care fâlfâie umbrele unei iubiri sinistre şi aripile luminoase ale unei noi iubiri şi adânc înduioşătoare.

CITIŢI în paginile următoare un fragment din romanul „TAINA ÎNECATEI".

FRANK R. ADAMS

TAINA ÎNECATEI

Traducere de JUL. GIURGEA

Mai avusei timp s-o apuc de mâna cu care se ţinea atârnată de balustrada podului. Era însă prea târziu şi o scăpai. O văzui, cum dispărea în întuneric şi-i auzii trupul plescăind în undă. Fără a mai sta o clipă pe gânduri sării după ea şi simţii apele reci ale râului închizându-se peste mine.

Capul îmi apăru iar la suprafaţă. Eram la o lungime de braţ de femeie; îi vedeam obrazul alb pe fondul întunecat al apei.

Pleacă, lasă-mă! strigă ea cu glas ameninţător. E inutil să încerci să mă salvezi. Pleacă, nu stărui!

— Nu mai pot, gemui, căci eu... nu ştiu să înot.

Nu şti să înoţi? întrebă femeia neîncrezătoare. Nu se poate!

— Dar în clipa următoare trebui să creadă, căci începui să mă cufund. Femeia mă apucă vârtos de umăr şi-o auzii ţipând la mine:

— Dacă într-adevăr nu ştii să înoţi, atunci stai liniştit, nenorocitule, ca să te pot scoate la mal.

Ajunşi la piciorul scării debarcaderului, îmi trecu ca un fulger prin gând că nu trebuie să mai dau drumul salvatoarei mele, încleştai zdravăn un braţ de corpul ei, şi o mână de o spiţă a scării.

Femeia îmi ghici gândul şi începu să-mi care o ploaie de pumni în piept: era destul de puternică. La urma urmelor reuşii totuşi să urc cu ea în braţe până sus pe chei…

Era o femeie minunată, de statură mijlocie, cu părul blond ca aurul şi ochii negri. Privirile ei scăpărau de mânie.

— Ce-ai de gând să faci acum cu mine? Te-ai băgat în mare încurcătură, căci imediat ce-mi dai drumul mă duc să mă arunc iar în râu. Daca ar fi fost posibil să trăiesc înainte viaţa de până acum, nu făceam ceea ce am făcut… Ce cale îi mai rămâne unei femei, atunci când de soarta ei decide un bărbat pe care nu-l mai poate suporta? Încotro să apuce?

— Nu ştiu, răspunsei eu jenat. Dar nu văd de ce n-ar face şi femeia asta ceea ce sunt tocmai pe cale să fac şi eu…» BLst & în lume p A-ihl pasa. «Tentineiil. Ols ip Mirat ea îi ti Sâla şi şelââuh f-ra-14 metru te loteiwntenfri pe căra o dot-ţi şi xS sapuilî mn & eciitjete pitei ia oxfiein, ca tetai™

— Să plec în lume, să nu-mi mai pese de nimic? – Crezi că aş putea găsi pe cineva care să accepte o femeie care nu se pricepe la nimic? Eu nu sunt în stare să câştig atât ca să pot trăi… Pe urmă nici…

Ochii ei trişti se fixară asupră-mni. Mi se păru că se luptă cu sie, apoi, pentru a-mi dovedi că are încredere în mine, continuă:

— Pe urmă am comis un act care

dezonorează, care înfierează o femeie… Dacă mâine dimineaţă aş fi găsită în viaţă prin oraş… şi mă privi plină de înţelesuri tainice.

Deodată mă cuprinse o bănuială… Îi întorsei capul spre mine ca s-o privesc în ochii aceia trişti şi cinici. Nu reuşii însă să văd până în fundul lor. Dar nu ştiu de ce, eram totuşi convinsă că fata aceasta nu poate fi o criminală. Îmi fulgeră atunci deodată prin minte, sfatul colonelului Stephen Cornwall care-mi ceruse să angajez pe cineva care să îngrijească de casă, şi îmi dădui în acelaşi timp seama că fata aceasta are imediată nevoie de ajutor.

— Vreau să fac o încercare cu d-ta, zisei eu.

Te voi duce atât de departe de-aici. Încât orice-ai fi făcut, va fi imposibil să te mai găsească cineva. Viaţa dumitale va fi grea în regiunile acelea singuratice, aproape sălbatice, dar vei putea să-ţi câştigi pâinea în mod cinstit. Eşti de acord?

Fata îmi aruncă o privire întrebătoare la care mi-ar fi fost Imposibil să răspund cu vorbe, şi după ce mă fixa îndelung, întrebă:

— Şi… dacă nu accept?

— Nu-ţi rămâne altă alegere, căci altfel te dau pe mâna primului agent.

— Dă-mi drumul de braţ!

O ascultai fără să mă mai gândesc că ar putea fugi.

— Încotro mergem? murmură ea.

— Hai cu mine, şi o pornii cu ea pe drumul spre gară, pe care mi-l întrerupsese, acum o jumătate de oră, aventura aceasta stranie.

Fata mă urmă, cu hainele leoarcă, şi dârdâind de frig.

Citiţi urmarea acestui emoţionant şi duios roman „TAINA ÎNECATEI” În volumul al 10-lea al colecţiei de 12 lei „ROMANELE CAPTIVANTE” – care apare lunar.

AU CÂŞTIGAT

Ia HossiKgMsi *Mo*» 8 (găăal9 imarea lui Oar-rag-ăifis’s*) următoarele it urnei-e $

PREMIULH de mie, No. I îi de 300Lei 425 g rfe 200 *Lei*”.

1 Aparat radio (galena). No. 62Z4

2 Aparat fotografic AGFA-BOX. No. 5323.1 Cravată de mătase.,”, No.

1. Costum de baie *»... No. 25243

1 Litru Bău de Cologne. No. 2543

2 Stylo cu *peniţă aur*... No. *18122*

1 Pudrieră fină... No. 324

Câte 1 abonament de 3 luni la „REALITATEA ILUSTRATĂ” – 3509.7595.

17603, 4910, 5425.

Câte 1 abonament pe 6 luni la „LECTURA, – floarea literaturilor străine”

N-rele: 11507, 21505, 4509, 2907.

5 Premii în volume literare în valoare de câte 100 lei, la alegere, din Editura „Adevărul –, – N-rele: 1.82059708, 12509, 10505, 19353.

AU CÂŞTIGAT

La Romanul nr. 8 (Răzbunarea lui Garragan”) următoarele numer:

PREMIUL I de 500 lei

PREMIUL II de 300 lei

PREMIUL III de 200 l*ei*.

1 Aparat radio (galena). No. 62Z4

2 Aparat fotografic AGFA-BOX. No. 5323.1 Cravată de mătase.,”, No.

1. Costum de baie ... No. 25243

1 Litru Eau de Cologne. No. 2543

2 Stylo cu *peniţă aur*... No. *18122*

1 Pudrieră fină... No. 324

Câte 1 abonament de 3 luni la „REALITATEA ILUSTRATĂ” – 3509.7595.

17603, 4910, 5425.

Câte! abonament pe „LECTURA, – floarea literaturilor

N-rele: 11507, 21505, 4509, 2907.

5 Premii în volume literare în valoare de câte 100 lei, la alegere, din Editura „Adevărul –, – N-rele: 1.82059708, 12509, 10505, 19353.